

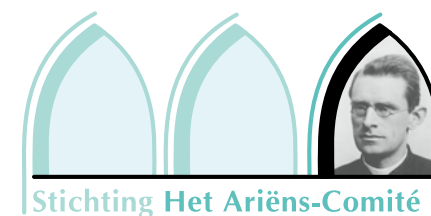
Liefdevolle zorg met hart en ziel

Met 32 diaconale initiatieven
uit het aartsbisdom Utrecht

Theologisch commentaar
door de jury Ariëns Prijs 2025

Liefdevolle zorg met hart en ziel

Met 32 diaconale initiatieven
uit het aartsbisdom Utrecht

Theologisch commentaar
door de jury Ariëns Prijs 2025

Inhoud

Aanbeveling door Mgr. mr. drs. Th.C.M. Hoogenboom	3
De Ariëns Prijs voor Diaconie	4
Alphons Ariëns, kapelaan te Enschede	6
De jury van de Ariëns Prijs stelt zich voor	10
Publieksprijs 2025	13
Gratis kringloop supermarkt in Ootmarsum	14
Stichting Boodschappenmand Almelo	16
Actie Vakantietas Wijhe	18
Een tas voor school in Deventer en Olst-Wijhe	20
Caritas De Liemers Zevenaar	22
Digitalisering Hulpvraag PCI St Jan de Doper Vecht en Venen	24
Geloofsbeleving door zintuiglijke ervaringen Geesteren	26
In verbinding blijven met eigen geloofsgemeenschap Tubbergen	28
Wandelen naar kapel en kerk in Geesteren	30
Amazing Grace activiteitenreeks rond slavernij en bevrijding Zwolle	32
ZorgveurMekaar Saasveld	34
Warme jassenproject in Deventer, Olst en Wijhe	36
SamenDelen Hardenberg	38
Ouderensoos en Kerstattenties voor zieken en 85-plussers Tilligte	40
De 'Zevende Hemel' Barneveld	42
Dagje Uit naar Attractiepark 'De Waarbeek' Hengelo	44
Luttenberg voor Oekraïne	46
Ontmoetingsgroep mantelzorgers voor een partner Wijhe	48
Papiercafé's Utrecht	50
Kinderarmoede Oldenzaal	52
Deelpakket Dalfsen	54
'Kleurrijk in de Hof' in Delden	56
Kaartengroep van St Josephkerk Zeist	58
Fietsproject 'Blijf gezond' Oldenzaal	60
Werkgroep Caritas Klarenbeek	62
Het Glazen Huis Ootmarsum	64
Werkgroep Caritas Zutphen	66
Het 'Brede Dak' Ruurlo	68
Huiskamer van de Wijk Oog in Al Utrecht	70
'Red je het wel' Dalfsen	72
Project Armoedebestrijding Amersfoort en Eemnes	74
Handen uit de mouw Denekamp	76
Liefdevolle zorg met hart en ziel Theologisch commentaar	78
Alphons Ariëns en het Geert Groote Genootschap	86
Langs de diaconale meetlat	90
Sponsors	92
Colofon	94
Gedicht <i>Liefdewerken in de nood</i>	

Aanbeveling

Op 9 mei 2024 publiceerde paus Franciscus zaliger gedachtenis de bul ter afkondiging van het Gewone Jubeljaar 2025. Hierin schrijft hij: 'Spes non confundit', 'de hoop wordt niet teleurgesteld' (Rom. 5,5). (...) Moge het Jubeljaar voor allen een gelegenheid zijn om de hoop nieuw leven in te blazen.' ('Spes non confundit', nr. 1).

2025 is ook het jaar waarin op aanwijzing van paus Leo XIV verdere stappen zullen worden gezet in de wereldwijde implementatie van het slotdocument van de Zestiende Algemene Gewone Assemblee van de Bisschoppensynode over synodaliteit 'Voor een synodale Kerk: *communio, participatio, missio*'.

Waar en wanneer het maar kon, heb ik als deelnemer aan deze Bisschoppensynode aandacht gevraagd voor caritas en diaconie in de Kerk. Zo heb ik in een interventie tijdens de plenaire vergadering van de Bisschoppensynode de wezenlijke betekenis benadrukt van de lichamelijke en geestelijke werken van barmhartigheid in de Kerk die synodaal en missionair wil zijn. Deze werken van barmhartigheid hebben immers diepe wortels in de Heilige Schrift en de Levende Traditie van de Kerk en zijn een zeer praktische invulling van de liefde tot God en de naaste waartoe onze Heer ons oproept. Het zijn daden van naastenliefde waardoor we onze medemens te hulp komen in zijn, haar lichamelijke en geestelijke noden. Twintig jaar geleden heeft paus Benedictus XVI in zijn programmatische encyciek 'Deus Caritas Est' de betekenis van caritas als wezenskenmerk van de Kerk prachtig beeldend uitgewerkt: "Liefde tot God en liefde tot de naaste zijn onscheidbaar: er is slechts één gebod. De liefde tot God en tot de naaste leven echter beide van de liefde van God, die ons het eerst heeft liefgehad. Zo is het

Mgr. Hoogenboom, Kardinaal Eijk,

Tom van Vilsteren, Ans Gasselting PCI

Caritas de Liemers

geen 'gebod' van buitenaf meer, dat ons het onmogelijke voorschrijft, maar een geschonken ervaring van de liefde van binnenuit, die op grond van haar wezen aan anderen doorgegeven moet worden. Liefde groeit door liefde." ('Deus Caritas est', nr. 18).

Tegen deze achtergrond wordt op 25 oktober 2025 in het Titus Brandsma Huis te Deventer de Ariëns Prijs voor Diaconie voor de achtste keer uitgereikt. Ook deze keer is het, dankzij de inzet van velen, weer gelukt om onder de titel 'Liefdevolle zorg met hart en ziel' de verhalen bijeen te brengen van maar liefst 32 genomineerden. De gepresenteerde diaconale projecten zijn stuk voor stuk levende bewijzen dat de liefde tot God en de naaste ongelooflijk vindingrijk is. Ook zijn het lichtende tekenen die de hoop nieuw leven inblazen in onze in vele opzichten zo donkere tijd.

+ Mgr. mr. drs. Th.C.M. Hoogenboom

De Ariëns Prijs voor Diaconie

In het najaar van 2002 is in het aartsbisdom Utrecht een diaconale prijs in het leven geroepen met de naam 'Ariëns Prijs voor Diaconie'. De prijs wordt om de drie jaar uitgereikt tijdens een publieke presentatie van alle voorgedragen initiatieven en projecten.

Winnaars sinds 2004

Op 9 oktober 2004 is de Ariëns Prijs voor Diaconie uitgereikt door Kardinaal Simonis, tevens de voorzitter van het Ariëns-Comité. De winnaar uit de tien voordrachten was het project Noodopvang asielzoekers in Doetinchem. De tweede en derde prijs waren voor het Diaconaal Netwerk gemeente Epe en het project 'Caritas Groessen laat alle agrariërs uit Groessen bewust kiezen voor de toekomst'. Op 6 oktober 2007 reikte hulpbisschop Gerard de Korte de Ariëns Prijs voor Diaconie uit aan het Maatjesproject uit Zevenaar. Uit de 24 voorgedragen projecten koos de jury drie runners-up: de Gideonsbende te Maarssen, het Kwonda dagopvangproject voor weeskinderen in Kinshasa, en het MOV uitwisselingsproject door jongeren uit de parochie Heino.

De winnaar Ariëns Prijs voor
Diaconie 2022 met kunstwerk

Hulpbisschop Ted Hoogenboom maakte op 5 oktober 2010 het fotoproject 'De ongeziene gezien' uit Apeldoorn bekend als winnaar. De jury had drie ereplaatsen uit de 29 projecten gekozen: Werkgroep Troostdekentjes Pancratiusparochie uit Tubbergen, Spaarproject Eerste Communie Maarssenbroek en Diaconaal Netwerk Armoedebestrijding in Rheden en Roozendaal. Hulpbisschop Ted Hoogenboom riep op 5 oktober 2013 het diaconaal inloophuis 'De Herberg' in Westervoort tot winnaar uit. Ereprijzen gingen naar het project Maatschappelijk stage jongeren in Hengelo, het Werkoverleg Overheid Religies en Levensbeschouwing Doetinchem (WORLD), en de werkgroep Preken of praten uit Montfoort met een project rond het overmatig gebruik van alcohol en drugs door jongeren. Het kernteam van de Sinterklaasactie wijk Walburgen Arnhem werd door hulpbisschop Ted Hoogenboom op 1 oktober 2016 uitgeroepen tot winnaar Ariëns Prijs 2016. De tweede prijs ging naar Jongerenwerk Join Us in Denekamp, en de derde prijs werd gedeeld door Franciscushof in Tiel en St. Armoedebestrijding in Enschede. Het Missieproject St Friersdale Zuid-Afrika in Eemnes won na felle de strijd op het internet de Publieksprijs. Hulpbisschop Ted Hoogenboom riep de werkgroep 'Kearls unne mekaar' uit Vasse tot winnaar van de Ariëns Prijs 2019. De tweede Prijs is toegekend aan het fietsproject Low Budget Bikes Liemers. De Ideeën Prijs van de Ariëns Prijs voor Diaconie 2019 ging naar de H. Pancratiusparochie in Tubbergen. De Publieks Prijs is wegens enorme stemkracht van de

achterban toegekend aan 'Kearls unne mekaar' uit Vasse.

Op 22 oktober 2022 kon hulpbisschop Ted Hoogenboom het Meester Geertshuis in Deventer verheffen tot winnaar van de Ariëns Prijs 2025. De tweede Prijs is verleend aan het initiatief van de Werkgroep Diaconie en Caritas Nieuwegein (parochie H. Drie-eenheid) om kleding in te zamelen voor de gedetineerden van de Penitentiare Instelling in Nieuwegein. De Publieksprijs ging naar M25 St. Joris parochie Almelo met 34% ofwel 3.860 stemmen.

Waarom

De Ariëns Prijs is genoemd naar de priester Alphons Ariëns. Eind 19de en begin 20ste eeuw toonde deze priester van het aartsbisdom Utrecht een grote betrokkenheid bij de in armoede verkerende arbeidersgezinnen in Twente. Hij richtte onder andere een arbeidersbond op en de katholieke drankbestrijding beweging. Hij bracht het sociale denken en de sociale leer in praktijk, voor en na de eerste Pauselijke Sociale Encycliek *Rerum novarum* van 1891. De Ariëns Prijs wil aandacht en inzet voor diaconie bemoedigen en waarderen. De Ariëns Prijs wil initiatieven stimuleren op het terrein van diaconie en caritas.

Publicatie

Bij de editie van 2025 verschijnt er een publicatie met daarin een beschrijving van alle 32 aangemelde activiteiten en initiatieven.

Wanneer in 2025?

Na de oproepen tot voordrachten voor de Ariëns Prijs voor Diaconie zijn er 32 diaconale initiatieven voorgedragen aan de jury. De jury heeft deze projecten allemaal bezocht en de resultaten van die bezoeken leest u in 'Liefdevolle zorg met hart en ziel'. De Ariëns Prijs voor Diaconie 2025 vindt plaats op zaterdag 25 oktober 2025 met een feestelijke samenkomst in het Titus Brandsma Huis in Deventer-Colmschate.

Voor welke activiteit?

Het gaat bij de Ariëns Prijs om een diaconaal project of initiatief. Dit is een activiteit gericht op: zorg en barmhartigheid; gerechtigheid; verzoening en vergeving. Diaconie is, kort gezegd: dienst aan de naaste, in en vanuit de geloofsgemeenschap.

- Armoede is onrecht, bewustwording, helpen, strijd, gerechtigheid, schuldhulp.
- Presentie, inloophuis, diaconaal centrum, ontmoeting, maaltijd.
- Troost bieden, zorg verlenen en maatjes.
- Aandacht voor duurzaamheid en milieu.
- Bevorderen diaconaal bewustzijn bij jongeren.
- Derde wereld, over grenzen, interreligieus.
- Verbinden van diaconie en liturgie.

Welke criteria hanteert de jury?

Criteria waar de jury waarde aan hecht, zijn (niet alle criteria zijn noodzakelijk): Samenwerking met anderen; Samenwerking met bondgenoten; Terugkoppeling naar gelovigen; Inhoud en aanpak; Inzet en toewijding; Vernieuwend en/of met uithoudingsvermogen. Kortom: voorbeeldig en tot navolging uitnodigend.

Bijzonder vindt de jury activiteiten die zich richten op:

Jongeren; duurzaamheid, de zorg voor 'de schepping'; missionair-diaconaal ver weg; participatie in (mantel)zorg; mensen in de gevangenis; werkstress, flexibel werk, mensen zonder betaald werk; verwelcoming van vluchtelingen.

Hub Crijns is vice-voorzitter van het Ariëns-Comité

Alphons Ariëns, kapelaan te Enschede

Verbinding tussen gezin, werk, vereniging, politiek en geloof

Op allerlei manieren is na zijn overlijden in 1928 teruggekeken naar de priester Alphons Ariëns. Hij blijkt de stichter te zijn van veel katholieke verenigingen en organisaties. Hoe ziet zijn pastorale praktijk er uit?

Wat is de kern van zijn pastorale aanpak? Dit artikel zoekt antwoorden op die vragen als Ariëns tien jaar actief is in Enschede.

Het Enschede van 1896

Ons verhaal begint in het Enschede van 1896. Dr. Alphons Ariëns is dan tien jaar kapelaan in de Sint Jacobus-parochie van Enschede. Door een snelle industrialisering komen er veel textielbedrijven, die met nieuwe machines, aangedreven door stoomkracht, massaproductie gaan maken. De nieuwe bedrijven trekken ook veel mensen aan, die werk zoeken. In de tijd van Ariëns verdubbelt het aantal inwoners van Enschede van 5.000 naar 10.000. Je zou denken dat ten gevolge van deze bedrijvigheid het levenspeil van de mensen zou stijgen. Dit is niet waar. Tussen 1890 en 1900 dalen de lonen zelfs, terwijl de prijzen tamelijk stabiel blijven. Na 1900 stijgen de lonen weer. In Twente kunnen de textielarbeiders in Enschede het meest verdienen: in 1895 is dat voor de ongeschoolde arbeiders 6,00 gulden, voor de geschoolde arbeiders 8,75 en voor de vakmensen 12,50 per week. In Hengelo wordt dat respectievelijk 4,25, 7,50 en 10,50 gulden. In Almelo verdient men 4,00 of 6,70 en 10,50 gulden en in Oldenzaal 4,28 of 6,50 en 10,50 gulden. Ruim 40% van de arbeiders verdient het laagste loon. Jongvolwassenen en vrouwen verdienen gemiddeld 50% van het loon, dat een volwassen ongeschoolde man krijgt en kinderen verdienen 25%. In deze laatste tien jaar van de 19de eeuw kennen Nederland en Twente heel veel vrouwen- en kinderarbeid. De gemiddelde duur van de arbeidsdag is 10-12 uur.

Het dagelijks leven rond 1900

Als mensen zo weinig verdienen, dan ligt het gemiddelde levenspeil ook niet zo hoog. De volgende prijzen gelden rond 1900. Een brood kost 0,05 gulden, evenals een liter melk. Melk is overigens schaars. Een blok turf kost 5 cent. Kolen kosten 1,00 gulden per week. Een kilo aardappelen kost een kwartje. Wortels of een suikerbrood bij de bakker kosten 1 cent per stuk. Veel arbeiders hebben samen of alleen een stuk grond, waar ze voornamelijk aardappelen en bonen verbouwen. Deze mensen hebben meestal ook konijnen en kippen voor het vlees en de eieren. Het lidmaatschap van de vakbond is gelijk aan de prijs van een brood: 0,05 gulden. Als het gezinsinkomen meer dan 10 gulden is, acht kapelaan Ariëns het mogelijk dat er gespaard kan worden: een stuiver of een dubbeltje per week. Voor de onderlinge ziekenkas wordt per week een bijdrage van 0,30 gulden gevraagd. Als iemand ergens in de kost is, bedraagt het kostgeld 50% van het loon, dus tussen 3,00 of 4,00 gulden per week. Voor vrouwen en kinderen gelden dan weer de halve of kwart prijzen. Mensen eten meestal brood met water en soms koffie. Melk is schaars en wordt vooral gekocht voor de kleine kinderen. De warme maaltijd bestaat meestal uit aardappelen en bonen, soms met een beetje groente. Een keer per maand en bij de beter verdienende arbeiders een keer per week is er vlees en jus

Alphons Ariëns in Enschede 1888
[Fotograaf: S. Goudsmit]

bij. De armengelden of armenbedeling bedraagt in deze periode voor een gezin met tussen de 6 en 8 personen tussen de 1,00 en 2,50 gulden per week.

Vier werelden van aandacht

Kapelaan Ariëns heeft in zijn tien jaar in Enschede deze dagelijkse wereld tegemoet getreden met heel veel werk. Hij sjouwt de hele dag. Men ziet de kapelaan op huisbezoek, op straat pratend met mensen, op een steiger, in een fabriekskantoor, op een vergadering, in de kerk en soms in de pastorie en altijd dravend door de straten. Ook fietst hij veel. Ariëns heeft het - zoals wij dat nu noemen - 'druk, druk, druk'. In de avonduren zijn er altijd

vergaderingen en bijeenkomsten. Hij sluit de dag met het lezen van krant na krant, tijdschrift na brochure in een snel tempo. Hij schrijft ook veel, altijd onder tijdsdruk, 'omdat hij dan met meest creatief is'. Bij dat schrijven bladert hij in zijn studieboeken. Zijn persoonlijke correspondentie met veel mensen is enorm, en vaak sluit hij daarmee de dag en het begin van de nacht af. Met die drukke pastorale en sociale praktijk geeft de kapelaan antwoorden op vier werelden, die hij aandacht geeft. Het geloof van waaruit hij denkt en doet, staat daar telkens centraal.

Werkwereld

De wereld van de nieuwe fabrieken is miserabel. Lange werkdagen van 10-12 uur leveren weinig loon op. Vrouwen- en kinderarbeid is gangbaar. De arbeiders moeten "opzitten, pootjes geven en dood liggen", zoals Ariëns het eens uitdrukt. Bij zijn huisbezoeken vraagt Ariëns altijd naar het loon en de werkomstandigheden. Rond de werkwereld leert de kapelaan dankzij de grote staking van 1890, dat zelforganisatie van eerst de mannenarbeiders, dan de jongeren en later de vrouwen het beste antwoord is.

Kort overzicht van het leven van Alphons Ariëns

Alphons Ariëns is op 26 april 1860 in Utrecht geboren. Na studies te Rolduc, Rijsenburg en Rome werd de theoloog dr. Alphons Ariëns in 1886 benoemd tot kapelaan in Enschede. Hier zette hij zich in voor de fabrieksarbeiders, zijn parochianen, en boog hij de kerkelijke armenzorg om tot katholieke sociale actie. Door het oprichten van werkliedenverenigingen en vakbonden, te beginnen in Enschede, legde hij de basis voor de katholieke arbeidersbeweging, laatstelijk bekend als NKV, thans grotendeels opgegaan in de FNV en deels in het CNV. Ook zette hij zich in voor de drankbestrijding. Hieruit zou de matigheidsbeweging Sobriëtas groeien. Met en voor een veertigtal onrechtmatig ontslagen arbeiders richtte hij in 1894 in Haaksbergen een eigen textielfabriek 'De Eendracht' op, die op coöperatieve wijze georganiseerd was. Ondanks een grote persoonlijke inzet van Ariëns zelf, kon dit sociale experiment uiteindelijk niet voortbestaan.

In 1901 werd Ariëns benoemd tot pastoor te Steenderen bij Zutphen en van 1908 tot 1926 was hij pastoor te Maarssen aan de Utrechtse Vecht. In deze periode stimuleerde hij allerlei initiatieven en bewegingen, zoals met name de katholieke vrouwenbeweging, matigheidsbeweging Sobriëtas, de katholieke leetuurvoorziening via het Geert Groote Genootschap, en de missiebeweging.

Moe en ziek ging hij in 1926 met emeritaat en stierf op 7 augustus 1928 in Amersfoort.

Wereld van het gezin

De woonomstandigheden zijn ellendig. De gemiddelde huur van een kamer of arbeiderswoning schommelt tussen 1,50 en 1,90 gulden per week. Betere woningen kosten tussen 1,90 en 2,22 gulden per week aan huur. In zo'n huis heeft zo'n gezin meestal wel een tafel en twee stoelen staan, keukengerei, een kachel en een droogrek of touwen voor de was. In een hoek liggen de strozakken met dekens, die 's avonds over de hele kamer worden uitgespreid. De mensen hebben de kleding aan, ook 's nachts, terwijl reservekleding in de was is (een karwei van gemiddeld drie dagen) of op het wasrek te drogen hangt. De betere arbeiders hebben een bedstee - of twee - met matrassen en dekens. Lakens zijn een luxe. De kachel wordt gestookt met turfblokken, turfmot (goedkopere turfstukjes) en houtspaanders. De kinderen zorgen voor het sprokkelhout. De meeste woningen hebben geen water uit de kraan, riolering of toilet. Men gebruikt wasketels, emmers om water mee te halen en in te bewaren en collectieve toiletten. Overal zwerft vuil. Overal stinkt het enorm. Overal hangt rook uit de kachels. Overal tref je ongedierte aan. Ziekten zijn snel opgedaan en nog sneller aan elkaar doorgegeven. In arbeidersgezinnen drinkt men veel, zowel

Kapelaan Ariëns tijdens de bouw van Concordia in Enschede 1889

[Foto: KDC fotograaf onbekend]

mannen als vrouwen. Enerzijds om het warm te krijgen, anderzijds om de ellende kwijt te raken. Een glas bier kost 6 cent en een glas jenever een dubbeltje. Kapelaan Ariëns noemt in 1892 dat hij een man kent, die per week 3,00 gulden van zijn loon opdrinkt en rekent voor dat dit in tien jaar een bedrag van 2.000 gulden is. Een kapitaal voor die tijd. Door dat drinken wordt het dagelijks leven nog zwaarder dan het al is. De antwoorden van Ariëns betreffen het oprichten van verenigingen, waarin men belooft niet meer te drinken: het Kruisverbond voor mannen, De Mariaverenigingen voor vrouwen en de Annaverenigingen voor ouders. Later worden ze samengevoegd onder de naam Sobriëtas. Hij beijvert zich voor het bouwen van betere woningen en maakt na de stichting van de eerste woningcorporatie in Enschede de oplevering van de eerste zes woningen mee.

Verenigingswereld

Van Adolph Kolping in Duitsland en van Don Bosco in Turijn heeft Ariëns geleerd, dat een verenigingshuis heel belangrijk is. Waar thuis geen gemeenschapsleven kan ontstaan door de cirkel van werk, drank, honger, kou en ziekte, geeft een verenigingshuis andere mogelijkheden. Je kan er warm worden, kletsen, koffie drinken, samen eten, leren lezen en schrijven, samen debatteren over thema's. Ariëns bevordert lezen, schrijven, cultuur, muziek en ontspanning. Hij weet dat daardoor ook geloofsvorming en gemeenschappelijk kerkelijk leven mogelijk worden. Al heel snel opent hij in Enschede een verenigingshuis aan de Oldenzaalsestraat. Hij richt de Leo Harmonie op. Later volgt de bouw van het grote verenigingshuis Concordia aan de Markt in Enschede.

Politieke wereld

In de politieke wereld voelt Ariëns zich niet thuis. Hij weet er geen weg mee. Voor het normale politieke handelen is hij eigenlijk te eerlijk, te veel pastor, te weinig strateeg of manipulator, of populist. Soms is hij zelfs op het naïeve af en heeft hij een optimistisch

*Adviseursketen KAB
Ariëns zoals thans
aanwezig in Jacobuskerk
Enschede
[Foto: Jacobuskerk
Enschede]*

vertrouwen in anderen. Hij laat de politiek over aan zijn mensen, zijn leiders in de bewegingen, zijn deken in Enschede en zijn leermeester Schaepman. Hij zal in zijn leven merken, dat hij zowel in de vakbondspolitiek, in de kerkelijke politiek, als in de wereldlijke politiek regelmatig het slachtoffer wordt van dat goede vertrouwen.

Werk voor de noden en geestelijke zorg

Ariëns oefent in zijn kapelaansjaren aan zijn pastorale methode. Kern ervan is dat goede betaling, menswaardige werkomstandigheden, goede woningen, in de vrije tijd kunnen deelnemen aan gemeenschapsactiviteiten, geen zorgen hebben omtrent eten en de dag van morgen, en uitbanning van de drankduivel eraan bijdragen dat mensen volwassen gelovigen kunnen zijn. Hij is bepaald niet honkvast en steeds zie je hem ergens in de stad of daarbuiten rondscharrelen. Ariëns leert zijn parochie aan alle kanten, in alle werelden kennen. Hij gebruikt zijn huisbezoekboekje om zijn indrukken en waarnemingen op te schrijven. Ariëns ziet, hoort en ervaart de noden van mensen in de vier werelden waarin hij hen ontmoet, en ontwikkelt initiatieven om er iets aan te doen. Het echte antwoord is dat mensen zich organiseren om hun noden aan te pakken. Zijn pastorale werkzaamheid heeft daardoor een reële ondergrond. De zorg voor de materiële welvaart is nodig om het geestelijk welzijn te kunnen bevorderen wordt zijn opvatting. Al doende lopen zijn activiteiten voor de verbetering van de materiële en fysieke noden van mensen parallel met zijn spirituele

arbeid. Want naast initiatieven en organisaties die de nood van mensen bestrijden, ontwikkelt hij groepen en gebruikt hij zijn kennis om kadmensen te scholen en te onderwijzen. De bewegingen die Ariëns sticht werken aan een maatschappelijke nood en zijn voorzien van een degelijk inhoudelijk kader over het waarom.

Afscheid van Enschede

Als na vijftien jaar zijn benoeming tot pastoor in Steenderen in Gelderland bij de IJssel afkomt, weet Ariëns dat zijn bisschop Van de Wetering en bondsadviseur Schaepman niet gelukkig met hem zijn. Een afscheid van Enschede houdt automatisch een afscheid van de vakbondsorganisaties in. De kapelaan weet ook dat hij bankroet is. Zijn loyaliteit en solidariteit met de arbeiders heeft hem aan de grenzen van zijn kunnen gebracht. Hij weet dat er nooit een einde aan het vragen komt. Een afscheid van Enschede zal daaraan een einde brengen en een begin van schulden aflossen. Daarom roept de benoemingsbrief van de bisschop twee gedachten op: "Eindelijk pastoor! Weg uit Enschede!" Alphons Ariëns kan met de benoeming instemmen en gehoorzaamt aan zijn bisschop.

Maar heel katholiek Enschede reageert geschokt. Men vindt de benoeming een schoolvoorbeeld van 'wegpromoveren'. Het afscheid duurt na de nodige voorbereidingen drie volle dagen en is volgens velen 'een eerste klas begrafenis'. Eerst de arbeiders, dan de drankbestrijders en tenslotte alle burgers van Enschede. De steun is heel groot. Als cadeau krijgt hij een huiskamerameublement met een grote A erin: dan kan hij het niet weggeven!

Henri ten Have, 'De liefde van Christus laat ons geen rust. Een spirituele biografie van Alphons Ariëns', Valkhof Pers Nijmegen, 2008.

De jury van de Ariëns Prijs stelt zich voor

Iemand moet de kar trekken bij een initiatief. Bij verschillende diaconale Prijzen is de jury die trekker. Hetzelfde gebeurt bij de Ariëns Prijs voor Diaconie in het aartsbisdom Utrecht.

De jury is samengesteld uit mensen, die bewezen kennis en ervaring hebben rond het diaconale denken en doen in het aartsbisdom Utrecht. Deze jury heeft de Ariëns Prijs voor Diaconie 2025 in gang gezet, de voorgedragen initiatieven bezocht, dit unieke boekje samengesteld, en de dag van de feestelijke bekendmaking van de winnaars van de Ariëns Prijs voor Diaconie op 25 oktober 2025 voorbereid. Het zijn Hub Crijns, José van den Bosch – van Os, Lonneke Gunnink – van den Berg, Ellen Hogema, Hans Oldenhof, Bennie Oude Maatman, en Tom van Vilsteren.

De jury in beeld

Hub Crijns is vice-voorzitter van het Ariëns-Comité en voorzitter van de jury Ariëns Prijs. Hij is oud directeur van landelijk bureau DISK arbeidspastoraat. Hij heeft veel gepubliceerd over

De jury als diaconaal kunstwerk

diaconie en caritas, waaronder in het tijdschrift 'Diaconie & Parochie' en in drie handboeken diaconiewetenschap. "Door het bezoeken van de vele diaconale projecten en initiatieven in het aartsbisdom ervaar ik telkens weer hoezeer het lief hebben van mensen tegelijk God lief hebben is. Die liefde voor God en de medemens wordt van oudsher tot uitdrukking gebracht in de Werken van Barmhartigheid. We beoefenen die ook nu, voortdurend, in allerlei vormen en activiteiten. Creatief, spannend en inspirerend."

José van den Bosch – van Os is werkzaam als pastoraal werker in de R.-K. parochies Zuidoost Twente (Enschede, Losser, Haaksbergen e.o.). "Al mijn hele leven heb ik iets met verhalen, met verhalen van mensen, hun levensverhalen. In mijn pastorale werk mag ik met mensen op weg gaan, delen in hun verhalen. Om, zoals de Emmaüsgangers (Lucas 24:13-35) gaande de weg te ontdekken wat belangrijk en van waarde is in het leven. Vaak is dit een weg van zoeken en vinden, gezocht en gevonden worden. Een weg die zich toont in het levensverhaal van mensen, waarin God met ons mee oploopt."

Lonneke Gunnink – van den Berg is werkzaam als pastoraal werker in de parochies H. Kruis (Raalte e.o.) en H. Lebuinus (Deventer e.o.). "Het meest boeiende in mijn pastorale werk vind ik het samen op weg gaan en met elkaar het verhaal delen; het kleine verhaal van ieder mens verbinden met het grote verhaal van God, die zich laat kennen als Ik-zal-er-zijn. Wanneer we in elkaar God kunnen bespeuren, versterkt dat wederzijds de menselijke waardigheid. Dat is de kracht van ons kerk-zijn in deze wereld."

Ellen Hogema is theoloog en docent Praktische Theologie aan Fontys Hogeschool Sociale Studie, opleiding Theologie. Ze is secretaris van de Parochiële Caritas Instelling Amersfoort. "Wat me steeds weer raakt in contacten via de PCI is de veerkracht van mensen. Mensen die soms tegenslag na tegenslag te verwerken krijgen. Die vaak niet eens de basisbehoeften van eten, warmte en aandacht hebben. Ze zoeken, vaak noodgedwongen, naar mogelijkheden om met hun situatie om te gaan. Het geeft voldoening om hen daar een beetje mee op weg te helpen als dat kan."

Hans Oldenhof is al vier jaar gepensioneerd. "Mijn laatste baan was diocesaan diaconaal werker. Daarvoor ben ik jarenlang diaconaal actief geweest vanuit het

Zeven Ariëns Prijs publicaties en plaquettes

pastoraal team van een parochie. Nu schrijf ik regelmatig in 'Op Tocht' en ben ik namens de R.-K. Kerk lid van de Raad van Toezicht van SchuldHulpMaatje Nederland. Bij diaconie vind ik naast hart en handen het hoofd onmisbaar: nagaan wat er echt aan de hand is, planmatig te werk gaan en met je bondgenoten streven naar kwaliteit. Bij veel van de genomineerde projecten tref ik dat aan: jezelf heruitvinden en nieuwe wegen zoeken."

Bennie Oude Maatman is als vrijwilliger in Oldenzaal erg betrokken bij het wel en wee van de medemens die het alleen niet meer redt. "Als penningmeester van de Caritas, met veel aandacht voor eenzaamheid, en vrijwilliger van het Sociaal Team Armoedepreventie zie ik de noden van onze medemens en zeker die van de Kinderarmoede van zeer dichtbij. Ik ben erg blij dat wij zoveel mensen kunnen helpen. De veelheid aan aangeboden initiatieven waar het welbevinden van de vragende medemens centraal staat heeft

mij positief verrast. Dit geeft onze samenleving de inspiratie om in de geest van Alphons Ariëns, in saamhorigheid en met respect naar elkaar, inhoud aan het leven te geven."

Tom van Vilsteren is na een loopbaan als krijgsmacht aalmoezenier actief als diocesaan diaconaal werker voor het Aartsbisdom Utrecht. In die hoedanigheid houdt hij zich bezig met advisering en ondersteuning van parochiële caritas instellingen. "De Ariëns Prijs heeft met die caritas achtergrond mijn speciale belangstelling. Diaconie is een woord met diepe inhoudelijke en historische wortels. Diaconie en Caritas zijn in de R-K Kerk inhoudelijk vrijwel synoniem, maar organisatorisch onderscheiden. Beiden beogen het herstel van menselijke waardigheid in gemeenschap met anderen, die beantwoordt aan het beeld Gods in de mens. De grote tegenstelling tussen arm en rijk, laat in de genomineerde projecten zien, dat diaconie caritas is."

"Wij moeten ten eerste onze tijd trachten te begrijpen. Wanneer ik wij zeg, dan bedoel ik niet alleen de geestelijken, maar evenzeer de leken, en wel de leken van elke rang en stand. Als kinderen van een Kerk en burgers van een staat hebben wij allen onze persoonlijke dienstplicht te vervullen. Gij hebt natuurlijk, evenals ik, een afkeer van het vis noch vlees zijn. Welnu, het eerste dat wij te doen hebben, is onze tijd leren begrijpen. Het kan ons niets baten dat wij de geest en de gewoonten van de zestiende eeuw kenen. De zestiende eeuw is voorbij. Als wij als goede katholieken vruchtbaar willen werken voor onze eeuw en onze tijdgenoten, laten wij dan zorgen onze tijd en zijn strevingen te begrijpen. Laten wij onbevangen de nieuwe tijd onder ogen zien, ons oordeel van het vooroordeel, en de kern van de zaken van de bijzaken ontdoen. Aan beide zijden is wel eens gezondigd, daar zijn wij mensen voor. Laat ons de mantel van de liefde er overheen werpen en, het goede in elkaar waarderend, eendrachtig voortgaan."

Alphons Ariëns, toespraak voor de Katholieke Kring te Amersfoort, 23 juni 1895

Hub Crijs

Publieksprijs Ariëns Prijs voor Diaconie 2025

Het Aartsbisdom Utrecht reikt om de drie jaar de Ariëns Prijs voor Diaconie uit aan een diaconale activiteit. In 2016, 2019 en 2022 is een Publieksprijs uitgereikt, en dit jaar weer.

Publieksprijs

In 2016 heeft de jury de Publieksprijs Ariëns Prijs voor Diaconie ingesteld. Mensen kunnen stemmen op hun favoriet uit de genomineerden. Van elk project of diaconaal initiatief is een korte beschrijving gemaakt, vergezeld door een foto. Die bestanden zijn geplaatst op de toenmalige website van de Diocesane Kerkelijke Caritas Instelling Aartsbisdom Utrecht. Er is een pagina om naar het overzicht te gaan en een pagina om te stemmen. Stemmers maken hun keuze. Na elke stem is een overzicht van alle stemmen beschikbaar.

Publieksprijs 2016

Het idee om de achterbannen van de dertig genomineerde initiatieven te laten stemmen bleek een groot succes. Bijna 3.000 mensen hebben gestemd, terwijl meer dan 10.000 bezoekers de projecten hebben bekeken. Nummer twee werd de Franciscushof moestuinen inloophuis Tiel (15%, 451 stemmen) en de Werkgroep Friersdale -Eemnes (25%, 732 stemmen) ontving de Publieksprijs 2016.

Publieksprijs 2019

Op 1 juni 2019 ging de stempoll open op de website van de DKCI. Er hebben vanaf 1 juni tot en met het sluiten van de stempoll op 10

oktober 41.000 mensen de website bezocht en uiteindelijk hebben 6.550 mensen gestemd. Er was een nek aan nek race tussen de nummer twee, Franciscustafel Apeldoorn (19%, 1.224 stemmen) en de winnaar: Kears unne mekaar Vasse (27%, 1.743 stemmen), die de

Publieksprijs 2019 ontvingen.

Publieksprijs 2022

Bij de editie van 2022 ging de stembus open op 29 juli 2022. De stembus is tot 17 oktober bezocht door 24.485 unieke bezoekers en er zijn in totaal 11.335 stemmen uitgebracht. Bijna het dubbele als in de editie van 2019. De nummer twee werd Groentetuin Lettele en Voedselbank Deventer 26% met 2.921 stemmen. En de winnaar is M25 St. Joris parochie Almelo 34% met 3.860 stemmen.

Publieksprijs 2025

Er kan een spannende strijd uitbreken tussen de achterbannen van de tweeëndertig genomineerde initiatieven. De stemwijzer staat op de website van het aartsbisdom Utrecht. Alle stemmen zijn een teken dat de genomineerden een sterk betrokken achterban hebben. Op 20 oktober sluiten de stemlijnen en op 25 oktober zal blijken wie de Publieksprijs Ariëns Prijs 2025 krijgt uitgereikt.

www.aartsbisdom.nl/home/diaconie/ariens-prijs-diaconie/ariensprijs2025/

Bennie Oude Maatman

Gratis kringloop supermarkt in Ootmarsum

“Delen is het nieuwe zorgen”

In een samenleving waar armoede steeds vaker verstopt blijft achter gesloten deuren, probeert Caritas Lumen Christi het verschil te maken. Niet met grote woorden, maar met concrete acties.

Sinds 2023 levert deze toegewijde organisatie ieder kwartaal houdbare levensmiddelen aan de gratis supermarkt in Ootmarsum. Dit is een initiatief van Kringloop Puur Geluk uit Ootmarsum, die zich inzet voor armoedebestrijding én het creëren van kansen voor mensen met een rugzakje.

Caritas Lumen Christi in actie

Wat begon als een zoektocht naar een manier om voedselhulp kleinschalig en laagdrempelig aan te bieden via een deelkastje, groeide uit tot een structurele samenwerking waardoor er een fundament werd gelegd onder de ‘gratis supermarkt’. Een idee dat ontstond tijdens bestuursvergaderingen van Caritas Lumen Christi kreeg vleugels, toen men in de media las over het bijzondere initiatief van de kringloopwinkel in Ootmarsum, die een duidelijk afwijkend beleid voert in vergelijking met andere kringloopwinkels. De klik was snel gemaakt: hier kunnen we echt het verschil maken, zonder ingewikkelde indicaties of bureaucratie. “Wat ons aanspreekt, is de toegankelijkheid van de supermarkt”, vertelt Annemarie Hulsmeijers, actievoordinator bij Caritas Lumen Christi. “Mensen kunnen hier terecht zonder een officiële indicatie. Je hoeft alleen maar hulp nodig te hebben, dat is genoeg.”

Een daadkrachtige keten van solidariteit

De samenwerking verloopt soepel. Vier keer per jaar stuurt Annemarie een mail naar Rudi Tukkers van Kringloop Puur Geluk met de vraag waar de meeste behoefte aan is. Denk aan pasta, soep in blik, thee, ranja, groente in pot, jam of hagelslag. Deze boodschappen worden besteld

bij Plus Supermarkt Droste in Vasse, een trouwe partner van Caritas. De supermarkt levert de goederen zonder bezorgkosten en zorgt dat er zoveel mogelijk producten worden geleverd binnen het beschikbare budget. Een mooie blik van maatschappelijk ondernemerschap. De distributie verloopt efficiënt: Caritas betaalt de Plus factuur en de vrijwilligers van de kringloopwinkel nemen het verder over. Zo blijft de drempel laag en de hulp concreet. Ook Kerstpakketten of Paaspakketten, die mensen aan Caritas schenken, worden aangeleverd bij de gratis supermarkt. Zo blijven er bij de verschillende acties van Caritas Lumen Christi regelmatig producten of feestpakketten over, die uiteraard aan dit initiatief beschikbaar worden gesteld. De supermarkt krijgt vaak levensmiddelen die medeburgers aanbrengen. Een mooi gebaar van solidariteit. Er zijn geregeld en genoeg klanten. Bij grote drukte in de supermarkt wordt gevraagd

Rudi Tukkers en Annemarie Hulsmeijers

maximaal vijf producten per bezoek mee te nemen, om iedereen een eerlijke kans te geven.

Je hebt niet zomaar een gratis supermarkt

Het realiseren van de gratis supermarkt levert de nodige problemen op. Terwijl de keet er al stond kwam de gemeente met aanvullende vergunningseisen. Na vele gesprekken met de gemeente is er uiteindelijk toch een oplossing gekomen die voor alle partijen acceptabel was.

Gratis voedsel nodigt zeker uit

Het nodigt ook uit om iets meer mee te nemen dan de bedoeling is. Zo kwam er op een middag een busje aanrijden met enkele sober geklede mensen, met veel interesse voor de gratis supermarkt. Voordat de medewerkers van de Kringloop het in de gaten hadden was het busje geladen en een aantal schappen leeg. Een uitstekend moment voor de gratis supermarkt om via de verschillende dagbladen aandacht te vragen. Dit heeft zelfs geleid tot TV opnames door SBS. Het initiatief voor deze gratis supermarkt kwam hierdoor uitgebreid en gratis in het nieuws.

Meer dan voedselhulp

Caritas doet meer. Via kerst- en paasacties krijgen eigen cliënten op maat gemaakte boodschappenpakketten, en dankzij donaties, ook van de postcodeloterij, houdt Caritas een eigen noodvoorraad aan voor urgente hulpvragen. Wat overblijft, vindt zijn weg naar de gratis supermarkt. Zo wordt er niets verspild en wordt de cirkel van hulpverlening rondgemaakt. De kracht van dit project zit in de eenvoud én de impact. Geen formulieren, geen drempels en geen controles. De anonimiteit van de

bezoekers wordt gerespecteerd. “Mensen hoeven zich niet te verantwoorden en dat geeft rust”, aldus Annemarie. “Ze mogen er gewoon zijn.”

Sociale cohesie als bijvangst

Niet alleen de klanten van de gratis supermarkt profiteren van het initiatief. Ook de mensen die bij Kringloop Puur Geluk werken, vaak met een afstand tot de arbeidsmarkt, vinden hier een plek waar ze zich nuttig kunnen maken. Ze laden vrachttjes uit, vullen schappen, helpen mee. Door iets te kunnen betekenen voor een ander, ervaren zij weer eigenwaarde en verbondenheid. Het project sluit daarmee naadloos aan bij de geest van de Ariëns Prijs: dienstbaar zijn aan de naaste, zonder oordeel. Caritas Lumen Christi gelooft in het delen, niet in controleren. In mensen zien, niet in cijfers. In vertrouwen, niet in voorwaarden.

“Dienstbaar zijn

aan de naaste,

zonder oordeel”

Een krachtig voorbeeld

In een tijd waarin hulpverlening vaak gepaard gaat met formulieren en voorwaarden, bewijst Caritas

Lumen Christi dat het anders kan. Door structurele ondersteuning aan een lokale, toegankelijke voorziening zoals de gratis supermarkt, wordt echte verbinding mogelijk. De samenwerking met betrokken lokale partners, zoals de Plus-supermarkt, versterkt het sociale weefsel van de gemeenschap. “Wat ons drijft, is het geloof dat ieder mens het waard is om geholpen te worden, zonder bewijs van armoede”, besluit Annemarie. “We willen niet controleren of iemand recht heeft op hulp. We willen er gewoon zijn, als het nodig is.” Een eenvoudig gebaar, gratis uitzoeken. Een bord soep. Een pot jam. Vijf producten per keer. Voor wie het nodig heeft, betekent het alles.

www.facebook.com/SKDTootmarsum/
<https://caritaslumenchristi.nl/nieuws/producten-voor-gratis-supermarkt/>

Bennie Oude Maatman

Stichting Boodschappenmand Almelo

“Hulpverleners dienen een sterk netwerk te hebben”

Gerrit van Woudenberg, voorzitter van de Stichting Boodschappenmand, vertelt in het tot appartementen verbouwde Stadhuis van Almelo over het initiatief. De meer op de uitvoering gerichte Henk van Rooy is de andere gesprekspartner.

Aanleiding

In 1994 stelt Nolda Schepers vast dat er in Almelo sprake is van een schrijnende armoede. Dit is haar een doorn in het oog en er moet iets aan gebeuren. Samen met de Diaconie van de Protestantse Gemeente Almelo starten

zij en haar man acties op. De Boodschappenmand wordt in het leven geroepen. Gerrit van Woudenberg is eerst voorzitter van de werkgroep. In 2003 ontstaat de Stichting Boodschappenmand Almelo waarvan hij direct voorzitter wordt.

In 1993 bestond er nog geen Voedselbank in Nederland. De Boodschappenmand was één van de voorgangers. Mede naar aanleiding van een bezoek door Sjaak en Clara Sies uit Rotterdam aan de Boodschappenmand Almelo heeft de familie Sies in 2002 de Stichting Voedselbank Nederland opgericht.

Nadat ook de Voedselbank Almelo werd opgericht, zijn de activiteiten van de Boodschappenmand aangepast. De Boodschappenmand is nu een uitgebreide voorliggende voorziening voor iedereen in armoede in Almelo. Hier kan men bij schrijnende gevallen direct terecht voor hulp, voeding en meer. Want in Almelo is er nog steeds grote armoede.

Hoofdtak

De Boodschappenmand voorziet in directe hulp

voor een periode van vier tot zes weken. Als mensen, om welke reden dan ook, in armoede geraken, geen inkomen meer hebben, dan kan de Boodschappenmand met al haar mogelijkheden direct bijspringen. Wil je aanspraak kunnen maken op ondersteuning via de Voedselbank en

andere hulpverleners dan moet je eerst een aanvraagprocedure doorlopen, die tijd kost.

Proces

Aanmelding van een aanvraag gaat via de verschillende maatschappelijke organisaties (bv. gemeente, Tactus, Jarabee, Avedan,

enzovoorts) of de kerken waar de problematiek van de aanvrager terdege bekend is. Een directe aanvraag door de hulpvrager zelf kan niet! De betrokken consulent of contactpersoon van de aanvrager maakt afspraken met de Boodschappenmand over de wijze waarop en hoe lang boodschappenbezorging gecontinueerd zal worden.

Na een eenvoudige check door te vertrouwen op de samenwerkingspartners gaan de vrijwilligers, een groep van ongeveer twintig personen, direct aan de slag. Ze stellen voedselpakketten samen, waarin voldoende gevarieerde producten zitten om een week van te kunnen leven. Hierbij wordt rekening gehouden met de gezinssituatie, geloof, vegetarisch, babyvoeding, luiers, kinderen, enzovoorts.

De vrijwilligers bezorgen de voedselpakketten

“De vrijwilligers klagen dat het pakket te groot en te zwaar is”

op adres. Veelvuldig klagen de vrijwilligers dat het pakket te groot en te zwaar is: zoveel hulp is er nodig! Om samenloop met de verstrekkingen van de Voedselbank te voorkomen worden de bezorglijsten regelmatig naast elkaar gelegd. Het komt regelmatig voor dat er aanvulling van vers brood en broodproducten nodig is.

Afhankelijk van de afspraak stopt het beschikbaar stellen van een Boodschappenmand na uiterlijk zes weken. Dan gaat de hulp over naar de Voedselbank, of de hulp is niet meer noodzakelijk. De tijdelijke armoede door trage procedures of wachttijden van andere voorzieningen is dan doorstaan!

Wie betaalt dit alles?

De verschillende kerken collecteren voor de Boodschappenmand. Bij een kerk staat altijd een Boodschappenmand waarin men voedingsproducten achter kan laten. Daarnaast zijn er veel particuliere donaties. Ook via het bedrijfsleven (bv. via Holland Casino) worden de nodige gelden binnengehaald. Jaarlijks is er naast alle geschonken naturaproducten nog € 20.000 nodig.

Nevenactiviteiten

De Boodschappenmand werkt in Almelo intensief met veel partijen samen. Rotary Noman Rescue is de naam van de negen samenwerkende serviceclubs in Almelo, ofwel verenigingen van leden met goede doelen. Jaarlijks worden er tegen Kerstmis meerdere acties georganiseerd om geld in te zamelen voor de “mensen die minimaal drie jaar in de bijstand zitten”. In overleg stelt men een Boodschappenmand samen ter waarde van € 35 en voegt aan dit pakket een Hema tegoedbon toe ter waarde van € 125. Daarnaast wordt op verzoek of bij noodzaak voor deze groep wigtoed beschikbaar gesteld. De verschillende serviceclubs doen mee aan het verzamelen van koffiepunten waarmee voor de mensen mooie koffiepakketten worden samengesteld.

Vrijwilligers van de Boodschappenmand zorgen voor de bezorging.

De vrijwilligers en het bestuur verzamelen actief en gecoördineerd zegels voor de gratis Plus-pakketten. Rond de honderd Plus-pakketten worden in Almelo verspreid door de vrijwilligers van de Boodschappenmand.

De verschillende scholen in Almelo houden in december acties om voor de mensen die voor een pakket in aanmerking komen ook Kerstpakketten te maken. De Boodschappenmand verdeelt de kerstpakketten en de vrijwilligers bezorgen onder de groep ontvangers.

Het Kruidvat heeft in Vriezenveen een groot depot waar retour ontvangen goederen terugkomen. Het Kruidvat stelt regelmatig goederen uit dit depot ter beschikking aan de Boodschappenmand. Vrijwilligers halen deze goederen op en verdelen ze onder de mensen. Toen de Caritas geen concrete projecten had, werd er in korte tijd het project Ledlampen opgezet. Als contactpersonen een gezin aanmelden, krijgt dat gezin tien gratis ledlampen om direct te besparen op de energiekosten en het milieu minder te belasten. Caritas ondersteunt dit project voor 300 gezinnen.

Sterk netwerk

Henk van Rooy onderstreept dat het voor hulpverleners ontzettend belangrijk is om een sterk netwerk te hebben. Hiermee kunnen gezinnen in de problemen vaak beter en in ieder geval veel sneller geholpen om de problemen mede op te lossen. Door korte en directe lijnen kunnen schier onmogelijk geachte oplossingen toch tot realisatie komen.

Kortom; de Boodschappenmand Almelo is een mooie voorliggende voorziening voor iedereen die om welke reden dan ook in de financiële problemen en direct hulp nodig heeft. De Boodschappenmand werkt als smeeroelie tussen de vele geformaliseerde partijen.

www.boodschappenmandalmelo.com

Bennie Oude Maatman

Actie Vakantietas Wijhe

“Kinderen kijken vol verwachting uit naar de Vakantietas”

De diaconie in Wijhe werd warm van een voorbeeld uit de verschillende acties die beschreven werden in ‘Kerk in actie’. Dit moest het worden: de Vakantietas.

We schrijven dan 2019, het jaar voorafgaande aan het Corona ziektejaar, als de actie Vakantietas in het relatief rijke Wijhe handen en voeten krijgt. Een vakantietas moet het worden, gevuld met kinderspeelgoed, rekening houdende met de leeftijd, gezinssamenstelling en geslacht. De dames Hennie Hartkamp en Gerja van de Streek van de Diaconie Wijhe (mevrouw Diny Bult van de Caritas kan helaas niet bij het gesprek zijn) praten honderduit over “hun” Vakantietas. Eén op de negen kinderen in Nederland groeit op in armoede. Voor velen van hen is de zomervakantie een lange en saai tijd, er is geen geld om weg te gaan. Met de Actie Vakantietas krijgen deze kinderen een tas met leuke spullen voor de lange zomervakantie. De jaren dat de Corona ziekte woedde, hebben bij de dames het gevoel van iets te kunnen betekenen voor een ander versterkt. Jaarlijks wordt er nu in de week voor de zomervakantie bij de kinderen, die zich via hun ouders hebben aangemeld, met veel plezier een vakantietas met inhoud bezorgd.

Organisatie van de actie

De groep stelt voor een publicatie in het Huis aan Huis streekblad ‘Reklamix’ een tekst samen met daaraan een opgavestrook. Hierbij worden ouders en kinderen van de basisschoolleeftijd, die niet op vakantie kunnen, uitgenodigd om zich te melden. Deze melding krijgt tevens een plek op de websites van de plaatselijke geloofsgemeenschappen. De groep betreft ook de plaatselijke Voedselbank bij de actie, vanwege hun kennis van mensen die het moeilijk hebben. De Diaconie verzamelt de opgavestroken via de postbus. Zo ontstaat een lijst met namen, leeftijd, geslacht, gezinssamenstelling en adressen. Zonder de namen krijgen de uitvoerende dames de lijst in handen om hun inkoopbeleid te bepalen. Het te besteden bedrag is rond de twintig euro per Vakantietas. Na het vullen van de tassen bezorgen vrijwilligers van de Caritas deze met veel plezier op de aangeleverde adressen.

Vullen van De Vakantietas

Hennie Hartkamp, Gerja van de Streek en Diny Bult zijn erg enthousiast als ze op pad mogen om inkopen te doen. Voordat ze op pad gaan naar Wijhe en Raalte moeten er nog wel enkele stappen gezet worden. Waar kunnen we

De inhoud van een Vakantietas

speelgoed en boeken alsnog gratis krijgen, waar kunnen we materiaal met korting krijgen, waar zijn leuke acties, enzovoorts?

De plaatselijke bibliotheek verzamelt oude (strip)boeken die nog in goede staat zijn in voor deze actie. De plaatselijke boekhandel levert Donald Duck stripboeken met korting. Er worden met korting tegoedbonnen gehaald voor ijsjes en appelsap. Er zijn ouders die goed tweedehands speelgoed doneren.

Als dit allemaal verzameld is kijken de dames naar wat er nog mist. Hierbij letten ze op gezinssamenstelling, geslacht en leeftijd (deze grens is niet zo hard als deze lijkt). Het missende speelgoed wordt, zoveel mogelijk met korting gekocht in Wijhe en het nabijgelegen Raalte.

Uiteindelijk is elke Vakantietas op een andere wijze gevuld met tegoedbonnen, lego pakketjes, strijkkralen, tekenspullen, puzzels, kaartspellen, strips, en vakantieboeken.

Bij de evaluatie van de actie wordt er gekeken wat wel goed gegaan is, en nadrukkelijk ook naar hetgeen beter kan. Opvallende conclusie bij de laatste actie was dat bepaalde allochtone bevolkingsgroepen niets op hadden met kaartspellen zoals kwartetten. Buitenspeelgoed is altijd in trek.

Rondbrengen Vakantietas

Na het vullen van de tassen gaan de vrijwilligers van de Caritas op pad om de Vakantietas te bezorgen. De lijst met de bezorgadressen (geen namen) wordt meegegeven alsmede de specifiek voor het aanwezige kind of kinderen samengestelde Vakantietassen. Aangekomen bij het bezorgadres ziet men de kinderen al vol verwachting uitkijken naar de Vakantietas. Ze openen meestal direct al de voordeur. Er is amper tijd om de Vakantietas te overhandigen,

of deze staat al op de kop. Nieuwsgierig wordt de tas leeggemaakt. De oh's en de ah's vliegen door de ruimte. De ouders staan er met een glimlach van oor tot oor bij. Blijdschap en dankbaarheid straalt van hen af. Ze weten het maar moeilijk onder woorden te brengen. De kinderen zitten al lang in de volgende fase van hun blijdschap. De vloer ligt bezaaid met het ontvangen speelgoed en boeken. Voor de bezor-

gers een waar genoeg. Mooie verhalen om bij terugkomst terug te koppelen naar de organiserende dames.

“De oh's en de ah's

vliegen door de

ruimte”

Hoe te betalen?

De katholieke en protestantse kerken in Wijhe zamelen via verschillende acties geld in voor

de stichting Minima voor Minima. Deze stichting stelt een bijdrage beschikbaar. Daarnaast vinden er in beide kerken in Wijhe speciale collectes plaats voor dit doel. Ook de Diaconie en de Caritas dragen bij en als laatste zijn er natuurlijk de particuliere giften. Bij een tekort springen de Diaconie en de Caritas bij.

Getallen

In Wijhe bezoeken ongeveer 600 kinderen de verschillende basisscholen. Gemiddeld ontvangt elke school rond de dertig Vakantietassen. Dit betekent dat 5% van de kinderen een Vakantietas bezorgd krijgt, ofwel gemiddeld ruim één kind per klas basisonderwijs. In Nederland groeien gemiddeld ruim twee kinderen per klas basisonderwijs in armoede op. De Vakantietas in Wijhe is een mooi samenwerkingsverband tussen de protestantse Diaconie en de katholieke Caritas, waarbij veel aandacht wordt besteed aan een groep kinderen, waarvan de ouders het alleen niet redden met maandelijks rondkomen van hun vaak minimale inkomen, hoe schrijnend dit ook mag zijn.

www.heiligelebuinus.nl/index.php/nieuws-engelbert/893-actie-vakantietasjes-minima-voor-minima

Hans Oldenhof

Een tas voor school in Deventer en Olst-Wijhe

“Geen of een lege rugtas is lastiger te verbergen”

Voor Caritasbesturen en werkgroepen is een belangrijke vraag: ‘Hoe bereiken wij de armen in onze omgeving?’ Ze kunnen daarbij inspiratie opdoen bij initiatieven die anderen al genomen hebben.

Zo verging het ook Edwin Dorland, PCI-bestuurder in de Lebuinusparochie, die nog niet zo lang geleden op internet las over de activiteiten van de (niet kerkelijke) stichting ‘Tas voor de Toekomst’. Op de website van die stichting las hij: “Ieder kind heeft recht op onderwijs. Stichting Tas voor de Toekomst biedt kinderen uit gezinnen die op de vlucht zijn voor oorlogsgeweld of die leven in armoede een schooltas met inhoud. Zo geven wij hun de mogelijkheid zich optimaal te ontwikkelen om hopelijk ooit een zorgeloos leven te kunnen leiden. Elke tas vertegenwoordigt een waarde van € 40,- en is gevuld met onder andere pennen, schriften, boekjes, een lunchtrommel en een drinkbeker. Op de pagina ‘Veel Gestelde Vragen’ staat: “In Nederland wonen er in 2021 ongeveer 6.985 minderjarige kinderen die getroffen zijn door conflict en hebben moeten vluchten. Eén op de 12 kinderen in Nederland groeit op in armoede.

Dat zijn ruim 300.000 kinderen tot 21 jaar die allesbehalve een zorgeloze jeugd hebben.”

Schooltassenproject

Edwin Dorland bedacht: een ‘tassenproject’ is mogelijk iets voor ons. De Parochiële Caritas Instelling (PCI) nam het idee over en keek welke netwerkpartners mee zouden kunnen doen. Een aantal diaconieën van de Protestantse gemeenten haakten aan en formeerden samen met de Caritas van de Heilige Lebuinusparochie het projectteam ‘Een Tas voor School’. Ze spraken af in 2026 circa 300 tassen met inhoud te gaan verspreiden. Inmiddels zijn er de nodige stappen gezet in de voorbereiding van de activiteit.

Projectplan

Er is inmiddels een projectplan gemaakt, dat besproken wordt met belangstellende organisaties. In het plan staat onder meer het volgende.

“De start van een nieuw schooljaar: het weerzien met klasgenoten en vrienden, mooie vakantie verhalen delen en een rugzak vol fijne schoolspullen. Dat voelt vaak als een frisse start. Maar helaas is dat niet voor iedereen zo. Dat de vakantie verhalen er niet zijn na de zomer, dat valt nog wel te omzeilen. Maar dat je geen rugtas hebt of dat deze leeg is, is lastiger te verbergen.

Een tas voor school

Zo begint een nieuw schooljaar voor veel kinderen en ouders met veel nieuwe zorgen en stress. In Nederland leven ruim 900.000 mensen in armoede, waaronder ca 220.000 kinderen (bron: www.rijksoverheid.nl). En voor die kinderen komen we in actie door middel van het project: ‘Een tas voor School’ dat we in 2025 starten in de gemeenten Deventer en Olst-Wijhe. Dat project heeft tot doel om een schooltas met inhoud te verstrekken aan kinderen die leven in gezinnen waarvoor het kopen van een schooltas, door beperkte financiële middelen, even niet mogelijk is. In ‘Een tas voor school’ wordt samengewerkt door de Caritas van de Heilige Lebuinusparochie, de diaconieën van de Ichtuskerk en de Koningskerk in Deventer, en met de diaconie van de Protestantse Gemeente in Wijhe.

Het project start in januari 2025 en eindigt in december 2026. Na afloop van de projectperiode bepaalt het projectteam of het project al dan niet wordt voortgezet in 2027.

Zoals al eerder aangegeven start het project in 2025. In dat jaar wordt de vraag naar tassen in beeld gebracht, benaderen we donateurs en vrijwilligers, worden afspraken met lokale winkeliers gemaakt over de aanschaf van de tassen, maken we afspraken met groothandels voor de inhoud van de tassen en wordt de distributie van de tassen georganiseerd. Dit alles om ervoor te zorgen dat in 2026 het uitreiken van tassen probleemloos kan verlopen. Immers, een goede voorbereiding is het halve werk.

De bovenbedoelde tassen en de inhoud daarvan zijn van goede kwaliteit. Doordat we verschillende soorten tassen inkopen zijn de tassen niet te herleiden naar het project. De tassen worden geheel belangeloos aangeboden.”

Het plan komt in uitvoering

Het projectplan van het projectteam oogst

veel sympathie onder de beoogde afnemers van de tassen, waaronder de voedselbanken, vluchtelingenwerk en scholen. Er staat geen Caritaslogo of iets dergelijks op de tas; dat zou stigmatiserend werken. Er is een onderverdeling in groep één tot drie en groep vier tot acht van het basisonderwijs. Er komen tassen voor het voortgezet onderwijs. De inhoud van de schooltas bestaat uit onder andere schriften,

pennen, een lunchtrommel, een drinkbeker en drinkfles, een knuffel of een sleutelhanger, en een etui. Afhankelijk van het te volgen onderwijs is de tas gevuld met bijpassende materialen. Een tas met inhoud kost ongeveer 40 euro. Het projectteam ‘Een tas voor school’ heeft inmiddels enkele donaties ontvangen. Daarvan worden de

tassen volgend jaar ingekocht. De organiserende werkgroep van de schooltassen krijgt geen namen van de betrokkenen. Men vertrouwt op het oordeel van de betrokken aanvragers.

Twee projecten: Jassen en Tassen

De PCI is in Deventer en Olst-Wijhe actief met twee interessante activiteiten. Met het Warme Jassenproject kunnen mensen die het nodig hebben op drie inlooppunten in de stad een jas uitzoeken uit de vele jassen die gegeven zijn door mensen. Lees over deze activiteit elders in dit Ariëns boekje. Met het Tassenproject kunnen kinderen, die het nodig hebben, een schooltas krijgen, met spullen nodig voor het volgen van onderwijs. Het Tassenproject en het Warme Jassen-project lopen wat tijden betreft niet tegelijkertijd. De schooltassen voor de kinderen worden in de maanden mei tot en met juli, dus voor het begin van het schooljaar, aan de aanvragers geleverd. De warme jassen hebben hun uitdeeltijd in de maanden oktober en november.

“Een
‘tassenproject’
is mogelijk iets
voor ons”

www.heiligelebuinus.nl/images/Zout/pdf_zout/Zout_maart_2025.pdf

Hans Oldenhof

Caritas De Liemers Zevenaar

“Caritas vindt zichzelf opnieuw uit”

De Willibrordparochie, ontstaan door een fusie in 2018, is gelegen in Zuid-Gelderland. Het gebied omvat Zevenaar, Duiven, Westervoort en Angerlo-Doesburg en een negental kleinere plaatsen: Babberich, Groessen, Herwen & Aerdt, Lathem-Giesbeek, Lobith-Tolkamer, Loo, Oud Zevenaar, Pannerden en Spijk. Samen dertien geloofsgemeenschappen.

Er is één kerk regelmatig in gebruik: de Andreaskerk in Zevenaar, die meteen Liturgisch Centrum is. De andere kerken zijn verkocht of staan te koop. Op een aantal plekken buiten Zevenaar zijn er bijeenkomsten en vieringen. Op het werkterrein van Caritas zijn er twaalf lokale werkgroepen actief met samen veertig vrijwilligers. De leeftijd is gemiddeld 60-plus.

Caritas in beeld

Bij een ontmoeting met het Caritasbestuur kwam men er rond voor uit dat de werkzaamheden al jaren steeds meer in het slop raakten. Van de tachtigduizend jaarlijks besteedbare euro's werd te weinig uitgegeven. Er waren weinig individuele aanvragen. In de praktijk werd vooral een groot aantal organisaties uit de regio gesteund. Enkele daarvan, zoals Voedselbanken, Kledingbanken, de Stichting Noodverband (voor onverzekerde medische kosten via de huisartsen in Zevenaar), SchuldHulpMaatje in Doesburg, Westervoort, Duiven en Zevenaar en het Fiets Repair Café in Westervoort, hebben duidelijk noodhulp tot taak. Bijzonder is ook het project dat zorgt voor kasten op scholen in De Liemers met hygiëneproducten voor meisjes. Andere projecten, meer gelieerd aan de geloofsgemeenschappen, zijn

gericht op ontmoeting en het bestrijden van eenzaamheid. Zinvol, en bijdragend aan gemeenschapsofbouw. Maar geen diaconie, en dus geen speerpunt voor Caritas. Al langer wil het bestuur deze laatstgenoemde subsidies afbouwen. Dat gaat nu echt gebeuren. Zo komt er ongeveer tienduizend euro extra vrij voor armoedebestrijding.

Een belangrijke inspiratiebron daarbij vormen de diaconale projecten en de persoon van diaken Adri van Zundert. Deze is onlangs met emeritaat gegaan en blijft adviseur van

Caritas. Adri heeft laten zien dat er veel mogelijk is als er vanuit de parochie een levend contact met de samenleving is. Binnen dat contact ontstaan goede en creatieve ideeën. Er hoeven maar een paar kartrekkers te zijn, die de juiste contacten leggen, fondsen weten aan te boren en

concreet aan de slag gaan.

Caritas in ombouw

De laatste twee jaar kwam er een kentering bij Caritas. Het bestuur, onder leiding van een nieuwe voorzitter, Ans Besseling, greep het geplande diaconaal werkbezoek van de aartsbisschop, op 24 november 2023 in Doesburg, aan om een symposium te organiseren. Doel daarvan was dat caritasvrijwilligers en hulpverleners op het

terrein van de armoedebestrijding elkaar zouden ontmoeten in een programma met een gedegen opzet. Dat lukte. Besseling bracht haar organisatietalent en haar passie voor verbinding mee vanuit haar voormalige baan als bedrijfskundige in de gezondheidszorg. De mede onder haar bezielende leiding georganiseerde ontmoeting was dermate geslaagd dat er een nieuw elan ontstond in het bestuur. Duidelijk werd hoe belangrijk het is om jezelf als Caritas steeds opnieuw actief op de kaart te zetten in de kringen van hulpverleners, ambtenaren en vrijwilligersorganisaties die werkzaam zijn op het terrein van armoedebestrijding.

Het Caritasbestuur heeft te maken met een drietal burgerlijke gemeenten: Doesburg, Westervoort en Zevenaar. Historisch is de band van het bestuur Parochiële Caritas Instelling (PCI) het sterkst met de Gemeente Zevenaar, mede door het grotere aantal katholieken daar. Het armoedeplatform in Zevenaar functioneerde slecht. De Gemeente wilde meer werk maken van het armoedebeleid, in samenwerking met de beroeps- en vrijwilligersorganisaties. De PCI greep de uitdaging aan en organiseerde op kosten van de Gemeente op 1 november 2024 in de Turmac Kultuurfabriek in Zevenaar een groot symposium. Daar kwamen maar liefst 120 mensen op af.

Caritas in de praktijk

De beide geslaagde ontmoetingen met mensen uit het bredere werkveld legden de Caritas geen windeieren. Door de grotere naamsbekendheid en het toegenomen vertrouwen steeg het aantal individuele aanvragen in 2024 tot 240. De meeste aanvragen kwamen uit Zevenaar. Hulpverleners en ambtenaren en vrijwilligers van particuliere

organisaties adviseren mensen in nood om zelf een beroep te doen op Caritas als er sprake is van acute nood. Voor het lenigen daarvan is er vaak binnen de eigen geledingen geen potje, en zeker niet op korte termijn. Gelukkig is er dan Caritas! Daar wordt je snel geholpen met praktische zaken.

De grootste armoede binnen het werkgebied is te vinden in Westervoort, dat tegen Arnhem aanligt. Er tussendoor stroomt de IJssel, maar aan beide kanten zijn er veel uitkeringsgerechtigden en werkende armen. Gelukkig zijn er ook veel organisaties die zich inzetten voor mensen die moeilijk rond kunnen komen. In 2012 werd in een ruimte naast het kerkgebouw van de parochie door pastoraal werkster Ria Doornbusch en anderen het Inloophuis De Herberg opgericht. Het is nu een algemene stichting actief in het sociale domein. Vanuit de parochie kan daarmee samengewerkt worden. Er is een grote groep vrijwilligers actief in diverse activiteiten van het Inloophuis. De Caritaswerkgroep in Westervoort is gestopt. Het PCI-bestuur probeert een nieuwe werkgroep op te richten, maar de katholieke gemeenschap is klein. Overwogen wordt om meer banden op te bouwen met de Diaconie van de Protestantse Gemeente. Met de caritaswerkgroep Angerlo-Doesburg is het minst contact. Het Caritasbestuur wil ook de geloofsgemeenschappen bereiken. In elk nummer van het parochieblad wordt een pagina gevuld. Ook is de spellendoos 'Red je het wel?' besteld om armoede in de parochie meer bespreekbaar te maken. Overwogen wordt de kleine caritaswerkgroepen samen te brengen in drie clusters. Bijeenkomsten zouden dan 's avonds moeten plaatsvinden zodat werkende mensen ook aan kunnen sluiten. Het oog is gericht op de toekomst.

www.aartsbisdom.nl/werkbezoek-caritas-de-liemers-toont-veelzijdige-praktijk/
www.caritasdeliemers.nl

Hub Crijns

Digitalisering Hulpvraag PCI St Jan de Doper Vecht en Venen

“Wat is het dapperste dat je ooit hebt gedaan? Hulp vragen”

Maurice Steffin is voorzitter van de Parochiële Caritas Instelling St. Jan de Doper Vecht en Venen. Met enthousiasme wil hij de Caritas dichter bij de huidige tijdgeest brengen, met name door meer zichtbaarheid op de digitale snelweg.

De PCI St Jan de Doper Vecht en Venen bestaat uit een bestuur van zes mensen, dat verantwoordelijk is voor het beleidskader, het beheren van het vermogen en overleg met het parochiebestuur. In de kerkdorpen van de parochie zijn de voormalige Caritas Instellingen omgevormd tot Diaconie en Caritas Raden (DCR) met gemiddeld vijf leden. De PCI kent elke DCR een jaarlijks budget toe, en de DCR-leden doen het concrete werk van mensen in nood helpen. Het bestuur vergadert maandelijks, en als er hulpvragen van mensen binnenkomen, gaan die verder naar de plaatselijke Raden. De Caritas Instelling ondersteunt bijzondere projecten die een breed terrein van diaconale en maatschappelijke noden bestrijken.

Nieuwe website

Het bestuur heeft meerdere redenen gehad om een website te maken. Het functioneren van de PCI vraagt om meer bekendheid. De praktijk van de Diaconie en Caritas Raden leert dat er schaamttes en aarzelingen leven, die een drempel vormen in het hulp vragen en hulp geven. Een grotere bekendheid kan iets doen aan het verlagen van die drempel. Digitale middelen kunnen daarbij helpen en een website kan het vragen om hulp vergemakkelijken. De

website is bedoeld als toevoeging op de huidige werkwijze van de DCR, want hulp vragen en hulp geven gaan het beste via persoonlijk contact en bezoek aan huis. Het bestuur heeft besloten een tijdelijke werkgroep in te stellen ter voorbereiding van de website. Na een oproep hebben vijf leden uit Diaconie en Caritas Raden creatief met elkaar samengewerkt bij het bepalen van het doel van de website, welke beeldvorming ze wil oproepen en welke bronnen nodig zijn ter informatie. Bij het bouwen van een website gaat het naast vormgeving vooral om de inhoud. Het doel is het vereenvoudigen van een hulpaanvraag. Voor de vormgeving is het bestaande logo van de PCI St Jan de Doper als uitgangspunt genomen.

Het doel van de website

De website moet eenvoudig zijn en meteen tot de kern komen. We beginnen met een vraag en antwoord: “Wat is het dapperste dat je ooit hebt gedaan?” “Hulp vragen.” Hiervoor is gekozen om mensen gerust te stellen en te laten voelen dat iedereen welkom is, ongeacht je (geloofs-)overtuiging. Vervolgens wordt er in minder dan 100 woorden aangegeven wie we zijn, wat we doen en hoe we kunnen helpen. Tot slot twee knoppen (Rood-Missie) Ik

“Een website kan
het vragen om hulp
vergemakkelijken”

wil hulp en (Geel-Organisatie) Ik wil helpen. Na het aanklikken van een van de knoppen komt er een korte uitleg en een knop om de aanvraag in te dienen. Vervolgens dient een eenvoudig formulier ingevuld te worden met naam en contactgegevens en maximaal duizend tekens om de hulpvraag te omschrijven. Na verzending gaat het formulier naar de mailbox van de Diaconie en Caritas Raad, waar de invuller van de hulpvraag zich het meest verbonden mee voelt. De DCR kan dan met persoonlijk contact de hulpvraag doornemen. Daarnaast heeft de website een pagina Over ons en Contact. Op de pagina Nieuws staat nieuws, voortkomend uit activiteiten van de verschillende Diaconie en Caritas Raden. Dit geeft meer bekendheid via de streekbladen in de parochie.

Logo

Het logo van de PCI bestaat uit twee onderdelen. Het gele deel geeft de organisatorische opbouw aan. De lokale geloofsgemeenschappen vormen de bouwstenen van de PCI. Dit zijn negen geloofsgemeenschappen: Abcoude, Breukelen, De Hoef, Kockengen, Loenen, Maarssen, Maarssenbroek, Mijdrecht/Wilnis, Vinkeveen. De punten in het logo symboliseren de kerktorens. Het rode deel geeft de opdracht van de PCI aan: het omzien naar elkaar in sociale, maatschappelijke, religieuze, en financiële zin. Het rode deel geeft het internationale symbool van Caritas weer. Dit is een vlam-mend kruis dat staat voor de eeuwige liefde van Christus naar de mensen. Samenwerkende handen verbinden de ‘gele’ organisatie en de ‘rode’ opdracht.

Een half jaar werk

Het plannen, creatief denken en bouwen heeft van maart tot september 2024 geduurd. De

Voorzitter
Maurice Steffin

werkgroep begon met een ‘startbijeenkomst’ met deelname van de website bouwer. Hij heeft uitgelegd hoe het bouwen van een website werkt, en wat hij nodig heeft om snel tot resultaat te komen. Daarna heeft de werkgroep een ochtend lang de fundamente van de website besproken en uitgetekend. Vooral is gediscussieerd over het doel, en hoe dit helder over te brengen. Ook is besproken wat voor soort teksten en informatie op de website komen. Tot slot zijn schetsen van iedere pagina gemaakt met daarin kleurgebruik en vormgeving. Deze eerste schetsen en teksten zijn met de websitebouwer gedeeld en die heeft in een paar weken tijd een eerste versie gemaakt. De beoordeling van deze versie en de aanpassingen zijn online via videobellen besproken en na drie versies is de website ‘online’ gegaan. Het lastige is geweest hoe je begrijpelijk omschrijft wie je bent en wat je doet. Want je wilt uitleggen wie je bent als PCI, DCR, relatie met parochie en R.-K Kerk. We hebben gekozen voor korte teksten, met goede illustraties als ondersteuning. Nu we ruim een half jaar live zijn, zien we per maand ongeveer 100 bezoekers. Mensen zoeken vervolgens via de mail en de telefoon hun weg. We zijn tevreden met de website en zien het als een voorbeeld voor andere Caritas instellingen in het Aartsbisdom.

www.caritasvechtenvenen.nl

Tom van Vilsteren

Geloofsbeleving door zintuiglijke ervaringen Geesteren

“Het kerkbezoek levert bijzondere verhalen op”

TriviumMeulenbeltZorg (TMZ) is een zorgorganisatie in Twente.

TMZ biedt o.a. thuiszorg, revalidatie, en verpleeghuiszorg op verschillende locaties, zoals Erve Mensman in Geesteren.

Het is een woon-zorgcomplex voor bewoners die psychogeriatrische zorg nodig hebben en voor bewoners die door lichamelijke beperkingen niet meer volledig zelfstandig kunnen wonen. In Twente is de meerderheid van de inwoners rooms-katholiek. Dit geldt ook voor de bewoners van Erve Mensman. Ongeacht hun kerk of levensbeschouwing kunnen bewoners deelnemen aan diverse activiteiten rond geloven. Geloofsbeleving door zintuiglijke ervaringen en delen van ervaringen, is er één van.

Geestelijke verzorging

Jacqueline Meupelenberg is ruim twee jaar werkzaam bij TMZ als algemeen geestelijk verzorger met een R.-K. achtergrond. Voorheen was zij meerdere jaren werkzaam als pastoraal werker bij de Heilige Pancratius Parochie in Tubbergen. Jacqueline Meupelenberg is de (mede) initiator van twee projecten die te maken hebben met het delen van geloof. Haar kennis en ervaring van en met Rooms-Katholiek Twente passen goed bij het initiëren van deze projecten. Het project ‘geloofsbeleving door zintuiglijke ervaringen en delen van ervaringen’ heeft zij in samenspraak met Lucienne Pedemors, coördinerend begeleider welzijn TMZ en Johan Brouwers (voorzitter Stichting Zes Generaties, waarover later meer) binnen Erve Mensman vorm gegeven. Opname in een zorginstelling betekent vaak dat het wettelijke kerkbezoek in de eigen geloofsgemeenschap komt te vervallen. Enkele keren per jaar

gaan bewoners van Erve Mensman naar de H. Pancratius basiliek in Tubbergen, om te bidden, kaarsen aan te steken en de gebrandschilderde glas-in-lood ramen te bezichtigen.

Delen van geloof en elkaar ontmoeten

In het parochieblad ‘Kompas’ van de Heilige Pancratius Parochie uit Tubbergen schrijft Jacqueline Meupelenberg: “Het bewust ophalen van herinneringen in een kerk is een zeer waardevolle benadering bij zowel somatische als psychogeriatrische bewoners. Herinneringen aan

geloof, kerkzijn, vrijwilligerswerk of het ontvangen van (kerkelijke) onderscheidingen komen naar boven en worden gedeeld”. Het geloof wordt beleefd door samen te zingen, te bidden en kaarsen te ontsteken. Dit levert betekenisvolle en soms emotionele momenten op. Behalve bidden, zingen en kaarsen ontsteken is bij het bezoek aan de Heilige Pancratius basiliek aandacht voor bijzondere glas-in-

lood ramen. Johan Brouwers is voorzitter van de Stichting Zes Generaties. Hij vertelt over de familie Nicolas, die een deel van de glas-in-lood ramen heeft ontworpen.

Zes Generaties

Op de website van de parochie in Tubbergen staat o.a. te lezen: “De kostbare gebrandschilderde glas-in-loodramen zijn vervaardigd door vijf generaties van de glazeniersfamilie Nicolas in een tijdsbestek van 126 jaar. Bij de inge-

“Herinneringen

komen naar

boven en

worden gedeeld”

bruikname van de kerk in 1897 werden in het priesterkoor al ramen geplaatst uit het atelier van Nicolas en Zonen uit Roermond. De eerste gebrandschilderde ramen in Tubbergen worden in 1897 bij de afronding van de bouw van de nieuwe kerk aangebracht”. Achter in de Basiliek is een zuil met uitgebreide informatie te vinden.

Kerkbezoek

Lucienne Peddemors is coördinerend begeleider welzijn bij TMZ. De afdeling Welzijn organiseert diverse activiteiten voor de bewoners van Erve Mensman. De huidige generatie bewoners van Erve Mensman is grotendeels traditioneel verbonden met de Protestantse of R.-K. kerk. Bewoners van Erve Mensman blijven gemeentelid of parochiaan. De band met de kerk blijft. Daarom organiseert de afdeling Welzijn geregeld uitstapjes naar een kerk. Vier keer per jaar bezoekt een groep bewoners de Heilige Pancratius basiliek in Tubbergen. De bezoeken gebeuren bij voorkeur in het warme seizoen. De glas-in-lood ramen komen bij licht beter tot hun recht en in de kerk is het voor de vaak kwetsbare bewoners minder koud. Vooral bij bewoners van psychogeriatrische afdelingen leidt het bezoek tot verhalen over hun verleden in de kerk. Het orgel, wierook, kaarsen en glas-in-lood ramen roepen bijzondere herinneringen op. Bewoners gaan soms ook individueel, op een duo-fiets met een vrijwilliger of met een wandelgroep naar een nabijgelegen Maria kapel of een begraafplaats. In gezamenlijkheid dragen beide vakgroepen het project ‘geloofsbeleving door zintuiglijke ervaringen en het delen van ervaringen’.

Familie

De afdelingen Welzijn en Geestelijk Verzorging van TMZ doen graag een beroep op familie van bewoners van Erve Mensman, om mee te gaan met een bezoek aan de kerk. Het levert bijzondere verhalen en ervaringen op. Zo bleef

V.l.n.r. Johan Brouwers, Erna Hoog Venterink, Lucienne Peddemors en Jacqueline Meupelenberg

een bewoner doorgaan met bidden nadat het bezoek aan de basiliek beëindigd was. Familieleiden staan positief tegenover een bezoek aan een kerk. De moeder van Erna Hoog Venterink is één van de bewoners van Erve Mensman. Ze heeft ervaren dat de bewoners de bezoeken aan een kerk zeer waarderen. Erna vertelt dat zij om zich in te kunnen leven in de belevingswereld van haar moeder, navraag heeft gedaan hoe het er vroeger aan toeling in de R.-K. kerk. Hoewel haar moeder zich niet altijd alles kan herinneren komt zij na een bezoek “anders” en dat laatste in positieve zin, terug.

Diaconie

Dit is een bijzonder initiatief met diaconale kenmerken. De samenwerking tussen de kerk van Erve Mensman is een vorm van wederkerigheid, waarbij ruimte is voor zinbeleving. Erve Mensman faciliteert het bezoek en de kerk stelt zich open voor de bezoekende groep. Een voorbeeld dat navolging verdient.

www.triviummeulenbeltzorg.nl

Lonneke Gunnink - van den Berg

In verbinding blijven met de eigen
geloofsgemeenschap Tubbergen

“Je komt anders terug dan je weggaat”

“Je komt anders terug”, zo is de ervaring van bewoners van
De Meulenhof en Erve Mensman na een aantal keren
op bezoek te zijn geweest naar hun eigen geloofsgemeenschap.

Het begon met “Hoe mooi zou het zijn als we weer eens terug kunnen gaan naar de geloofsgemeenschap, waarmee we verbonden zijn door onze familie, vanwege het vrijwilligerswerk dat we er hebben gedaan of dankzij onze gelovige levensweg die daar ligt”. Jacqueline Meupelenberg, geestelijk verzorger, bedacht: “Dat gaan we realiseren! Eén plus één werd drie”.

Op bezoek bij de parochie

Daniek ter Grote, Coördinerend Begeleidster Welzijn, sluit aan: “Het belangrijkste probleem was het vervoer. Zorginstelling TriviumMeulenhofZorg heeft eigen bussen voor uitstapjes van de bewoners. De logistiek kan van hieruit goed georganiseerd worden. We werken met een vrijwilligersgroep van chauffeurs en ook de zorgprofessionals van de activiteitenbegeleiding mogen op de bus rijden. De eerste stap in de uitvoering werd gezet. Vervolgens hebben we een lijstje opgesteld met gegevens waar de mensen vandaan komen, vanuit welke kerk. Via familie horen we waar behoefte aan is.” Vanuit haar vroegere functie als pastoraal werker zijn voor Jacqueline de lijntjes met de kerk kort.

De bewoners waren meteen enthousiast. De eerste keer ging de groep - bewoners, familie en begeleiding - naar Albergen. Daar is de kerk inmiddels gesloten. In het kerkgebouw zijn nu drie bedrijven gevestigd. De bewoners hadden tot dan toe alleen gehoord hoe mooi het was geworden. Natuurlijk wilden ze dat zelf ook wel eens zien. Een van de directeurs van LucasIT, Arjan Lucas, stond open voor een bezoek. Hij heeft de mensen met open armen ontvangen, een rondleiding gegeven en uitgebreid verteld over de bedrijven, die daar nu gevestigd zijn.

Ook familiebezoek

Een tweede bezoek was aan Reutum. De ogen van bewoonster Truus Vrerink, die mee is geweest, gaan stralen als ze erover vertelt: “Ik ben er geboren en getogen en heb er een winkel gehad”. Ze heeft daarnaast jarenlang de kerk schoongemaakt met andere vrijwilligers. Bewoonster Annie Rolefes is mee geweest naar Vasse. Elkaar weer ontmoeten en horen hoe

V.l.n.r.: Annie Rolefes, Ilse Olthof, Jacqueline

Meupelenberg, Truus Vrerink, Daniek ter Grote

er nagedacht wordt over hoe de toekomst eruit ziet voor de kerk en geloofsgemeenschap doet goed. Annes man zorgde altijd voor het kerkhof en net als Truus heeft Annie jarenlang de kerk schoongemaakt.

Dat was gezellig en dat was meer een uitje dan ‘werken’. Bovendien hoorde je daar het nieuws. “Het is zo mooi je even weer één te voelen met de parochie.”

Ilse Olthof vertelt over haar eigen ervaring als dochter van een van de bewoners. “Mijn moeder is vergeetachtig, maar herkent wel mensen. De ontmoeting was prachtig. Mijn vader ligt daar op het kerkhof. Eerst zijn we er even alleen geweest en daarna met de groep. Dat is van onschatbare waarde. Ook het aansteken van een kaarsje is heel waardevol. Soms komen herinneringen weer omhoog en dat is voor mij als dochter heel bijzonder. Het is fijn als familie verhalen van vroeger te horen.”

Het doet andersom ook erg goed. Iedereen kent iedereen en hoe mooi is het dan dorpsgenoten van vroeger weer te ontmoeten. Een fijn weerzien, zo ervaren ook de parochianen. Het is een kleine reünie.

Ook oecumenisch

Een nieuw bezoek aan een van de kerken staat alweer op het programma. Binnenkort gaat een groep naar de kerk in Tubbergen. Omdat er ook veel protestanten wonen bij TMZ onderzoekt men of er een bezoek kan worden gebracht aan de protestantse kerk. Het contact met de dominee is er al en een vermoedelijke datum ook.

Tijdens het gesprek gebeurt wat in de dagelijkse praktijk vaak gebeurt. Terwijl allerlei locaties worden benoemd komt Langeveen ter sprake. “Oh”, zegt Ilse, “het zou mooi zijn met mijn moeder daar naartoe te gaan. Het graf van haar ouders bijvoorbeeld is daar. Ze

“Je wordt gekend
en erkend!”

gaat duidelijk terug in de tijd en daar sluit een bezoek aan de plek van vroeger naadloos op aan.” Daniek: “We gaan overleggen of Langeveen een plek is om ook te bezoeken. Het belang van inbreng van familie is erg groot. Zij kunnen ons helpen te bekijken welke locaties de moeite van het bezoeken waard zijn.”

Je wordt gezien

Tijdens hun leven hebben de bewoners veel gegeven aan en voor de kerk. Nu mogen zij ontvangen. Te weten dat je er bij hoort, ook als je niet meer actief deelneemt aan het kerkelijk leven, is niet te beschrijven. Je wordt gezien. Uit de reacties van de vrijwilligers van de betreffende geloofsgemeenschappen bleek dit wederzijds te zijn. De mensen uit de geloofsgemeenschap stonden de bewoners van TMZ op te wachten. Zij werden warm en hartelijk binnen gehaald en getraakteerd op zelf gebakken taart. “Je wordt gekend en erkend!”, zegt Annie, “Je wordt gezien als mens.” Ilse voegt toe: “Het is heel fijn op deze manier contact te hebben. De rol van de geestelijk verzorger is hierin belangrijk, want hoewel het emotioneel een zware middag was is het toch luchtig gebleven. Dat was voor mij als dochter al zo, laat staan voor mijn moeder en de andere bewoners zelf”. De liefde waarmee Jacqueline als geestelijk verzorger hier te werk gaat is zichtbaar. Het geheugen laat de mensen soms in de steek, maar wat indruk maakt blijft hangen. Twee van de bewoners, die mee waren geweest, zijn een paar weken na hun bezoek aan de geloofsgemeenschap overleden. In die paar weken bleven ze praten over deze prachtige ervaring. Het blijken menswaardige zingende ontmoetingen over en weer.

www.triviummeulenhofzorg.nl

Bennie Oude Maatman

Wandelen naar kapel en kerk in Geesteren

“De eenvoud van verbinden door samenzijn en samendoen”

In locatie ‘Erve Mensman’ van zorginstelling TriviumMeulenbeltZorg (TMZ) zit het ontvangstcomité al klaar om mij enthousiast uit de doeken te doen wat hun project precies inhoudt, bijzonder maakt en wat het doet met de mens.

Het is 2017 als Anny Steggink-Blokhuis regelmatig op bezoek gaat bij haar tante op deze locatie. Samen met enkele personen gaat ze regelmatig met haar tante en de andere mensen, de rolstoel duwend, wandelen in de Geesterse natuur. Daarna breidt dit initiatief ondermeer met behulp van Sieny Krikhaar-Demmer verder uit en is na de coronatijd doorgegroeid. Een moment van samenzijn, samendoen en verbindend met aandacht voor elkaar wordt het genoemd. Kortom; zorg voor elkaar! Belangrijk voor het welzijn van de mens, alle mensen.

Het is weer wandelmiddag

Afhankelijk van het aantal beschikbare vrijwilligers (tussen de 10 en 15) stelt Sigrid Beernink, coördinator wandelgroep Erve Mensman, een steeds wisselende groep rolstoelzitters samen uit de vele bewoners van locatie ‘Erve Mensman’ voor de donderdagmiddag wandeling. Bij de samenstelling wordt op dat moment gekeken naar de gezondheid van betrokkenen, wie het nodig heeft om even in een andere omgeving buiten te zijn, wie is er onlangs nog mee geweest, enzovoorts. De vraag om mee te mogen is groter dan het aantal beschikbare rolstoelduwers. Als het weer het niet toelaat wordt er een alternatief programma samengesteld.

De te wandelen routes kunnen wisselen en zijn maximaal vier kilometer lang. Rolstoel duwen is

intensief en zwaar werk voor de duwers. Enkele rolstoelen zijn voorzien van ondersteuning. Belangrijke en mooie plaatsen die bezocht worden zijn de Mariakapel ‘De Loo Esch’ en de H. Pancratius kerk in Geesteren. Ook andere plekken in de directe omgeving krijgen aanloop. Wetende dat geloof geen rol speelt bij het samenstellen van de groepen is het bijzonder dat de mensen die meegaan, de duwers, de Mariakapel en de kerk zo ontzettend waarderen. Men ziet het als sterk verbindend en het geeft aanleiding tot gesprek. Tijdens de wandeling praten de duwer en de zitter veel, evenals de zitters onderling. De wandelingen gaan door de mooie natuur van Geesteren. De bezoeken aan de kapel en de kerk zijn indrukwekkend.

Groep zitters en duwers

bij Mariakapel ‘De Loo Esch’

Mariakapel ‘De Loo Esch’ is een pareltje

Een oase van rust langs de Geesterse essen biedt bezinning aan. Een drempelloze plek waar een ieder stil kan staan bij zijn eigen verdriet, bezinnen bij wat er speelt. Ter nagedachtenis of als hulpvraag kan men een kaarsje opsteken. Bij het bezoek aan de kapel steken bewoners vaak een kaarsje aan ter nagedachtenis waarbij de nodige persoonlijke emoties vrijkomen. Een mooi zinnig, open en verbindend gesprek met veel begrip over en weer is vaak het gevolg, zowel tussen zitter als duwer als tussen de zitters onderling. Het gesprek kweekt saamhorigheid en verbondenheid, zorg voor elkaar.

Soortgelijke uitwisseling vindt plaats als men via mooie routes naar de H. Pancratius kerk in Geesteren gaat. In het bijzonder als er ter gelegenheid van het overlijden van een mede bewoner extra kaarsjes worden opgestoken. De kerken binnen de H. Pancratius parochie Tubbergen zijn in principe elke dag open. Dit maakt het mogelijk om de kerk voor bijzondere feestdagen te bezoeken. Een bezoek voor bijv. Kerstmis met de opgebouwde kerststal met al de bijzondere Kerst versieringen en de opgebouwde Kerststal maakt veel indruk.

In de voorbereiding voor Kerstmis wordt ook altijd het plaatselijke tuincentrum, Heerdink, bezocht. De bewoners hebben dan een glimlach van oor tot oor als ze vertellen over alle bijzondere Kerst creaties die ze hebben gezien bij dit bijzondere uitstapje.

Als de groep na de wandeling weer terugkomt in ‘Erve Mensman’ staat de koffie of warme chocolademelk natuurlijk al klaar. De aanzet om nog even gezellig na te praten over alle bijzonderheden die men die middag weer heeft meegemaakt. Natuurlijk doet iedereen

zijn best, en geeft vele argumenten, om ze snel mogelijk weer in aanmerking te mogen komen voor een rolstoelwandeling door de natuur in Geesteren.

Oud kosten en jongeren

Bijzonder is mijn gesprek met één van de

bewoners die graag meegaat met de wandeling, mevrouw Marietje Grootelaar. Bij Marietje is het geloof stevig geworteld. Zij was jarenlang kosten in de kerk van Langeveen. In haar beleving doet het geloof er zeer toe. Het geloof zorgt mede voor ontmoeting, verbinding en samenwerking. Zij geeft aan dat

haar inzet veel impact heeft (gehad) op haar leven. Jarenlang heeft zij als kosten mensen mogen ontvangen en begeleiden. Nu is het andersom, zij wordt ontvangen en begeleid. Haar jarenlange inzet als mens, kosten is niet voor niets geweest. Als uitsmijter: vroeger waren er in het weekend meerdere vieringen in de kerk, jammer genoeg nu slechts een per maand!

Regelmatig wordt de groep vrijwilligers tijdelijk uitgebreid met jongeren. Stagiaires uit het voortgezet onderwijs melden zich aan om mee te duwen. Voor ouderen geeft dit een zeer bijzondere extra dimensie. Andersoortige gesprekken vinden dan plaats. Vroeger en heden wordt onderling uitgewisseld. Het geeft begrip over en weer. Ouderen gaan meer begrijpen over het leven van de jongeren en de jongeren gaan meer begrijpen over de denkwijzen van ouderen. Een mooie win-win ervaring. Dit project maakt met de ervaringen van duwers en zitters duidelijk hoe eenvoudig het leven kan zijn. Een echte win-win activiteit, waarbij de mens centraal staat en waarbij het begrip ‘zorg voor elkaar’ veel inhoud krijgt. Bewoners en vrijwilligers komen anders terug dan ze zijn vertrokken.

“Het gesprek kweekt

saamhorigheid en

verbondenheid”

www.triviummeulenbeltzorg.nl

Lonneke Gunnink – van den Berg

Amazing Grace activiteitenreeks rond slavernij en bevrijding Zwolle

“Herdenken is niet alleen kijken naar het verleden”

Het seizoen 2023-2024 was het herdenkingsjaar van de afschaffing van de slavernij in het Koninkrijk der Nederlanden. Rond de Dominicanenkerk is er in dat kader de activiteitenreeks ‘Amazing Grace’ georganiseerd.

Violet Roosberg, de voorzitter van de Rooms-Katholieke Caribische Gemeenschap in Zwolle, begon ermee. “Ook al is het herdenkingsjaar veel in het nieuws geweest, toch leeft het slavernijverleden niet bij iedereen.” Aan het woord is Henk Vogel, die een film wilde programmeren rondom Ketí Koti 2023. Hij nam contact op met Violet met de vraag: ‘Zou hier animo voor zijn?’ Violet kende Michael Buijx, diaken in de Thomas à Kempisparochie. Ook Lucia de Vries, historica en betrokken bij Anno (het Stadsmuseum van Zwolle), en Marciano Viereck, theologiestudent, beiden lid van rectoraat Sint Thomas van Aquino, zijn erbij gevraagd. Zo ontstond de projectgroep ‘Amazing Grace’.

Herdenken is niet alleen kijken naar het verleden

Violet is door interesse in haar eigen familiegeschiedenis betrokken geraakt bij de herdenking van de afschaffing van slavernij in het Koninkrijk der Nederlanden. Herdenken is kijken naar het verleden. Even zo belangrijk is de toekomst. Daar moet je samen vorm aan geven. Het verleden werkt niet alleen drukkend, maar kan ook hoop en kracht geven. Deze strijd kun je voeren, kun je pas echt aan, als je innerlijk vrij bent. Daar is ook geloof bij nodig. In Violet's beleving is Ketí Koti erg Surinaams gekleurd. Violet wil de geschiedenissen betrekken van alle gemeenschappen hier: Suriname, Zuid-Afrika en de boven- en benedenwindse eilanden. In de oecumenische viering kwamen de gemeen-

schappen van deze landen samen. Het werd al gauw een langer traject, verbonden aan het kerkelijk jaar, met een start in de Veertigdagen-tijd (periode van bezinning) om via Pasen (het feest van bevrijding) te eindigen op de zaterdag na Pinksteren (het feest van eenheid in verscheidenheid, verbinding). Het kerkelijk jaar krijgt zo een heel andere kleur.

Het verhaal van Tula

De reeks activiteiten ‘Amazing Grace’ begon met een vertelling door Violet over Tula (1795). Hij was een vrijheidsstrijder, die de opstand van tot slaafgemaakten op Curaçao leidde. Die opstand is neergeslagen en de leiders werden op gruwelijke wijze geëxecuteerd. Wie zelf mentaal gevangen zit, is niet in staat anderen te bevrijden - daarvoor is innerlijke vrijheid nodig. Zij hebben doorgezet, hun rechten opgeëist, hun menswaardigheid hersteld in een tijd dat mensen elkaar als dingen hebben behandeld en verhandeld. De Franse idealen vrijheid, gelijkheid en broederschap heeft Violet geformu-

Groepswandeling door Zwolle rond thema slavernij
[Foto: TV Oost]

leerd als christelijke doelen. In haar vertelling heeft ze haar persoonlijke verhaal laten zien en horen hoe bepalend dit alles is geweest voor haar geloof. De strijd van Tula getuigt van grote innerlijke en spirituele kracht, een kracht die ook nu kan inspireren en hoop geven. Violet heeft dat als geen ander over het voetlicht gebracht.

Slavenbijbel

Marciano Viereck verzorgde de tweede vertelling over de Slavenbijbel. Tot slaafgemaakten kregen niet de gewone Bijbel te lezen, maar een gecensureerde versie. Allerlei passages, die te bevrijdend of hoopgevend zouden zijn of die op ‘verkeerde’ ideeën zouden kunnen brengen, zijn uit de Slavenbijbel verwijderd. Marciano toonde een overzicht van deze passages. Door deze te lezen konden de aanwezigen zelf ervaren wat dit met hen deed. Het werd een druk bezochte Bijbelstudieavond, die de complexiteit van het Bijbelgebruik liet zien: de Bijbel werd zowel gebruikt om slavernij te legitimeren, als ervaren als inspiratie voor afschaffing ervan.

Stadswandeling en film

Lucia de Vries verzorgde een wandeling door Zwolle. Stadsdichter Bauke Vermaas droeg een zelf geschreven gedicht voor. De wandelaars konden met eigen ogen zien hoe de geschiedenis van Zwolle verweven is met slavernij. Verhalen over slaafgemaakten, kapiteins van de Verenigde Oost-Indische Compagnie (VOC), koloniale handelaren, maar ook Zwollenaren die zich uitspraken tegen de slavernij werden zichtbaar. Marciano had als symbool bitter kruid meegenomen. Op de filmavond werd ‘Stones have laws’ vertoond. Een film van een Nederlandse filmmaker over de Marron Gemeenschap, nazaten van gevluchte slaafgemaakten in Suriname. De verhalen worden nog steeds doorverteld,

maar de geschiedenis herhaalt zich: door de mijnbouw dreigen de mensen het onderspit te delven. Het is een verhaal over uitbuiting en kolonialisme anno nu.

Oecumenische viering

De oecumenische viering ging aan de ene kant om het erkennen en herdenken van leed en verzet in verleden en heden. Aan de andere kant om een boodschap mee te geven van hoopgevende, inspirerende en verbindende bevrijding. United Voices of Joy, een koor met Surinaamse wortels, zong samen met het eigen koor van de Dominicanenkerk. Vertegenwoordigers van methodisten, katholieken en de Evangelische broedergemeente uit Suriname, Zuid-Afrika en de boven- en benedenwindse eilanden hebben samen gebeden en gezongen. Ze getuigden en herdachten in het Nederlands, Sranang (‘Surinaams’), Papiamentu (‘Antilliaans’) en Engels.

Geen einde

Deze reeks toont een verhaal met een komma, geen punt. Het is niet afgevoerd. “We zullen er blijvend mee bezig zijn.” De werkgroep geeft aan, dat het veel indruk heeft gemaakt doordat ze zelf betrokken waren. In de zomer 2025 vindt de landelijke herdenking plaats in de Lutherse Kerk van Zwolle. De werkgroep wil hierbij aansluiten. Daarna bekijken ze hoe verder te gaan.

De titel ‘Amazing Grace’, naar het bekende lied van onderdrukking en bevrijding, is geschreven door John Newton, die zelf ooit slavenhandelaar was, maar die zich na zijn bekering begon uit te spreken voor de afschaffing van slavernij. De zwarte spiritual bezingt de ervaring van bevrijding door God en is een van de bekendste christelijke liederen wereldwijd. Het lied biedt om historische én theologische redenen een treffende titel voor de activiteiten.

www.dominicanenzwolle.nl/nieuws/themareeks-amazing-grace

Tom van Vilsteren

ZorgveurMekaar Saasveld

“De werkgroep is gericht op informele zorg en welzijn”

In Saasveld, een dorp in Twente met de voor jongeren bekende discotheek Bruins en de Plechelmuskerk met bijbehorende tuin, hebben ze zorg veur mekaar.

De werkgroep ‘ZorgveurMekaar’ richt zich op zorg voor en welzijn van inwoners van Saasveld en omgeving.

Twee gedreven en enthousiaste bestuursleden, secretaris Susan Wulferink en Angela Busscher, spreken honderduit over deze bijzondere werkgroep. ‘ZorgveurMekaar’ is voortgekomen uit de dorpsraad van Saasveld. De dorpsraad kende buurtpraatavonden met dertien buurten. Tijdens de praatavonden konden inwoners hun zorgen en noden voorleggen aan de dorpsraad. Hieruit is de werkgroep ‘Zorg en welzijn’ en uiteindelijk ‘ZorgveurMekaar’ ontstaan. De werkgroep bestaat uit 35 tot 40 vrijwilligers en is gericht op informele zorg en welzijn. De werkgroep wil tijdens georganiseerde buurtpraatavonden ideeën op doen om die vervolgens te verwezenlijken. Zij vindt het belangrijk dat inwoners van Saasveld in gezamenlijkheid hun wensen op eigen kracht proberen te realiseren. Mede door toedoen van ‘ZorgveurMekaar’ heeft de gemeente Dinkelland, waar Saasveld deel van uitmaakt, in samenspraak met de Stichting Welzijn Dinkelland Tubbergen (SWTD), als pilot een dorpsondersteuner in de persoon van Jolande Lammertink aangesteld.

Angela Busscher en Susan Wulferink

Actieve dorpsondersteuner

SWTB is een welzijnsorganisatie van de gemeente Tubbergen en Dinkelland, die gericht is op het welzijnswerk voor Senioren, Jeugd en ondersteuning van verenigingen en vrijwilligers. De stichting richt zich op alle kwetsbare burgers van jong tot oud en zet zich in om talenten van krachtige burgers ten behoeve van kwetsbare burgers in te zetten. De stichting is vrij toegankelijk en iedereen is welkom om deel te nemen. De dorpsondersteuner in Saasveld is door de inwoners van Saasveld zelf gekozen. Zij wordt ondersteund door de werkgroep ‘ZorgveurMekaar’ en zorgt voor verbinding tussen inwoners, verenigingen en activiteiten. De werkgroep en deze functionaris hebben samen de nodige activiteiten gefaciliteerd en ontwikkeld. Dit schept vertrouwen waardoor inwoners van Saasveld eerder aan de bel trekken met een zorgvraag. Veel naburige dorpen van Saasveld in de gemeente Dinkelland hebben het initiatief genomen om in navolging van ‘ZorgveurMekaar’ een dorpsondersteuner aan te stellen. De ervaringen en de activiteiten van de werkgroep dienen als master class voor omliggende dorpen. ‘ZorgveurMekaar’ mag daar met recht trots op zijn.

Verbinding

De werkgroep en de dorpsondersteuner zijn samen op zoek gegaan naar verbinding met de inwoners van Saasveld. De verbindingsweg tussen discotheek Bruins en de Plechelmus kerk is de Hoflaan. In de pastorie van de kerk bevindt zich de Hofkamer. De wekelijkse activiteit waarbij ouderen hier samenkomen voor een themabijeenkomst, was naar deze ruimte vernoemd. Er werd besloten op de eerste, derde en vierde (en soms ook een vijfde) donderdag van de maand de bezoekers een volledig en zo gevarieerd mogelijke dag invulling aan te bieden. Dit alles leidde tot een informele dagopvang voor ouderen zonder indicatie, geleid door vrijwilligers. De Hofkamer werd omgedoopt tot Hofdag. Aan de activiteiten van de Hofdag kunnen mensen, die zich van tevoren aanmelden, deelnemen en tegen betaling van tien euro genieten van een lunch.

ZorgveurMekaarPlus

De werkgroep streeft naar samenwerking en verbinding met zorgprofessionals: ‘ZorgveurMekaarPlus’. Samen met hen willen zij de samenhang in de ouderenzorg verbeteren, te beginnen met vroeg-signalerings. Het doel is de vroeg-signalerings te bevorderen en te leren van elkaar. In Saasveld zijn niet de professionals in de regie maar de inwoners. De professionals versterken de inwoners en sluiten zich bij hen aan. Door regie en eigenaarschap bereiken de inwoners meer. Saasveld is het eerste dorp in Twente dat zoveel eigenaarschap heeft genomen, een eigen dorpsondersteuner heeft en samenwerkt met professionals. In het parochieblad van de Plechelmus kerk is de rubriek ‘Ik geef de pen aan’ gerealiseerd. De bedoeling is dat inwoners de pen aan elkaar doorgeven. Bij het schrijven van een bijdrage draait het om de vraag wat hij of zij nodig heeft om meer verbinding te creëren.

Positieve Gezondheidszorg

‘ZorgveurMekaar’ besteedt via themabijeenkomsten aandacht aan Positieve Gezondheidszorg met zes dimensies. Er is aandacht voor lichaam, geest, zingeving, kwaliteit van leven, meedoen en dagelijks leven. Een betekenisvol leven is van wezenlijk belang. Het gaat zowel om lichamelijke gezondheid, als ook over wat inwoners veerkracht geeft. Dit is per persoon verschillend. Daarom focust Positieve Gezondheid niet op ziekte, maar op wat voor inwoners belangrijk is.

Jongeren

‘ZorgveurMekaar’ zoekt nadrukkelijk verbinding met jongeren. De werkgroep heeft voor deze groep gezamenlijk met voetbalvereniging Saasveldia, de lokale tennisvereniging en Jong Nederland een sportevenement georganiseerd. In agrarische gebieden zijn de zogenaamde keten, waar jongeren samenkomen om één of meerdere drankjes te nuttigen erg in trek. Vanwege de alcohol en drugsproblematiek waar sommige jongeren mee kampen is in samenwerking met Tactus Verslavingszorg een voorlichtingsbijeenkomst georganiseerd. De werkgroep ‘Zorgveurmekaar’ probeert jongeren te motiveren om zich in te zetten als vrijwilliger. Het kost soms moeite om jongeren bij zorg en welzijn te betrekken. De praktijk leert dat jongeren ondersteuning van ouderen daar waar dit nodig is, op waarde weten te schatten. Als die verbinding er is zijn jongeren op verzoek in meerderheid bereid om ouderen te helpen. Op deze wijze wordt er door zorg van de werkgroep en haar vrijwilligers nadrukkelijk gezocht naar samenwerking tussen jong en oud. De werkgroep onderhoudt goede contacten met Ouderencontact, Zonnebloem en de Katholieke Vrouwenorganisatie in Saasveld, en mag met recht de *linking pin* van Saasveld worden genoemd.

Hans Oldenhof

Warme jassenproject in Deventer, Olst en Wijhe

“Het uitgangspunt bij uitgifte is vertrouwen”

Het idee voor dit project is via Facebook ‘overgewaaid’ uit Dublin in Ierland naar elders. In Ierland vond het navolging, en in ons land, met name in de Achterhoek. Daar begon in 2019 een werkgroep in Winterswijk. Ondertussen zijn er al zes plaatsen die warme jassen gratis aanbieden. Waaronder de oecumenische werkgroep van mensen uit Deventer, Olst en Wijhe.

Hoe kwam het project mensen aan de IJssel ter ore? Via een broer van Caritasbestuurder Edwin Dorland, die actief is in de werkgroep in Winterswijk. Zo kan het dus gaan. Edwin vond steun bij de Parochiële Caritas Instelling (PCI) van de Lebuinusparochie en zette het projectvoorstel uit onder de netwerkpartners. Daaronder de caritaswerkgroepen en de protestantse diaconieën in Deventer, Olst en Wijhe. Zo ontstond een oecumenische werkgroep, met vertegenwoordigers van kleinere plaatsen, zoals Boerhaar en Boskamp. De werkgroep was benieuwd of het initiatief zou aanslaan. In 2023 was de vraag: ‘Komen er wel genoeg mensen op de jassen af?’ In 2024 was de vraag al andersom: ‘Krijgen we wel genoeg jassen om aan de grote vraag te voldoen?’

Het project is geleidelijk aan gegroeid

Men begon vanaf de zomer van 2023 met oproepen via lokale en regionale bladen en via Facebook om winterjassen te doneren aan ‘Warme Jassen’. Van allerlei kanten werden jassen aangeboden. Ook shawls, mutsen, dassen en handschoenen waren welkom. In Olst en Wijhe werden breisters bereid gevonden om aan de actie bij te dragen. Er werden dassen, mutsen en wanten gebreid en van wol werden plaids gemaakt. In Olst zamelde de Kringloopwinkel Goede Buren

maandenlang jassen in voor de actie ‘Warme Jassen’. Nog voordat de actie in de maand november 2023 van start ging waren er al zoveel jassen gedoneerd, dat een aantal daarvan kon worden uitgegeven aan alleenstaande minderjarige asielzoekers, die in Heino waren ondergebracht, wat eigenlijk buiten het actiegebied is. In de eerste actiemaand in 2023 zette zelfs iemand in Broekland, meer richting Raalte, dus buiten het actiegebied, een kast op de stoep neer. In die kast konden inwoners van Broekland jassen doen. Deze jassen gingen vervolgens naar de ‘Warme Jassen’ locaties in Olst en Wijhe.

“Het
uitgangspunt is
vertrouwen”

Uitgiftepunten op diverse plekken

Zo mocht men gedurende de maand november in 2023 en 2024 in het centrum van Deventer vlakbij de oude Lebuinuskkerk naast elkaar drie bouwhekken plaatsen. Namelijk op de Botermarkt onder

een middeleeuwse overkapping, een prachtige locatie. Aan die hekken konden de gebrachte warme jassen met hangertjes worden opgehangen. In de brede publiciteit werd, onder andere via de Facebookpagina van de Caritas, aangegeven dat de jassen bedoeld waren voor mensen die weinig geld hadden. Dag en nacht was de locatie toegankelijk. Er was in zoverre toezicht, dat er overdag altijd wel iemand was die ervoor zorgde dat alles er netjes bijhing.

Hij of zij kwam ook vaak in gesprek met degenen die een jas zochten. Deze vrijwilligers komen van binnen en buiten de kerken. Niemand die iets meeneemt hoeft zich daarvoor te verantwoorden. Het uitgangspunt is vertrouwen. Als 80 tot 90 procent van de

De Oecumenische
werkgroep van
het Warme
jassenproject
Deventer Olst Wijhe

jassen bij de beoogde groep terecht komt is de werkgroep tevreden. Op basis van observaties van de 22 vrijwilligers in Deventer is er reden voor die tevredenheid. Want ze hebben onder andere vluchtelingen uit Oekraïne, daklozen, drugsverslaafden en moeders met kleine kinderen gesproken, die allemaal enorm blij waren met een fijne warme jas voor de winter. In Olst kwam het uitgiftepunt in het Kulturhus, in een ruimte die ook gebruikt wordt door de Voedselbank. In Wijhe werd voor de uitgifte ruimte gemaakt in de vrij toegankelijke kantine van het plaatselijke zwemvereniging. In november 2023 werden er in Deventer ongeveer 560 warme jassen verstrekt en in Olst en Wijhe samen 240. Samen zo'n 800 jassen dus. Een flink resultaat voor een eerste keer. Met goede moed startte men de voorbereidingen voor 2024. De angst dat er misschien meer vraag zou komen dan aanbod kwam niet uit. Want dit jaar werden er in november vanuit de drie uitgiftepunten ongeveer 1.154 jassen verstrekt, en de nodige mutsen, shawls, plaids en handschoenen. Als er in november ergens meer vraag dan aanbod was werd er een beroep gedaan op de twee andere plaatsen. Zo was er altijd genoeg.

‘Warme jassen’ is al een begrip

Gedurende de actie ‘Warme Jassen’ werkt

de Caritas samen met buurtbewoners, de gemeenten Deventer en Olst-Wijhe, 44 vrijwilligers, de Wijkaanpak van Deventer centrum en de kledingbank Deventer. De winterjassen die aan het eind van de maand november over zijn gaan naar de Kledingbank in Deventer. Ook die jassen komen dus goed terecht. Jassen die echt niet meer bruikbaar zijn, gaan via de Kledingbank naar een recyclingbedrijf dat er hoedenplanken voor auto's van maakt. Door ‘Warme Jassen’ draagt de Caritas ook bij aan duurzaamheid. Vanuit Caritas is er bekendheid gegeven over het project aan andere Caritasinstellingen. Zo zijn er soortgelijke initiatieven bijgekomen in Borne en Hengelo in Overijssel en in Culemborg in Gelderland. Eind 2024 werden ervaringen uitgewisseld met alle ‘Warme Jassen’ organisatoren in Oost-Nederland. Dit leverde goede ideeën op over hoe de actie ‘Warme Jassen’ van Caritas en anderen nog beter zichtbaar kan worden. De actie ‘Warme Jassen’ is een groot succes. Het aanbod van warme jassen blijkt in een behoefte te voorzien van mensen van de arme kant van deze regio. Daarnaast draagt de actie merkbaar bij aan de sociale samenhang in wijken en dorpen.

www.heiligelebuinus.nl/index.php/nieuws-engelbert/1422-warme-jassen-actie-olst-wijhe

Lonneke Gunnink - van den Berg

SamenDelen Hardenberg

“We zijn jullie niet uit het oog verloren”

SamenDelen Hardenberg verzorgde afgelopen Kerst voor de 25ste keer de Kerstpakketten actie. Een jubileum, maar eigenlijk geen reden tot vreugde. Uiteindelijk zou deze actie overbodig moeten zijn.

“Ooit begon het met Ds. Schipper. Hij gaf mensen, die het wel konden gebruiken, een Kerstpakket. Dat pakket was samengesteld uit producten die gemeenteleden over hadden vanuit hun eigen Kerstpakket(ten)”, zo vertelt voorzitter Egbert Zandman, die de voorzittershamer inmiddels heeft doorgegeven aan een jonge voorzitter. In 2000 werd het initiatief opgepakt door meerdere kerken vanuit de plaats Hardenberg, het buurtschap Radewijk en Heemse, een dorp dat vergroeid is geraakt met Hardenberg.

Diaconale criteria

Om in aanmerking te komen voor een voedselpakket van de voedselbank word je financiële situatie helemaal doorgelicht. Om in aanmerking te komen voor een Kerstpakket van SamenDelen Hardenberg bewandelt de werkgroep andere wegen. Daar tellen niet alleen economische belangen mee. Het kan zijn, dat een ouderling of diaken denkt, dat iemand wel een steuntje in de rug kan gebruiken, omdat hij of zij alleen is komen te staan bijvoorbeeld. Er komen oproepen in de kerkbladen en weekblad ‘De Toren’. De werkgroep stuurt powerpoints toe aan de kerken, zodat beamteams deze kunnen laten zien in de kerkdiensten. Deze kunnen naar eigen inzicht worden aangepast. Gemeenteleden en parochianen kunnen namen aandragen van mensen, van wie zij denken dat ze wel een steuntje in de rug kunnen gebruiken. “Ik krijg de namen door”, zegt secretaris

Albert Hakkers. “Die komen op een lijst te staan, die over groepen worden verdeeld. De kunst is de verdubbelingen er uit te halen.” Er worden 250 tot 300 pakketten samengesteld en rondgebracht. In verband met de privacy wordt de lijst na afloop weer vernietigd. Er gaan ook pakketten naar de Asielzoekerscentra (AZC's) en de Oekraïne opvang. Daarnaast is er contact met Dimence, een zorginstelling. Dimence bezorgt de pakketten voor hun bewoners en cliënten zelf. Naast de algemene oproep geven de werkgroepleden hun ogen en oren in hun kerk de kost en trekken aan de bel als ze denken, dat er iemand vergeten wordt.

Corona gaf wijzigingen

In de coronaperiode konden geen producten worden ingezameld. Bovendien groeide de tendens dat er minder Kerstpakketten of attenties in een andere vorm of met een andere inhoud door een werkgever aan werknemers

Egbert Zandman en Michel Niemarkt

werden gegeven. Geld inzamelen kon wel. In de kerkbladen en weekblad ‘De Toren’ wordt een QR-code vermeld. Dat werkt perfect. Er zijn meerdere inzamelpunten. In ‘De Schakel’, ontmoetingsruimte van een van de protestantse gemeente wijken, komt uiteindelijk alles bij elkaar. Daar stelt de werkgroep de pakketten samen en komen degenen, die ze rondbrengen, de pakketten ophalen. Veel gehoorde opmerking is: ‘Hoe komt u aan mijn naam?’ Albert Hakkers: “Ik zeg, dat er mensen zijn die hen een warm hart toedragen en dat ik namens hen dit pakket mag aanbieden”.

Concrete verlanglijstjes

Een lijstje van houdbare producten wordt gepubliceerd bij de oproep, en de werkgroep houdt dit in aanloop naar Kerst bij en past aan. Is er van een bepaald product genoeg, dan gaat dat uit het lijstje. Een ander product wordt dan toegevoegd. Aandachtspunt is de houdbaarheidsdatum. Mochten er koeling gevoelige artikelen binnenkomen, dan komen deze in de koelkast van ‘De Schakel’ terecht. Deze artikelen worden apart meegegeven en niet in het pakket gedaan. Er komt geen alcohol in de pakketten. Naast de houdbare producten wordt er de ene keer een fleecedeken bij gedaan, de andere keer een theedoek of batterijlichtjes. De dozen of tassen hebben geen vulmateriaal, en zijn echt helemaal gevuld. Voor vluchtelingen kan de samenstelling net even anders zijn. Er is een goede relatie met de voedselbank. Wat over is gaat daar naartoe.

Afwisseling in verpakking

Het ene jaar gaan de artikelen in dozen, het andere jaar in big-shoppers. “Eén jaar zijn de producten meegegeven in een sporttas”, zo vertelt Michel Niemarkt van Caritaswerkgroep Hardenberg. “Er wordt een kaartje bij gedaan,

zodat mensen weten dat het van de kerken komt.” Daarop staan een Kerstgroet en een gedicht met inhoud. De inhoud van het gedicht is niet-kerkgebonden. Vanwege het jubileum is afgelopen Kerst het gedicht afgedrukt waar de pakketten namens alle kerken in 2000 mee begonnen waren.

De opzet is altijd hetzelfde gebleven

Wat goed werkt moet je niet veranderen.

De werkgroep vergadert drie keer per jaar.

Iedereen krijgt alle stukken vooraf toegestuurd, zodat iedereen zich goed kan voorbereiden. Zo kunnen de vergaderingen met een uur klaar zijn. De vergadering opent met gebed en rouleert elke keer naar een andere kerk. Het interkerkelijke contact is heel belangrijk. De vier Vrijgemaakte Gereformeerde Kerken, de

Christelijk Gereformeerde Kerk, de zes wijken van de Protestantse Gemeente en de R.-K. Kerk doen mee. Traditiegetrouw eet de groep samen snert wanneer de pakketten zijn ingepakt. De vrouw van de voorzitter maakt elke keer lekkere soep. Inmiddels heeft de actie een staartje gekregen in de vorm van een Paasattentie, een kleiner doosje met inhoud. Geld voor mensen, die wel wat kunnen gebruiken, moet niet op de bank blijven staan. Zo ontstond het idee voor een tweede kleine actie. Het grote voordeel daarvan is dat je nog een keer contact hebt met de mensen. Daarmee laat je weten: “We zijn jullie niet uit het oog verloren”.

Jaarlijks werken er 25 tot 30 vrijwilligers mee. Iedereen weet hoe dankbaar dit werk is. Namen van bedrijven worden niet vermeld. De werkgroep brengt persoonlijk bedankkaartjes naar de bedrijven, en publiceert een bedankje in ‘De Toren’.

“Er zijn mensen

die u een warm

hart toedragen”

Informatie: werkgroepsamendelen@gmail.com

Ouderensoos en Kerstattenties voor zieken en 85-plussers Tilligte

“De Ouderensoos zorgt voor sociale activiteiten”

Tilligte is een klein dorp in Twente met ongeveer 800 inwoners, onderdeel van de gemeente Denekamp. De meesten zijn katholiek, maar niet allemaal kerkgangers.

De ouderen van het dorp wel. Vanuit de parochie verzorgt een groepje vrouwen de Ouderensoos met wekelijkse activiteiten. Er is speciale aandacht voor zieken, 85-plussers, verjaardagen, overlijdens.

Ine Pross en Fien Lansink doen al meer dan twintig jaar mee met de organisatie van de Ouderensoos. Elke Meijer is verbonden bij het secretariaat van de Simon en Judaskerk en is aanwezig bij het gesprek. Tilligte is een klein dorp, waar iedereen elkaar kent. Jongeren trekken vaak weg naar de steden in Twente of het Westen. Gemiddeld zijn er veel ouderen in het dorp, waaronder steeds meer 85-plussers en negentigers.

Ouderensoos

Voor het dorp is van belang dat er in de plaats van het oude parochiehuis een nieuw gebouw is gekomen naast de Simon en Judas kerk. Met behulp van veel vrijwilligers uit het dorp is de Multi Functionele Accommodatie Terra Nova gerealiseerd. Een gebouw voor heel Tilligte, met meerdere vergaderruimtes, een gymzaal en

ontmoetingsruimte. Het gebouw functioneert ook als parochiehuis. Daar is twee keer in de maand een ouderensoos op woensdagmiddag. Een groepje van vijf verzorgt de organisatie. Er zijn spelletjes, koffie en koekjes en natuurlijk veel praten. Als iemand ziek is krijgt hij of zij thuis bezoek met een attentie. Een keer per jaar is er een uitstapje. Met Pasen en Kerstmis is er een feestmiddag. Er is voor mensen vanaf 65 jaar een gymmiddag op maandag in de gymzaal. Jongeren doen dan voor hun sport een opwarming en gaan daarna naar de fitness. In het parochiehuis is dan een fysiotherapeut aanwezig, die voor de ouderen aan het gymmen leiding geeft. Ook kijkt ze mee hoe mensen zich bewegen of fitter kunnen worden door bewegen. De organisatie wordt gedaan door vrijwilligers. Ine Pross, Gerriet Damhuis, Truus Groeneveld,

Bennie Kuikes en Fien Lansink doen het met veel plezier. De Ouderensoos zorgt voor sociale activiteiten. Aan de spelletjesmiddag doen meestal tien tot vijftien mensen

Ouderensoos Tilligte

mee. Kaarten en rummikub zijn zeer geliefd. De ouderensoos heeft vijfendertig actieve leden, in meerderheid vrouwen. Aan de bijzondere activiteiten doen vaak vijftientig tot dertig mensen mee. Denk aan bingo avond, een gala avond, een lezing door bijvoorbeeld de Bartolomeüs stichting, de fysiotherapeut, over lekker koken, of de uitvaartverzorging Liefdevol afscheid. In december staat een Sint Nicolaasfeest en de kerstmiddag op het programma. “Dan kunnen we gebruik maken van de zalen in de cafés van het dorp of van de Multifunctionele Accommodatie Terra Nova. De bijzondere activiteiten doen we soms samen met de Ouderensoos van Lattrop.” De deelnemers aan de activiteiten geven een contributie en er zijn aanvullingen vanuit de Caritas en sponsors in natura uit het dorp. De groep financiert zo de eigen activiteiten.

Samenwerking

De ouderensoos werkt in het dorp samen met de lokale ondernemers en de organisaties voor zorg. In het dorp Tilligte is sinds enkele jaren een dorpsondersteuner actief. Als iemand een vraag heeft of een probleem of iets wil weten voor een verwijzing, dan is een seintje genoeg. “Als wij iets zien of horen op huisbezoek, dan geven wij het door. Ook met lokale ondernemers werken we samen, bijvoorbeeld voor de attenties met Kerstmis.”

Kerstattenties

In de maand december maakt de groep de kerstattenties voor zieken en 85-plussers. Dat deed eerst de Zonnebloem, maar die is ermee gestopt na het jaar 2000. “De kerk heeft het overgenomen en sindsdien is het ingebouwd in de activiteiten van de Ouderensoos. De attenties zijn ieder jaar verschillend met giften van de plaatselijke ondernemers en

“Huisbezoek kost tijd, maar het is heel gezellig”

zorgboerderij. Het is altijd een mooi verpakt mandje met inhoud. De adressen hebben we allemaal, en de attenties brengen we persoonlijk weg. Het kost tijd, maar het is heel gezellig om bij mensen op bezoek te gaan en bij te kletsen. Je bent altijd welkom, waarbij je de mensen bijpraat en wordt bijgepraat. De waardering is groot. Het kost wel wat tijd zo rond Kerstmis, maar leuk om te doen en er leeft veel dankbaarheid.”

Corona perikelen

“In de coronatijd hebben we wel last gehad, dat we onze activiteiten niet konden doen, zoals we gewend zijn. We hebben toen ook met Pasen een extra attentie rondgebracht. Dat was toen heel goed om te doen, omdat door de corona beperkingen mensen best wel alleen in hun huis waren. Huisbezoek kon wel, en dat is zeer gewaardeerd. We doen dit jaar niets met Pasen, onder meer omdat de chocola nu zo duur geworden is. Een netje paaseitjes is dubbel zo duur als twee jaar geleden. Maar het hoeft nu ook niet meer, want we hebben geen beperkingen meer in de samenleving en dus ook niet in ons dorp.”

Bidden

“De Ouderensoos activiteiten zijn gewoon gezellig met elkaar bezig zijn. Bidden is niet meteen de eerste activiteit. Het geloof is altijd binnen bereik. Als iemand overleden is, openen we met een korte herdenking en het bidden van een Onze Vader en een Wees gegroet. Een keer per jaar is er in oktober met de Ouderensoos een Mariaviering. Dan is er ook een pastor bij. Wij verzorgen de teksten van de gebedsdienst en we herdenken alle overledenen van het jaar. Het is altijd heel verschillend, en heel mooi om te doen. Als we een open eettafel hebben, bidden we voor en na de maaltijd.”

Tom van Vilsteren

De 'Zevende Hemel' Barneveld

“De persoonlijke aandacht wordt gewaardeerd”

Barneveld staat tegenwoordig bekend als centrum van de pluimveeteelt. Barneveld beschikt over verschillende kerkgebouwen waaronder de R.-K. Catharinakerk. Zij maakt deel uit van de Heilige familie Jezus, Maria en Jozef parochie.

De parochiekerk beschikt over het Catharijne centrum, een zaal waar verschillende activiteiten worden gehouden. Een ervan is het verzorgen van een warme maaltijd voor alleen-gaanden. Dit mooie initiatief luistert naar de 'Zevende Hemel'. Als je mag aanschuiven bij de maaltijd, zijn er momenten dat je je daadwerkelijk “in de zevende hemel voelt”.

Zevende Hemel

Als “je in de zevende hemel bent” dan bedoel je, dat je blij bent en je gelukkig voelt. Die stemming leeft in de zaal van het Catharijne centrum. De 'Zevende Hemel' is een smakelijk (diacoon) initiatief verzorgd door acht vrijwilligers. Ze bereiden één keer per vijf of zes weken op zondagavond in het Catharijne centrum voor maximaal veertig mensen een warme driegangen maaltijd. Deze zondag voor de 109de keer. De diners zijn bedoeld voor oudere alleen-gaanden en voor mensen die in hun relatie zijn getroffen door ernstige ziekte en/of grote tegenslag. Voor deze mensen duurt de zondag vaak lang. Zij zien dan weinig tot geen medemensen. Daarom kijken zij uit naar de maaltijden van de 'Zevende Hemel'. De deelnemers voelen zich letterlijk “in de zevende hemel”. Ze zijn blij en gelukkig om elkaar te kunnen ontmoeten.

Riet Borsboom

ten. Dat zie je aan hun gezichten en je kunt het proeven aan de sfeer die er hangt.

Vrijwilligers

Riet Borsboom stopt als vitale sprankelende tachtigplusser haar ziel en zaligheid in de 'Zevende Hemel'. Zij doet dit samen met zeven vrijwilligers. Zij doen dit vrijwilligerswerk om verschillende redenen. Een aantal van hen vindt het prettig deel uit te maken van een kleine groep vrijwilligers. De taken zijn strikt verdeeld. Vrijwilligers weten precies wat hen te doen staat. De voorbereiding van de maaltijd vraagt het nodige werk. Ze moeten de inkopen doen en beginnen drie uur voor aanvang aan het bereiden van de maaltijd. Tijdens de voorbereiding nemen de vrijwilligers een welverdiende pauze. Onder het genot van een drankje praten ze bij en Riet Borsboom informeert hen over het wel en wee van enkele tafelgasten. De echtgenoot van Riet Borsboom haalt sommige mensen met de auto thuis op. Als alle gasten zitten, krijgen zij een drankje en wordt de maaltijd uitgeserveerd. Vrijwilligers nemen net als de gasten tegen

betaling deel aan de maaltijd. Na het uitserveren verspreiden zij zich over de zaal en begeven zich onder de gasten. Na afloop wacht nog het afruimen en de afwas.

Naamgeving

De aanleiding voor de 'Zevende Hemel' was een gesprek over eten tijdens een koffiemoment in het parochiecentrum. Iemand zei: “wij eten vandaag asperges”. Een ander zei: “dat doe je niet alleen”. Enkele mensen werden uitgenodigd om samen asperges te komen eten. Het aantal gasten breidde zich snel uit en zo was een nieuw initiatief geboren. De gasten bedachten daarna de naam de 'Zevende Hemel'. Het is een bijzondere en voor velen een bekende naam. Veel restaurants voeren deze naam. Zij komt niet voor in de Bijbel. De uitdrukking is ontleend aan een Joodse mystieke leer uit de Middeleeuwen, waarin sprake is van zeven hemelen. De hemelen worden voorgesteld als verdiepingen, waarbij geldt hoe hoger, hoe heerlijker. De 'Zevende Hemel' geniet bekendheid in Barneveld. In de lokale pers zijn verschillende artikelen verschenen. De gemeente verwijst mensen naar de 'Zevende Hemel'.

Persoonlijke benadering

Riet Borsboom kent haar pappenheimers. Zo benaderde zij kardinaal Eijk om hem op de hoogte te stellen van het bestaan van de 'Zevende Hemel'. De kardinaal heeft de uitnodiging om deel te nemen aan de maaltijd opgepakt en heeft de 'Zevende Hemel' betreden. Zijn ervaringen zijn te lezen op de website van het Aartsbisdom Utrecht. Ook een deel van de geestelijkheid van het Aartsbisdom Utrecht genoot een maaltijd in de 'Zevende Hemel'. Bij binnenkomst krijgen gasten een persoonlijk welkom. Iedereen wordt gekend en gerespecteerd. Uit alles blijkt dat

“Iedereen wordt gekend en gerespecteerd”

er aandacht is voor de persoonlijke situatie van de gasten. Deze persoonlijke aandacht tovert zonder uitzondering een glimlach op het gezicht van de gasten. Gasten die ziek zijn ontvangen een door vrijwilligers met de hand geschreven kaartje met bemoedigende teksten.

Parochiële Caritas Instelling

In 2026 zal er een fusie plaatsvinden tussen de Parochiële Caritas Instellingen (PCI) van de parochies St. Maarten uit Zeist en St. Lucas in Leusden. De PCI gaat dan verder onder de nieuwe parochie naam Heilige familie van Jezus, Maria en Jozef. De PCI van de parochie ondersteunt de 'Zevende Hemel'. Zij heeft geld gegeven om nieuw bestek aan te schaffen. Riet Borsboom is hier dankbaar voor, en benadrukt tegelijk dat de 'Zevende Hemel' zich financieel zelf kan bedruipen. Deelnemers aan de maaltijd betalen 7,50 euro per keer, en nogal wat gasten doneren extra geld. De 'Zevende Hemel' prijst zich gelukkig met deze donaties.

Hemels perspectief

Het is misschien gewaagd om te spreken van een hemels perspectief. Feit is dat gasten genieten van een heerlijke met zorg bereide maaltijd, deze keer een vijgensalade, gebakken aardappels met hamburger, peentjes, sla en een speciaal dessert. Er wordt gelachen en gepraat. De persoonlijke aandacht komt ieder ten goede. Iedereen is welkom, ongeacht achtergrond of afkomst. En dat alles op een zondag in het voornamelijk protestantse Barneveld waar de zondag-rust heilig is. Het weerhoudt gasten er niet van om deel te nemen aan deze zondagse activiteit. Als dat niet hemels is.

<https://www.aartsbisdom.nl/home/organisatie/aartsbisdom/columns/de-zevende-hemel/>

José van den Bosch - van Os

Dagje uit naar attractiepark 'De Waarbeek' in Hengelo

“We doen alles met een glimlach”

Een dagje uit naar 'De Waarbeek', het oudste attractiepark in Nederland. Dat “hoort” bij de zomervakantie! Tonnie Elferink ging er vroeger op de fiets naar toe, eerst met zijn ouders en later met vrienden. Op de fiets vanuit Tubbergen, op de terugweg ergens halverwege een frietje en een ijsje. Wat een dag!

Later is hij er ook met zijn eigen kinderen geweest, vaak samen met zijn broers en zussen en hun gezinnen. Gerard Meijer is er met zijn gezin vaak geweest en later ook met zijn kleinkinderen. Een echt zomers familie dagje uit. Zo'n mooie dag gunnen ze elk kind, in het bijzonder de kinderen voor wie dit niet zomaar is weggelegd. Toen Tonnie en Gerard ruim drie jaar geleden door de Parochiële Caritas Instelling (PCI) van de Goede Herder parochie in Hengelo gevraagd werden om te helpen om zo'n dagje mogelijk te maken voor zogenoemde “kansarme” kinderen en hun ouders, zeiden beiden van harte ja.

Omzien naar elkaar

Het past in het plan van het bestuur van de PCI om niet alleen in te gaan op individuele hulpvragen, maar om ook iets te betekenen voor bepaalde groepen mensen. “Ongevraagd”, omdat “we willen omzien naar elkaar”, aldus Gerrit Nijland, secretaris van de PCI en bij het gesprek aanwezig. Na een min of meer toevallig gesprek met een aantal mensen van de Diaconie van de Protestantse gemeente in Borne over uitstapjes met de bus, die deze kerk organiseert voor groepen, wordt het plan meer concreet. Een dagje uit spreekt het bestuur van de PCI wel aan, maar een busreis...? Dat betekent (te)veel verantwoordelijkheid en

toezicht. En waar naartoe? Ja, dan denk je in Hengelo al gauw aan 'De Waarbeek', en ook aan gezinnen met jonge kinderen. Als de kinderen samen met hun ouders kunnen gaan, zijn de ouders verantwoordelijk. Zo komt het plan op tafel: de PCI wil een dagje uit naar 'De Waarbeek' mogelijk maken voor gezinnen met jonge kinderen - in de leeftijd van 4 tot 12 jaar - in de zomervakantie.

“Iedereen heeft een geweldige dag gehad”

Dagje uit met hulp Voedselbank

Een plan blijft een plan als het niet wordt uitgevoerd. Daarom vraagt de PCI Tonnie en Gerard die met hun diaconale hart altijd bereid zijn om te helpen. “We willen er zijn voor elkaar” en “kerk zijn is meer

dan de zondagse viering”, aldus Gerard en Tonnie. Ze vinden het belangrijk dat de kerk naar buiten gericht is, betrokken op de samenleving. Tonnie en Gerard zijn in gesprek gegaan met de Voedselbank, waarmee de PCI al sinds jaar en dag contact heeft. De Voedselbank omarmt het idee van harte en is graag bereid om hieraan mee te werken. Omdat gegevens in verband met de privacywetgeving niet zomaar gedeeld kunnen worden en - los daarvan - Gerard en Tonnie uit respect voor de gezinnen hun namen niet eens willen weten, zorgt de Voedselbank voor de organisatie middels een flyer met uitnodiging in het voedselpakket dat

V.l.n.r. Gerard Meijer, Gerrit Nijland, en Tonnie Elferink

de gezinnen wekelijks ontvangen. Er melden zich zo'n veertig gezinnen, in totaal ongeveer honderd kinderen en ouders.

Vervolgens gaan Gerard en Tonnie in gesprek met de directie van 'De Waarbeek', die dit een heel sympathieke actie vindt en honderd kaartjes tegen gereduceerd tarief aanbiedt. De kaartjes bieden toegang tot het pretpark en alle attracties én de kinderen mogen de hele dag zelf eten en drinken halen, van kroketten tot appels, waar ze maar zin in hebben! De Voedselbank zorgt ervoor dat de kaartjes bij de gezinnen terechtkomen. Parochianen en alle inwoners van Hengelo kunnen over deze activiteit lezen in een artikel in het parochieblad en op de website van de Goede Herder en in het Hengelo's Weekblad. De kinderen en hun ouders genieten van een onbezorgd dagje uit. Dat horen Gerrit, Gerard en Tonnie terug van de Voedselbank. Voor hen is dat voldoende, ze hoeven niet uitgebreid bedankt te worden. “Je linkerhand hoeft immers niet te weten wat je rechterhand doet” (Mattheüs 6:3-4), aldus Tonnie. Dat was in de zomer van 2022.

Oekraïners erop uit

In de zomer van 2023 nodigt de PCI de kinderen uit van asielzoekers en Oekraïners die in Hengelo wonen. Deze kinderen en hun ouders gun je ook zo'n uitje. Via een contactpersoon van het Centraal Orgaan Opvang Asielzoekers (COA), respectievelijk een coördinator van de gemeentelijke opvang, wordt dit geregeld. De directie van 'De Waarbeek' is zo enthousiast, dat ze een aantal vrijkaartjes geeft. Alle gezinnen die dat willen krijgen een kaartje. Dit jaar gaat het

om honderdveertig kinderen en ouders. Van de contactpersonen hoort de PCI terug, dat iedereen een geweldige dag heeft gehad.

Dagje uit via de Voedselbank

In de zomer van 2024 zijn de gezinnen die bekend zijn bij de Voedselbank weer aan de beurt. Nu krijgen Tonnie en Gerard echter geen vrijkaartjes meer voor de deelnemers. Wat blijkt: ook de PCI van een naburige parochie heeft dit plan opgevat en hierover contact gehad met de directie van 'De Waarbeek'. De PCI zorgt er voor dat alle gezinnen die zich hebben aangemeld een - tegen gereduceerd tarief verkregen - kaartje krijgen. Het is wederom een super dag voor hen allen. Voor de zomer van 2025 zijn de plannen nog niet concreet. Maar als het aan Gerrit, Gerard en Tonnie ligt, gaat weer een groot aantal kinderen en ouders genieten van een dagje uit in 'De Waarbeek'. De gezichten van de heren glunderen al bij voorbaat!

www.degoedeherderhengelo.nl/caritas | www.waarbeek.nl

Tom van Vilsteren

Luttenberg voor Oekraïne

“Mensen krijgen een stuk van hun waardigheid terug”

Op 14 december 2024 werden in Luttenberg goederen ingezameld voor vluchtelingen uit Oekraïne, met speciale aandacht voor kinderen. Leden van het Comité 4 en 5 Mei en de Caritas werkgroep in Luttenberg hebben hieraan bijgedragen. Daar is het niet bij gebleven.

Het lijkt het verhaal van het kleine dorp van de Galliërs, die zich handhaven tussen de Romeinen. Niet dat Luttenberg, een dorp in de regio Salland Noordoostelijk van Raalte, zich afzet tegen de gemeente en omliggende dorpen. In die zin is de vergelijking minder gepast, maar het Comité 4 en 5 Mei en de werkgroep Caritas Luttenberg geven met eigen initiatieven invulling aan de zorg voor medemensen. Zo dragen zij bij aan hulp voor vluchtelingen uit Oekraïne en de minderbedeelden in de samenleving.

Luttenberg en Raalte

Een in Raalte gestart initiatief vond steun in Luttenberg op voorspraak van Henk Holtmaat. Henk is voorzitter van het Comité 4 en 5 Mei in Luttenberg, actief als penningmeester van Parochiële Caritas Instelling (PCI) Heilig Kruis en voorzitter van de lokale Caritas werkgroep. Voldoende ingrediënten om een bijdrage te leveren aan de hulp voor vluchtelingen uit Oekraïne.

Weggeefwinkel

Drie jaar geleden startte in Raalte, kort na de Russische inval in Oekraïne, het project Salland voor Oekraïne, dat in het teken staat van hulp aan oorlogsslachtoffers. In Raalte is daartoe een weggeefwinkel voor Oekraïense vluchtelingen ingericht. Deze winkel is uitgegroeid tot een volwaardig hulpcentrum voor minderbedeelden. Door nauwe samenwerking tussen de stichting 'Salland voor Oekraïne' en de Voedselbank kunnen cliënten van deze voorziening ook

gebruik maken van het aanbod van de weggeefwinkel. In de verwachting dat de oorlog in Oekraïne met een paar maanden of binnen een half jaar wel voorbij zou zijn waren er aanvankelijk 150 vrijwilligers actief. Vandaag de dag zijn dit er altijd nog 45 omdat de stroom hulpvragen niet is opgedroogd. In de weggeefwinkel zijn allerlei artikelen beschikbaar om te voorzien in essentiële levensbehoeften. Alle artikelen zijn geprijsd. Cliënten van de Voedselbank en Oekraïense vluchtelingen kunnen “gratis” winkelen. Op basis van de prijskaartjes wordt er virtueel afgerekend bij de kassa. Het gaat niet alleen om het geven van kleding en goederen, maar ook hoe je dit doet. Mensen willen niet afhankelijk zijn, of het gevoel hebben dat ze bedelen. Door ze vrijheid te geven krijgen mensen een stuk van hun waardigheid terug. Bij de “kassa” wordt gekeken wat iemand heeft uitgekozen. Dit is niet ter controle maar om ervoor te zorgen dat iedereen iets kan vinden. Er wordt gesproken over een “kassa” omdat dit onderdeel is van het winkelen. Dit geeft bezoekers het gevoel dat zij serieus worden genomen.

Inzamelingsactie

In Luttenberg zijn inwoners de oorlog in Oekraïne niet vergeten. Op initiatief van het Comité 4 en 5 Mei onder aanvoering van Henk Holtmaat droeg en draagt Luttenberg bij aan de inzamelactie 'Salland voor Oekraïne'. Doel van de inzamelactie is bevoorraden van de weggeefwinkel in Raalte. De daadwerkelijke

inzameling vond plaats op 14 december 2024. Deze actie wordt geplaatst in het perspectief van de vele slachtoffers die een oorlog kent en de hoop op vrede.

Er werden zo'n vijftig dozen gevuld met goederen, vooral veel winterjassen, truien, dekens, schoenen en laarzen. De gebrachte spullen zijn zeer goed bruikbaar. Behalve kleding en schoeisel zijn er fietsen en speelgoed ingezameld. De fietsen zijn zorgvuldig onder handen genomen en zo nodig gerepareerd. Na afloop van de inzamelactie zijn alle spullen naar een opslag in Raalte gebracht. Vrijwilligers hebben daar alles uitgepakt en zorgvuldig gesorteerd.

De oorlog in Oekraïne gaat nog altijd onverminderd voort en de behoefte aan hulp is groot. Goederen worden ook na de inzamelactie in december nog altijd aangeboden. De afspraak is dat de geschonken goederen door de gever voor zover mogelijk zelf naar de weggeefwinkel in Raalte worden gebracht.

Parochiële Caritas Instelling Heilig Kruis

Als penningmeester heeft Henk Holtmaat zicht op inkomsten en uitgaven van PCI Heilig Kruis. Holtmaat zegt het verheugend te vinden dat individuele en projectmatige hulpvragen binnen het verspreidingsgebied van parochie Heilig Kruis in meerderheid gehonoreerd kunnen worden vanwege de gezonde financiële situatie van haar PCI.

Vanwege de strenge privacy wetgeving is het daarentegen moeilijker om de groep van minderbedeelden te vinden. Het is daarom een uitdaging voor PCI Heilig Kruis om vast te stellen waar materiële hulp nodig is. Om invulling te geven aan Caritas is zij daarom doorlopend op zoek naar te ondersteunen projecten. Holtmaat draagt daartoe bij in het bestuur van PCI. Niet alleen binnen het bestuur maar ook samen met de Caritas werkgroep in Luttenberg, die behalve hij zelf bestaat uit Antoon Alferink en Greet

Henk Holtmaat (geheel rechts) en Jennieke van Doesburg (in het midden met muts) helpen mee voor Oekraïne

(Foto: © Ronald Hissink)

Jansman, wordt gezocht naar te ondersteunen projecten.

Hulp aan Oekraïne

Hulp aan Oekraïne en vluchtelingen uit dat land die hier in Nederland verblijven is een mooi voorbeeld van de inzet. Een bijdrage van PCI is des te meer op zijn plaats omdat talloze vluchtelingen uit dat land zich tijdelijk in Nederland vestigen. Aan het begin van de oorlog in Oekraïne is door PCI een transport per vrachtwagen van medicijnen en tandarts benodigdheden betaald. De kosten voor een dergelijk transport bedragen ongeveer € 2.000. In juni 2025 is er wederom een transport richting Oekraïne gegaan. Dit transport is vooral bedoeld om medische goederen te brengen. Er zijn medicijnen, beddengoed, rolstoelen, rollators, EHBO pakketten, Paracetamol, enzovoorts ingezameld. De goederen worden naar een stad in het westen van Oekraïne gebracht. Deze stad heeft 80.000 inwoners en kent 100.000 vluchtelingen uit het Oosten van het land. Ook voor dit transport levert de PCI een financiële bijdrage.

www.parochieheiligkruis.nl/pci/

José van den Bosch - van Os

Ontmoetingsgroep mantelzorgers voor een partner Wijhe

“We ervaren een geestverwantschap”

Rondom de tafel in een gezellige ruimte in het Langhuus, de vergader- en ontmoetingsruimte van de Protestantse gemeente Wijhe, zitten de mensen van de ontmoetingsgroep. Op de tafel liggen doeken gedrapeerd in de vorm van een weg in de kleuren wit en zwart. Op de doeken liggen kruisbeelden in allerlei vormen en maten, waardoorheen bloemslingers zijn gedrapeerd. Er brandt een kleine Paaskaars.

De zes deelnemers zijn Dorien Koetsier, kerkelijk werker van deze gemeente en Lonneke Gunnink, pastoraal werker bij de parochie H. Lebuinus, de begeleiders van de groep, Hiske Heitbrink-Witteveen en Hans Schreuder, deelnemers aan de ontmoetingsgroep afkomstig uit de Rooms Katholieke respectievelijk de Protestantse Kerk, en Lammie In 't Veld-Klaver, pastoraal coördinator van de Katholieke geloofsgemeenschap Olst-Boskamp en Sannie van Ravenhorst van de Diaconie van de Protestantse gemeente Wijhe, beiden als vrijwilligsters bij de groep betrokken.

Lotgenotengroep

Dorien en Lonneke steken van wal. Ruim twee jaar geleden zijn ze samen begonnen aan dit project. Lonneke heeft dan al ervaring opgedaan met zogenoemde 'lotgenotengroepen', in groepen waarin mensen die een partner of een kind aan de dood hebben verloren met elkaar in gesprek gaan. Ze heeft deze groepen eerst in de parochie opgezet, later heeft ze deze samen met de dominee in oecumenisch verband begeleid. Als het Interkerkelijke Diaconaal Beraad haar vraagt of ze een lotgenotengroep wil opzetten voor mantelzorgers voor een partner met dementie, gaat ze daar op in. Ze werkt samen met Dorien, die toen als kerkelijk werker is begonnen en daarvoor vele jaren geestelijk

verzorgster is geweest. Dit gaat niet zonder vrijwilligers als Lammie en Sannie, die de mensen in de geloofsgemeenschappen kennen en hen benaderen voor de groep. Ze richten zich hierbij op mantelzorgers voor een partner in brede zin, ongeacht de fysieke of geestelijke reden voor de mantelzorg.

Ontmoetingsgroep mantelzorgers

In het voorjaar van 2023 start de eerste groep, waaraan onder meer Hans en Hiske deelnemen. De groep bestaat uit acht à tien personen en er zijn drie bijeenkomsten. In de eerste bijeenkomst maken de deelnemers kennis met elkaar. Het

Oecumenische Ontmoetingsgroep
mantelzorgers voor een partner Wijhe

verhaal van Martinus, die zijn mantel deelt met de behoeftige, wordt gelezen. Ieder heeft een foto meegenomen van de partner voor wie hij of zij zorgt. De foto wordt bij het licht gelegd, bij de kaars die in het midden brandt. Het thema van de tweede bijeenkomst is: geven en ontvangen. Je geeft als mantelzorger veel van jezelf, maar ontvang je ook iets? Wat ontvang je? In de derde bijeenkomst gaat het over verlies en kracht. Alle deelnemers hebben iets meegenomen, dat hen kracht geeft: een beeldje, een kruis, een tekst.

Dorien en Lonneke hopen dat de opzet van de bijeenkomsten eraan bijdraagt dat de deelnemers niet alleen hun verdriet kunnen delen, maar ook dat ze “met meer licht terug naar huis gaan”. Daarom sluiten ze de bijeenkomst af met een korte viering in de kerk, waar “we alles wat we met elkaar gedeeld hebben voor God neerleggen”. Het zijn intense vieringen, waarin ieder die dat wil zelf een intentie kan uitspreken, waar een lied wordt gezongen en een kaars wordt aangestoken. “In de stilte voelen we ons met elkaar verbonden.” Daarna genieten de deelnemers samen van de lunch, die door de vrijwilligers verzorgd wordt. Zo wordt langzaam de overgang gemaakt naar de middag en het leven van alledag.

“Het gaat over ons”

Hans en Hiske geven als ervaringen aan dat het zo fijn is dat het in de bijeenkomsten over hén gaat. En niet zoals in andere, ook zinvolle, maatschappelijk initiatieven, over hun partners. Het is heel fijn om te ervaren dat je gezien wordt als méns die ook behoeften en verlangens heeft. “Dat is niet alleen fijn”, zo vult Hiske aan, “maar ook nodig om jezelf niet te verliezen in je taak als mantelzorger”. Want als mantelzorger moet je sterk zijn, je eerste

zorg betreft je partner. In de ontmoetingsgroep kun je jezelf zijn en “je uitspreken over waar je moeite mee hebt, over je zwakheden”. Zo kun je volgens Hans weer op adem komen om verder te kunnen gaan.

Hiske en Hans vinden ook van waarde, dat de bijeenkomsten plaatsvinden in een christelijke context. Dat je met elkaar je geloof kunt delen. “Ik ervaar hier één christengroep”, zo verwoordt Hans het. Hij heeft de symboliek waar Dorien en Lonneke veelvuldig gebruik

van maken leren waarderen, hoewel hij hier van huis uit niet mee vertrouwd is. “Nu steek ik ook een kaarsje aan als ik naar de kerk ga.” Hiske durft het aan om met eigen woorden in de groep te bidden. Dat heeft zij van huis uit niet mee gekregen, ze vindt het een ‘indrukwekkende’ ervaring.

“In de ontmoetings-

groep kun je

jezelf zijn”

Vallen en opstaan

Op verzoek van de deelnemers volgt een terugkombijeenkomst. Het thema is: vallen en opstaan. Op de tafel liggen verschillende kruisen, grotere en kleinere, lichte en zware, met en zonder corpus, gekleurde, en bloemen. De deelnemers gaan in gesprek over de vraag is: “Welk kruis past bij jou? Zijn er (ook) bloemen op je weg?”

Lammie en Sannie, die de deelnemers bij terugkeer uit de kerk en bij de lunch kunnen gadeslaan is, zeggen dat er ‘verbondenheid’ tussen de mensen is ontstaan, ja zelfs ‘geestverwantschap’. En dat doet hen goed. Zo goed, dat er in de groep nieuwe vriendschappen zijn ontstaan. Hans, die inmiddels weduwnaar is geworden, zegt “ik heb een nieuwe metgezel in de groep ontmoet!” Hij en Hiske gaan “met meer licht terug naar huis”.

www.heiligelebuinus.nl

Papiercafé's Utrecht

“Een brief van de overheid? Ja, help!”

De stad Utrecht kent in kerken en buurthuizen een inloopplek, waar vrijwilligers hulp bieden aan mensen met vragen rond post, documenten, formulieren digitaal invullen, enzovoorts. Het woord “café” roept misschien andere verwachtingen op dan wat geboden wordt. Veel mensen blijken die hulp bij post van de overheid of andere organisaties nodig te hebben.

Diaken Jouke Schat heeft vanuit de Utrechtse parochies in 2021 het initiatief genomen om het Papiercafé op te zetten. Later is samengewerkt met meer kerken en SchuldHulpMaatje Utrecht. Op de inlooptochten staan twee of meer vrijwilligers mensen bij die vragen hebben over formulieren en brieven die ze krijgen. Het is daarmee een voorportaal voor SchuldHulpMaatje. Vaak zijn het mensen, die angst hebben voor de overheid of helemaal klaar zijn met hulpverleners. Ze hebben een hoge drempel om afspraken te maken. Op de inlooptocht is die drempel lager. Er zijn nu elf Papiercafé's actief in Utrecht, in kerken of buurthuizen, liefst centraal in een wijk. Het gaat om plekken waar mensen makkelijker binnenkomen, omdat de toegang in hun hoofd gemakkelijker is.

Vrijwilligers

Meike van der Valk is begonnen als vrijwilliger in een papiercafé bij de Majellakerk, en is na enkele jaren coördinator geworden voor de vrijwilligers van de Papiercafé's. “Elk Papiercafé heeft zijn eigen stijl. Soms is er een combinatie met andere activiteiten, zoals uitdelen van de voedselbank, inlooptocht van de kerk of het buurthuis. In de ene plek zijn minstens twee

vrijwilligers aanwezig, in andere vijf. In totaal zijn er nu 125 vrijwilligers actief. De afspraak voor een vrijwilliger is om minstens een keer per maand dienst te doen. Dat is overzichtelijk en helpt om voldoende mensen te vinden. De vrijwilligers vormen een afspiegeling van de samenleving, ze komen uit allerlei milieus, jong en oud, man en vrouw.”

Johannescentrum

In de kerkzaal van de Johannescentrumkerk is het Papiercafé gecombineerd met het inloopkoffie uur van de Diaconie. De kerk is al gevuld met mensen die een praatje maken. Er is altijd belangstelling voor mensen die binnenlopen en er wordt gevraagd ‘Hoe gaat het met je?’

Het is best druk en dit jaar opvallend drukker. De buurtteams van de gemeente sturen mensen door naar het Papiercafé, als de vraag om hulp aanwezig is. Meike van der Valk: “Vaak gaat het om minder geletterde mensen, met lage inkomens. Heel vaak gaat het om post, documenten, vragenlijsten van overheid, gemeente, belasting, organisaties, kortom om post die mensen niet begrijpen. Er is meestal geen conflict, maar de echte vraag luidt: ‘Wat moet ik doen?’ Het gaat vaak om gegevens invullen, of aanvullen, of de brief omzetten naar begrijpelijk

“Mensen staan
voorop. Niet de
regeltjes”

Nederlands. De briefschrijver wil meestal geld krijgen van de vrager. Andersom, geld terug krijgen van de overheid of organisaties is lastiger. Je moet het hele dossier opzoeken, bijlagen maken, uitzoeken wat er gebeurd is, waardoor er nu geld terug gevraagd kan worden. De meeste mensen hebben hier weinig ervaring mee en vragen om hulp. Het blijkt dat de communicatie met de overheid ingewikkeld is. Het wordt mensen flink moeilijk gemaakt. Bijvoorbeeld bij de jaarlijkse belastingopgave. Daar is hulp bij nodig en wij helpen zo goed mogelijk, ook als het lang duurt.”

Papiercafé Utrecht

Diaconaal werk

‘Utrecht op orde’ is een algemeen christelijke stichting, waar vijf activiteiten onder vallen: SchuldHulpMaatje, Papiercafé's Utrecht, Hulp In Praktijk Utrecht, Postsorteercafé, en Baanbuddy. De initiatieven zijn alle vijf op eenzelfde basis: vrijwilligers helpen mensen met een hulpvraag. Om de organisatie eenvoudig te houden, is er een stichting, die bestuurt, organiseert, voor het geld zorgt, training voor vrijwilligers aanbiedt. Meike van der Valk: “De vrijwilligers hoeven niet kerkelijk te zijn of gelovig. We werken met alle mensen die mee willen doen. Maar het is fijn als vrijwilligers banden hebben met kerk, geloof. Dan kunnen we gebruik maken van de netwerken, die kerken hebben. In ons doen zitten gelovige uitgangspunten, daar heeft diaken Jouke Schat voor gezorgd. Mensen staan voorop. Niet de regeltjes. We helpen waar hulp nodig is, en kijken met mensen mee in hun leven, als ze ons daarom vragen. Ook als het langer duurt. Daarin onderscheiden we ons van andere organisaties. Want mensen blijken vaak laaggeletterd, of spreken zwak Nederlands, of zijn digibeeet. De overheid gaat ervan uit dat mensen zelfstandig zijn, zelf zorgzaam, zelf in staat om alles te kunnen doen. Maar de praktijk leert het tegenovergestelde. Er zijn zoveel vragen en we helpen stapje voor stapje. Via mond-op-mondreclame komen er telkens nieuwe mensen bij.”

De vragen van mensen

“Gemiddeld komen hier bij de inloop tien mensen met vragen op een ochtend. We hebben nu twee ochtenden open, en gaan naar drie. Voorbeelden van waar het hulpvragers om gaat. Een vrager is verhuisd naar een nieuwe woning en is vergeten bij de woningcorporatie de oude woning op te zeggen. Ze heeft nu dubbele kosten. Ook water, gas, elektriciteit zijn nu dubbele nota's. Een vrager moet voor de alimentatie alle documenten bij elkaar sprokkelen, waar de rechtbank om vraagt. Een vrager heeft een stapel ongesorteerde en ook ongeopende post en vraagt hulp bij het openen, ordenen, de weg zoeken. Daar is zoveel vraag naar, dat we ook een Postsorteercafé hebben opgezet. Een vrager is verhuisd van elders naar Utrecht en wil de kindertoeslag omzetten. Een vrager wil een U-pas voor ouderen aanvragen. Een vrager wil kwijtschelding van de gemeentelijke en nutsbelastingen. Een vrager heeft een brief ontvangen over inburgeren. Waar gaat het over? Bij wie moet ik zijn? Wat moet ik doen?”

José van den Bosch - van Os

Kinderarmoede Oldenzaal

“Hoopvol op weg naar een toekomst zonder armoede”

“Zo gemakkelijk is dat niet”, zegt Bennie Oude Maatman, penningmeester van de Parochiële Caritas Instelling (PCI) van de Plechelmusparochie (Oldenzaal en omstreken) en coördinator van het project Kinderarmoede Oldenzaal.

Als het om armoede gaat is het moeilijk om ‘achter de voordeur’ te komen. Veel mensen schamen zich voor hun financiële problemen. Ze willen deze het liefst zelf oplossen, soms met hulp van de familie. Een beroep doen op anderen is moeilijk. Bennie weet dat mensen deze moeite hebben vanwege zijn werkzaamheden bij het Armoede Preventie Loket Oldenzaal. Hij weet dat er armoede is, ook in Oldenzaal. Uit onderzoek is gebleken dat er in het basisonderwijs in iedere klas twee of drie kinderen opgroeien in armoede. Met veertien scholen in Oldenzaal zijn dat al gauw een paar honderd kinderen. Als deze kinderen, doordat zij opgroeien in armoede, weinig kansen krijgen om zich goed te ontwikkelen, zullen ook hun kinderen later mogelijk weer met dezelfde problemen

geconfronteerd worden. Er zijn hiervan vele voorbeelden in de praktijk. Volgens Bennie hebben we hier als samenleving en als kerk een verantwoordelijkheid te delen.

Cirkel van schaamte doorbreken

“Als we ons met onze actie nu eens rechtstreeks richten op de kinderen”, aldus de PCI. “Als we de kinderen die het nodig hebben iets aanbieden, dan is er een kans dat hun ouders hun schaamte voorbij komen en ingaan op het aanbod omdat het niet direct henzelf, maar hun kinderen betreft. Als ouder gun je je kind immers veel meer dan je jezelf kunt”. Het plan wordt opgepakt. De PCI neemt in het najaar van 2022 contact op met de directies van alle basisscholen - regulier en speciaal, openbaar en bijzonder - in Oldenzaal. Alle scholen willen meewerken. De leerkrachten geven aan alle kinderen een brief van de PCI mee, waarin staat dat de PCI warme aandacht heeft voor gezinnen die het financieel moeilijk hebben. In de dure decembermaand biedt de PCI de kinderen in deze gezinnen een waardebon van € 25,- van de HEMA aan, om hen met Sinterklaas en Kerst iets extra's te kunnen geven. Wie het financieel kan gebruiken en hiervan gebruik wil maken, kan de antwoordstrook inleveren op school of bij de

Bijschrift: Actie fleece dekens

PCI. De PCI gaat uit van vertrouwen, het enige criterium dat geldt voor de verstrekking van een bon is dat het kind op de basisschool zit. In de brief geeft de PCI aan altijd bereikbaar en beschikbaar te zijn voor mogelijke extra (financiële) ondersteuning, met vermelding van de gegevens van de PCI.

De actie leidt ertoe dat honderdvijftien kinderen een HEMA bon krijgen. Deze worden bezorgd op het huisadres van de kinderen. De HEMA heeft de bon uitgebreid met een kop koffie en een ijsje. Een hartverwarmende actie voor al deze kinderen en hun ouders.

Fleece dekens actie

Juist in die tijd, begin 2023, stijgen de energieprijzen flink als gevolg van de oorlog in Oekraïne. De PCI start een vervolgactie voor deze kinderen om hen in de winter warm te houden. Er wordt een oproep geplaatst in de (sociale) media voor fleece dekens. De oproep levert stapels dekens op, van eenvoudige tot zeer mooie en dure. Er gaan honderdvijftien dekens naar deze honderdvijftien kinderen, verpakt in een mooie HEMA boodschappentas. In het najaar van 2023 pakt de PCI de waardebonnenactie weer op. Ruim honderdtien kinderen krijgen dit jaar voor Sinterklaas en Kerst een waardebon van € 25,- van de HEMA. Opvallend verschil met de actie vorig jaar is dat er meer bonnen worden gegeven aan kinderen die in het reguliere onderwijs zitten en beduidend minder bonnen aan kinderen in het speciaal onderwijs. Hoe kan dat? Voor de PCI is dit een punt van aandacht.

Doe pakket voor de zomer

Begin 2024 overweegt de PCI het dit jaar anders aan te pakken. Een aantal nieuwe PCI bestuursleden afkomstig uit het onderwijs,

stelt voor om kinderen een educatieve bon te geven voor een vakantie doe pakket voor de zomervakantie. Dit zal de kinderen helpen om de vakantie op een goede en leuke manier door te brengen. Juist deze kinderen gaan veelal niet op vakantie.

Alle scholen willen opnieuw meewerken. De scholen voor speciaal onderwijs besteden zelfs extra aandacht aan de actie, om er zeker van te zijn dat alle ouders geïnformeerd worden. Het levert drie keer zoveel aanmeldingen uit

het speciaal onderwijs op, maar veel minder aanmeldingen uit het regulier onderwijs. Hoe kan dat? Hoe dan ook, de PCI verstrekt deze keer ruim zestig waardebonpakketten ter waarde van € 50,- bestaande uit een bon van de HEMA, een bon van de Jumbo en een educatieve bon

van de boekhandel.

Door de geringere deelname aan deze actie is er geld over. Bovendien ontvangt de PCI een aantal giften van derden, particulieren en bedrijven die over de acties gelezen hebben in parochieblad of plaatselijke krant en deze van harte ondersteunen. Uit de evaluatie blijkt dat een kwart van de educatieve bonnen niet is ingeleverd bij de boekhandel.

Opnieuw zomeractie

Met een mooi budget en ondersteund door donateurs en de medewerking door de scholen én met alle opgedane ervaringen beraadt de PCI zich nu op de invulling van de actie voor dit jaar. Als het aan Bennie ligt, en daar zet hij zich volledig voor in, blijft de PCI zoeken naar mogelijkheden om de vicieuze cirkel van armoede te doorbreken. Hij gunt het de kinderen en hun ouders.

“De PCI gaat uit van vertrouwen”

<https://www.plechelmus-parochie.nl/algemeen/parochiele-caritas-instelling/>

Lonneke Gunnink – van den Berg

Deelpakket Dalfsen

“Het is ons ideaal contact te hebben met de mensen”

Mensen die gebruik mogen maken van de voedselbank ontvangen één keer per week een voedselpakket. Is je inkomen één euro boven dat bedrag, dan ontvang je niets. Maar het is net zo moeilijk om rond te komen.

Daarom ontstond in 2012 bij een aantal vrouwen van de Gereformeerde Kerk Vrijgemaakt (Gkv) Het Kruispunt in Dalfsen het idee mensen tot 15% boven de bijstandsnorm een steuntje in de rug te bieden. Elke derde zondag van de maand namen gemeenteleden producten mee of deden een gift. Deze producten werden verdeeld over meerdere dozen. Van de giften werden boodschappen gedaan, die aan de dozen werden toegevoegd.

Hulpactie van alle kerken

Kort voordat de corona epidemie uitbrak groeide het aantal benodigde pakketten van zestig naar honderddertig pakketten. Al in 2017 was het idee ontstaan de actie breder te organiseren. Dankzij deze groei werd het echt nodig. Zo werd de actie een project van de gezamenlijke kerken in Dalfsen, bestaande uit Het Kruispunt, twee Protestantse Gemeenten (Dalfsen en Oudleusen), twee katholieke kerken (Dalfsen en Hoonhorst), de Vechtstroom Gemeente Dalfsen en de Nederlands Gereformeerde Kerk. Alle kerken namen het idee over om de kerkgangers maandelijks producten mee te laten brengen naar de kerkdienst of viering. Inmiddels zamelen alleen de katholieke kerken nog producten in (eens in de drie maanden), de andere kerken zamelen geld in. Het probleem met de inzameling van producten is, dat je niet

van tevoren weet wat je krijgt. “Slechts een keer per maand brengen we de pakketten rond. Daarin wil je geen producten stoppen, die over datum zijn”, zegt Wim Lubbers, die acht jaar (mede-)organisator was. Bovendien was het in de coronaperiode niet mogelijk om producten in te zamelen. Werken met financiële donaties kon gewoon doorgaan. Hij vervolgt: “Het is ons ideaal contact te hebben met de mensen. Zelfs in de coronaperiode. We zetten toen het pakket voor de deur, maar bleven op afstand.”

De organisatie ligt in handen van een groep van drie personen, die alles weet. Zij zorgen voor de administratie, de bezorging en de intakegesprekken met nieuwe mensen. Daarnaast zijn er drie coördinatoren: voor de inkoop en de geldelijke stromen, het sorteren en het inpakken in dozen. Voordat corona uitbrak werden de pakketten afgehaald in ‘Het

Kruispunt’. De bezorging is nu aan huis op de derde dinsdag van de maand. Vlak voordat de uitkering binnenkomt, zodat er financieel speling is. De zestig vrijwilligers komen vanuit alle kerken, en er doen ook niet-kerkelijke vrijwilligers mee. De kartonnen dozen worden gesponsord, evenals het brood en de eieren. Daarnaast

kient men uit en maakt dankbaar gebruik van de kortingen en boodschappenacties in de plaatselijke supermarkten. Op het moment, dat er extra financiën nodig waren heeft het

“De bezorgers maken
altijd een praatje met
de ontvangers”

Inpakgroep Deelpakket Dalfsen

hele dorp massaal gedoneerd. Daar plukt de organisatie nog altijd de vruchten van.

Begingesprek en gesprek bij bezorgen

Bij de intake wordt geïnventariseerd: wat gebruik je wel en wat gebruik je niet. Allerlei worstsoorten, maar ook drop gaan niet meer in de pakketten. Daar zitten dierlijke producten in, die veel gebruikers van het deelpakket niet eten. “We proberen te voorkomen, dat producten weggegooid of opgestapeld worden in de kast, met als gevolg dat ze over datum raken. Dat is zonde”, zegt Brendy Brinkman, een van de coördinatoren. “Maandverband gaat niet in het pakket, omdat we niet weten wie maandverband nodig heeft. De bezorger heeft het wel altijd bij zich en kan het geven wanneer dat nodig is. We verwijzen in ieder geval ook door naar het menstruatieproducten uitgiftepunt (MUP) in ‘De Trefkoele’”. De bezorgers maken met het bezorgen van de pakketten altijd een praatje met de ontvangers. Contact met de mensen blijft zeer belangrijk. Als het even kan pakken de ontvangers de dozen uit waar de bezorgers bij zijn, zodat duidelijk is of alles gebruikt gaat worden. Naast houdbare producten zijn er verse producten van ‘De Groene Hof’, de sociale moestuin. Zo kunnen groentes en ook kruiden worden toegevoegd aan de pakketten. Eventueel gekregen fruit en groente wordt zo eerlijk mogelijk verdeeld. De inpakkers houden bij wie wat gekregen heeft en maken netten

sinaasappels bijvoorbeeld open, waarna de sinaasappels worden verdeeld over meerdere pakketten.

Flexibel reageren

In de vakantieperiode is het lastig vrijwilligers te krijgen. Dan krijgen de mensen een pasje van de Jumbo en kunnen ze zelf boodschappen doen. Mensen met een streng dieet krijgen sowieso een waardebon, zodat ze hun producten kunnen uitkiezen. In de zomerperiode krijgen de mensen een tegoedbon van de lokale ijsboer, zodat de hele familie een ijsje kan gaan eten. Rond de feestdagen wordt iets extra's gedaan van wat over is bij de supermarkten of de Hema: Kerstbrood, roomboter, chocolade eitjes, pepernoten. Eens per jaar is er met de bezorgers een gesprek. Waar loop je tegenaan? Is er nog iets dat je met ons wilt delen? Het contact met het Sociaal Domein van de gemeente is heel goed. Dat is ook nodig. Mensen met 110% van de bijstandsnorm krijgen rond september-oktober een brief van de gemeente met daarin de uitnodiging zich te melden, zodat ze een pakket kunnen krijgen van de gezamenlijke kerken. Zo gaat het balletje rollen. Gelukkig komt er weleens iemand, die zegt: “Ik kan weer op eigen benen staan, want ik heb een baan”. Het contact blijft dan nog even bestaan, omdat er sprake kan zijn van een terugval. De mensen kunnen altijd terugkomen. Ze blijven welkom als ze dat pakket nodig hebben.

Meer informatie: deelpakketdalfsen@outlook.com

José van den Bosch - van Os

‘Kleurrijk in de Hof’ in Delden

“De ontmoeting met andere culturen verrijkt en verbindt”

Het is een kleurrijk gebeuren op die zondag in september in het centrum van Delden, gemeente Hof van Twente. Rondom de Oude Blasiuskerk staan vrolijk versierde houten kraampjes, waar men heerlijk geurende gerechten bereid om straks uit te delen.

Gerechten uit Afrika, het Midden-Oosten, Oekraïne, bereid door mensen die deze gebieden en landen hebben moeten ontvluchten en die een nieuw thuis hebben gevonden in de gemeente Hof van Twente. Vandaag laten ze, veelal in klederdracht, anderen kennismaken met hun cultuur. Hoe zou je dat beter kunnen doen dan met eten, want eten verbindt! De zon schijnt, de lucht is blauw, er klinkt muziek. Er heerst een gezellige en ontspannen sfeer op het kerkplein dat volstroomt met bezoekers.

Ontstaan vanuit de kerken

Eén van de kraampjes wordt beheerd door de Gezamenlijke Kerken binnen de Hof. De Parochiële Caritas Instelling (PCI) van de Heilige Geestparochie, waarvan Marianne Koebrugge voorzitter, Diny Vaarhorst secretaris en Suzanne Peerik penningmeester is, zet zich hier actief voor in. Marianne en Diny vertellen over dit kleurrijke evenement, dat alweer jaren geleden ontstaan is in buurgemeente Goor, op initiatief van de Hofkerk, de protestantse gemeente in Goor. Vanaf het begin is het evenement oecumenisch van opzet en is de PCI van de Heilige Geestparochie erbij betrokken. De eerste jaren vond ‘Kleurrijk in

de Hof’ plaats in Goor. Het werd zo’n succes, dat het voor de kerken niet langer mogelijk was om dit in hun eentje te blijven organiseren. Er werd nagedacht en men kwam terecht bij Salut, een welzijnsorganisatie in gemeente Hof van Twente. Salut coördineert nu het evenement en vraagt kerken en andere organisaties in de hele gemeente of ze willen bijdragen. De organisaties bepalen zelf hoe ze dat willen doen. Salut zorgt voor een artikel in de plaatselijke kranten en nodigt tevens alle nieuwe inwoners van de Hof van Twente persoonlijk uit. Om het evenement (nog) meer te laten leven bij de inwoners, besluit men om het een keer elders in de gemeente te organiseren. Zo komt ‘Kleurrijk in de Hof’ in 2023 naar Delden, waarbij wordt aangesloten bij Open Monumentendag. In 2024 vindt het opnieuw plaats in Delden.

Uitdelen aan de PCI kraam

Het kraampje van de PCI

Tussen alle andere kraampjes is het gemakkelijk te vinden, herkenbaar aan de grote vlag met het logo van de PCI en aan de banner waarop de PCI en de Diaconie zich gezamenlijk presenteren. Er liggen ook folders van de PCI, die mensen kunnen meenemen. Hiermee laat de PCI zich zien in de samenleving. Vandaag komen de mensen vooral naar het kraampje voor de kniepertjes, pannenkoeken en poffertjes uit deze streek, die ter plekke worden gebakken. Ieder uur zijn er weer nieuwe vrijwilligers, zowel van de PCI als van de andere kerken, want het bakken van deze (oud) Hollandse en streekgerechten valt goed in de smaak! Overigens hebben Marianne en Diny daags voor het evenement al enkele honderden kniepertjes gebakken en dat was maar goed ook, anders waren er wel hele lange wachtrijen.

Gevraagd naar hoe Marianne en Diny de dag ervaren, vertellen ze: “Het is zo mooi om te zien hoe mensen toenadering tot elkaar zoeken. Bij een kraampje gaat dat als vanzelf. Je vraagt waar iemand vandaan komt, hoe lang hij of zij in Nederland woont, hoe het gerecht heet dat gemaakt wordt, wat er allemaal in zit. Ook zien we dat mensen op een bankje met elkaar in gesprek raken, terwijl ze genieten van een heerlijk hapje. Door de gesprekken veranderen de mensen, ze trekken naar elkaar toe.” “Ik denk,” zo voegt Marianne toe, “dat we anders op onze eigen eilandjes zouden zijn blijven zitten, want van nature trekken we ons in onze eigen cultuur terug.”

Belangrijke impuls

Gevraagd aan Marianne en Diny wat zo’n dag met hen zelf doet. “Ik hou van andere culturen,” is de spontane reactie van Diny. Ze

vertelt over haar contact met een Indonesisch meisje dat ze vanaf de lagere school kent en dat ze nog steeds een goede vriendin van haar is. En over haar contacten met een Syrisch vluchtelingengezin die ze door andere werkzaamheden heeft ontmoet. “De ontmoeting met mensen van andere culturen verbreedt en verrijkt mijn leven,” zegt ze. Ze geniet ervan en dat is aan haar gezicht te zien! Marianne voelt zich sinds de tijd - lang geleden - waarin ze voor medische missies in Afrika is geweest, verbonden met mensen van verschillende culturen. Het contact met

mensen van andere culturen heeft ook haar leven verrijkt en verdiept. “Op zo’n dag als vandaag voel ik me weer met hen verbonden en ook met de vrijwilligers van onze kerken, met iedereen zoals we hier samen zijn,” aldus Marianne. Tijdens het eten en de gesprekken kunnen de mensen

genieten van verschillende muzikale optredens. Zoals gerechten iets van een cultuur laten zien, zo doet muziek dat ook. Met taal die ieder met zijn hart kan verstaan.

Speciaal voor de kinderen is er het Jeugdcircus Caroly uit Goor. Ze leren van de circusacrobaten allerlei acts: zoals lopen op een bal, radslagen maken, het spel met een diablo. Het is een vermakelijk gezicht, hoe al die kinderen uit verschillende culturen zich samen opperbest vermaken!

Marianne en Diny hopen dat ‘Kleurrijk in de Hof’ in 2025 een vervolg krijgt. Ze verwachten dit eigenlijk wel. Als er weer een ‘Kleurrijk in de Hof’ komt, dan zijn Marianne en Diny erbij. Dat is wel zeker!

“Ik hou van
andere culturen”

www.kleurrijkindehof.nl

Hub Crijns

Kaartengroep Sint Josephkerk Zeist

“De dames zijn de onzichtbare verbinders binnen onze geloofsgemeenschap”

De Josephkerk te Zeist is via de Sint Maartenparochie na fusie met de Sint Lucas parochie een van de geloofsgemeenschappen geworden van de H. Familie Jezus Maria en Josef parochie. Het parochiecentrum gonst van de activiteiten. Het secretariaat is actief, er is in de kapel een viering gaande, mensen lopen in en uit voor een boodschap, de kaartengroep is actief in een van de zaaltjes.

Jacqueline Bouma is voorzitter van de pastoraatsgroep en verzorgt de introductie. “De kaartengroep bestaat uit zes dames, de meesten op gevorderde leeftijd, die iedere veertien dagen in het parochiecentrum van onze St Josephkerk een ochtend bijeenkomen. Zij maken de mooiste kaarten voor verjaardagen van onze 75-plus parochianen; ze maken kaarten voor de parochianen die zoveel jaar getrouwd zijn en dit jaar hebben ze 600 kerstkaarten gemaakt voor onze oudere parochianen die door vrijwilligers rond gebracht zijn. Deze groep dames is op het parochie centrum actief, en thuis maken en borduren zij ook kaarten. Hun hobby maakt een groot deel van hun leven uit. Het is prachtig wat zij met zoveel aandacht en geduld maken. Hun kaarten worden door iedereen geroemd.”

Ariëns en Zeist

In Zeist hebben de fraters van Utrecht hun Sint Joseph kweekschool gebouwd en in de oude kapel is door Charles Eyck in 1932 een wandgroot fresco aangebracht, dat de verheerlijking van Christus voorstelt. Links van Christus zijn allemaal kerkelijke leiders en heiligen afgebeeld. Rechts kerkelijke voormannen, die in de emancipatie der

katholieken van grote betekenis zijn geweest. Alphons Ariëns, Herman Schaepman en Henri Poels zijn o.a. afgebeeld. De kapel van de kweekschool is in de jaren tachtig vorige eeuw gesloopt. Het Ariëns-Comité wil graag een kleurenfoto van het fresco verkrijgen, als die bestaat.

Kaartengroep

De dames laten met trots hun mooiste werkstukken zien, later ook op de groepsfoto. Het zijn Henriëtte Carree, Antoinette Ammerlaan, Joke van Ooik, Nel Burgemeester, Maria Barten en Margriet van Dendersen. Ze maken al heel lang kaarten voor parochianen die jarig zijn, of een ander gedenkdatum hebben zoals een huwelijksfeest, en voor de oudere 75-plus parochianen. Ook maken ze kerstkaarten, die ze verkopen, en voor de Vastenactie is onlangs een volle doos verkocht. De kaarten worden gebruikt bij trouwen en rouwen. Er zijn op het secretariaat altijd kaarten beschikbaar. De dames vinden het werk leuk en knutselen thuis rustig verder. Na zoveel jaar ervaringen is hun kunde groot en ieder heeft een eigen specialiteit ontwikkeld. Als het secretariaat een kaart nodig heeft, is er genoeg om te kiezen. Henriëtte Carree zegt “Het is geen opgave, maar een leuke hobby”.

Kaartengroep Sint Josephkerk Zeist

Fijne hobby

Dit jaar heeft de kaartengroep ook kaarsen uit het archief gehaald. Het zijn mooie witte kaarsen, die met veel creativiteit zijn versierd. Bij de recente Vastenactie activiteit zijn ook kaarsen verkocht. Als mensen tachtig jaar worden, krijgen ze een kaars en een kaart. De dames borduren, doen aan 3-D knippen, tekenen, calligrafie, diamontpainting, oude kaarten recyclen, model stampen, met een stansmachine een stempel zetten, enzovoort. Allerlei technieken zijn gaande. De materialen schaffen ze zelf aan, of hergebruiken van alles wat ze krijgen en tegenkomen. Zoals bijvoorbeeld oude kaarten. Met kerstmis zijn 600 kaarten weggebracht in de parochie, en daarvan zijn er heel wat teruggekomen, die dankbaar worden hergebruikt. Ze krijgen garens, wol, knipsels, klokjes, sterren. Potjes lijm zijn nog het duurste materiaal dat de dames gebruiken. Soms is er zoveel materiaal, dat er gekozen moet worden: wat houden we en wat gaat weg? Joke Ooik heeft een stansmachine aangeschaft en met de diverse stempels creëert ze fraaie kaarten. Ze laat een voorbeeld van een kerststalletje zien. Op de achterkanten van kaarten kun je weer nieuwe creaties aanbrengen. De groep gaat lekker door. Nel Burgemeester zegt: “Je weet wat je kunt en waar je het voor doet. Het is leuk werk waar veel waardering voor is.”

Materiaal bronnen

Gevraagd of de jaarlijkse crea-doe-beurs hun inspiratie en materialen aanreikt, komt als antwoord dat die beurs te groot is voor hun hobby. Op kleinere beurzen is vaak meer resultaat te halen. Vooral als je iets speciaals aan materiaal zoekt, zoals speciaal goud en

zilverpapier, stempels, snijmallen, diamonts, glitter. Joke Ooik zegt: “Wij zoeken gericht. En als we iets horen of zien wat we willen, gaan we erheen”. De groep komt om de veertien dagen in het parochiecentrum bijeen, en heeft dan altijd de eigen werkdoos bij zich. Het meeste doen ze thuis en met veel plezier. Henriëtte Carree: “Als er vraag is moeten we leveren. We willen teleurstellingen voorkomen. Dus zorgen we dat er mooie kaarten in voorraad zijn.” Tijdens het maken kijken de dames naar elkaars werkstukken en leren van elkaars technieken. Het is fijn om de ontdekkingen van ieder te gebruiken binnen de groep.

Onzichtbare diaconie

De parochie doet aan diaconie en caritas op de gebruikelijke manieren via werkgroep, vrijwilligers en de caritasgroep. Er zijn veel vrijwilligers actief in de parochie, en die hebben met Kerstmis 600 kaarten persoonlijk rondgebracht. In de kaart was een verhaal van pastoor Zemmann geplakt. Jacqueline Bouma: “Al jaren lang worden de kaarten in de parochie gebruikt bij ziekte, verjaardag, overlijden, andere reden voor een contact. De kaarten zijn in de parochie een begrip geworden. Soms kennen de parochianen de kaarten beter, dan de dames van de kaartengroep. Diaconie is verbinden en dienen. Wat de dames met hun kaarten doen is te zien als onzichtbare diaconie: zij zijn de onzichtbare verbinders binnen onze parochie.”

www.parochie-sintmaarten.nl/locatie/st-josephkerk-zeist/

Tom van Vilsteren

Fietsproject 'Blijf gezond' Oldenzaal

“Fietsen is gezond”

Nederland staat hoog op de lijst van landen waar fietsen massaal gebruikt worden. De infrastructuur is er flink op aangepast. We gebruiken de fiets voor woon- en werkverkeer, recreatie, en voor sportbeoefening.

De fiets is een vervoermiddel dat niet meer weg te denken is uit onze samenleving en kan daarmee worden aangemerkt als een levensbehoefte. De e-bike heeft mede dankzij de bestaande fietscultuur snel aan terrein gewonnen. Je zou bijna vergeten dat een fiets zonder ondersteuning prima voldoet. Er zijn nog altijd mensen die om uiteenlopende redenen niet over een fiets kunnen beschikken. Dit is de groep waar het fietsproject 'Blijf gezond' zich op richt.

Vereniging Armoedepreventie

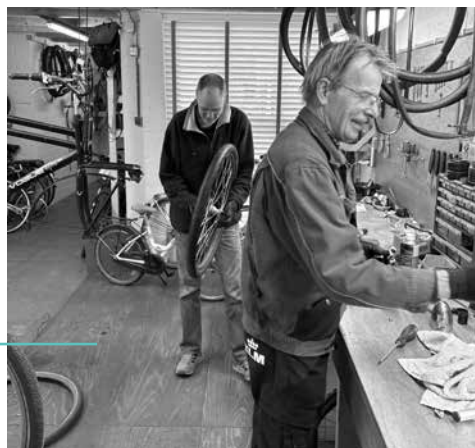
In de Nijverheidsstraat op het industrieterrein van het Twentse Oldenzaal bevindt zich het pand van de Vereniging Armoedepreventie. Het pand is de uitvalsbasis van vijftien organisaties die zich inzetten voor armoedebestrijding in Oldenzaal, van de Voedsel-, Kleding- en Kraambank tot aan Vincentius, Repair Café en Service in de Stad. De Vereniging Armoedepreventie beschrijft haar activiteiten als: “Handen ineen slaan met instanties die betrokken zijn bij armoedebestrijding”. Er zijn flexibele werkplekken ingericht, opslagruimtes gerealiseerd en uitgiftepunten gemaakt, waaronder een fietswerkplaats, om het werken mogelijk te maken.

Teun Hofmeier is de enige beroepskracht in het pand waar verder uitsluitend vrijwilligers werkzaam zijn. Hij is werkzaam als coördinator 'Service in de Stad'. Service in de Stad biedt

een vrijwilligersdienst aan, die behulpzaam is bij klusjes in en om het huis, voor mensen die op leeftijd zijn of een fysieke beperking hebben. Het fietsproject 'Blijf gezond' maakt er deel van uit.

Parochiële Caritas Instelling

Jan de Gunst is een geregelde bezoeker van het pand van de Vereniging voor Armoedebestrijding. Hij is lid van het bestuur van de Parochiële Caritas Instelling (PCI) van de Plechelmus parochie in Oldenzaal. De PCI participeert binnen de Vereniging Armoedebestrijding en draagt de verschillende vrijwilligersactiviteiten in het pand van de vereniging een warm hart toe. Zij verleent waar nodig materiële steun. Als er onderdelen van fietsen gekocht moeten worden voor reparatie draagt de PCI financieel bij. De PCI werkt nauw samen met o.a. het fietsproject 'Blijf gezond', als leverancier en als afnemer. Jan de Gunst vertelt enthousiast dat de PCI de weg naar het fietsproject ook weet te vinden als zij een fiets nodig heeft voor een cliënt.

Vrijwilligers aan het werk
in de fietsenwerkplaats

Fietsproject

Het fietsproject 'Blijf gezond' draagt op geheel eigen wijze bij aan armoedebestrijding. Het project valt onder de supervisie van 'Impuls', de Oldenzaalse organisatie voor welzijn. De activiteiten bestrijken de volle breedte van het sociaal werk, waarbij zij zich richten op alle Oldenzalers, van jong tot oud. Impuls vindt het heel belangrijk dat iedereen mee kan doen aan de maatschappij. Daar helpen zij graag een handje bij. Een van haar activiteiten is zoeken van vrijwilligers voor diverse taken. Het fietsproject is ruim vier jaar geleden gestart. Het ideaal is dat alle mensen in Oldenzaal met een minimum inkomen c.q. uitkering over een goed functionerende fiets kunnen beschikken. Op jaarbasis worden er ongeveer 100 tot 120 fietsen verstrekt en 50 reparaties verricht. Aanvragen voor een fiets komen binnen via Impuls, door zorg van het Armoede Preventie Loket via een éénmalige intake. Tweederde van de fietsvoorraad vindt op deze wijze zijn weg naar een nieuwe eigenaar. De overige fietsen zijn bestemd voor statushouders en Oekraïense vluchtelingen.

Werkplaats

Voor het fietsproject 'Blijf gezond' is in het gebouw een werkplaats beschikbaar. In de werkplaats zijn drie vrijwilligers werkzaam. Een vierde vrijwilliger, die nog niet aanwezig is, bevindt zich in de oriëntatiefase. Hij oriënteert zich als vrijwilliger op een functie als fietsreparateur. Geen van de aanwezige mannen is van origine fietsreparateur. Zij hebben een achtergrond als vliegtuigmonteur en fysiotherapeut. Hun drijfveer om als vrijwilliger fietsen te monteren en te repareren wordt ingegeven door de sociale contacten die zij opdoen, en niet onbelangrijk het leveren van een stoffelijke bijdrage aan de minderbedeelden.

Het wiel uitvinden

Aan cliënten wordt, na intake via Impuls, gratis een goed functionerende fiets beschikbaar gesteld, met alles er op en er aan. Een tegeltjeswijsheid luidt: “Wie twee keer het wiel uitvindt kan een fiets maken”. Dat is waar de enthousiaste vrijwilligers twee dagdelen per week aan werken. Het uitgangspunt van het fietsproject is om van een aantal oude fietsen één of meerdere goede fietsen te maken. Fietsen ontvangt het fietsproject in meerderheid van 'WBO Wonen' in Oldenzaal. Deze stichting verkrijgt vaak fietsen bij ontruiming van woningen. Het voordeel van deze fietsen is dat ze meestal in een schuur hebben gestaan. Als een eigenaar de fiets niet claimt, wordt deze aan het fietsproject geschonken. Bij verstrekking aan cliënten gaat het om fietsen die op 'Marktplaats' minimaal 100 euro zouden opbrengen. Het gaat nadrukkelijk niet om e-bikes. Cliënten kunnen onderdelen kopen voor hun fiets. Deze onderdelen worden ter plekke gratis gemonteerd. Er wordt aan cliënten geen arbeidsloon in rekening gebracht.

Levensbehoefte

Oldenzaal kan trots zijn op haar initiatieven rond armoedebestrijding. Het doet je diaconale hart sneller slaan. Het fietsproject 'Blijf gezond' levert een belangrijke bijdrage. Een fiets kan met recht aangemerkt worden als een levensbehoefte in het fietsland Nederland. Fietsen is niet alleen gezond maar het verruimt de horizon. Afstanden binnen een stad maar ook daarbuiten zijn met een fiets eenvoudiger te overbruggen en belangrijke locaties gemakkelijker te bereiken. Voor mensen die onverhoopt de kunst van het fietsen niet beheersen bestaat de mogelijkheid om fietslessen te volgen.

www.impuls-oldenzaal.nl

Hans Oldenhof

Werkgroep Caritas Klarenbeek

“Caritas Klarenbeek zoekt de verbinding”

De werkgroep Caritas van het dorp Klarenbeek valt op door de grootte van de groep en de lage gemiddelde leeftijd. De zes dames en twee heren, en een leerkracht die van de basisschool is aangeschoven, willen graag over het waarom vertellen.

Want ze zijn trots op de gemeenschapszin in hun dorp, en op de werkgroep Caritas die daar een belangrijke bijdrage aan levert, met name door samen te werken met dorpsgenoten van alle leeftijden, en met name de kinderen van basisschool ‘De Kopermolen’.

Caritas met en van het dorp

De werkgroep Caritas vergadert in de voormalige keuken van de pastorie. De pastoraatsgroep van de geloofsgemeenschap organiseert allerlei activiteiten, waaronder gebedsvieringen, gezinsvieringen en begrafenissen. De meerderheid van de inwoners van het dorp en het buitengebied is van huis uit katholiek. De werkgroep Caritas valt onder het bestuur Parochiële Caritas Instelling (PCI) van de Franciscusparochie, die in 2010 ontstaan is uit een fusie, waardoor er meer Caritasgeld beschikbaar kwam. Er gaat veel meer geld om in de activiteiten van de werkgroep. Als je ziet waar dat vandaan komt begrijp je hoezeer de werkgroep ingebed is in de dorpsgemeenschap. De opvallende partner is de enige school van het dorp, de katholieke basisschool De Kopermolen, met tegen de 200 leerlingen.

Caritas in de praktijk

De uitgaven vallen uiteen in twee gedeelten. Het grootste deel gaat naar lokale projecten, die zelf zijn opgezet of door anderen of samen met anderen. Het kleinste deel, het ingaan op individuele hulpvragen, vindt plaats op basis van

vertrouwen in de aanvrager. Dit is vaak niet de noodlijdende zelf, maar iemand anders. Veel dorpen kennen, omdat mensen elkaar kennen, een hoge drempel om een beroep te doen op Caritas. Daarom zijn er vaak weinig tot geen aanvragen. Dat is hier anders. Er is een lokaal overleg van allerlei organisaties, clubs en instellingen. Dat heet hier het ‘Klarenbeeks Onderonsje’. Regionale organisaties hoeven in dit dorp minder van buiten af te doen, omdat de dorpingen veel onderling regelen. De aankoop van ‘Het Boshuis’ (de vroegere kerk) en de totstandkoming van een nieuw gebouw voor de sportverenigingen, het Multifunctionele Centrum (MFC) zijn daar voorbeelden van. Door deelname aan dit netwerk is de drempel veel lager voor mensen om voor iemand in nood een beroep op Caritas te doen. Hieronder vallen ook de leerkrachten van de basisschool en ouders die als vrijwilliger in de school actief zijn. Zo is de instroom van jongere werkgroep leden tot stand gekomen. Met elkaar hebben zij veel informele contacten in de school en daarbuiten. Caritas leeft, heeft een grote naamsbekendheid en is laagdrempelig in Klarenbeek. Door deelname aan allerlei acties wordt het bewustzijn versterkt dat armoede en eenzaamheid niet alleen in de steden en in arme landen voorkomen, maar ook in de eigen klas, de eigen buurt of de eigen sportvereniging. De leerlingen zijn trots op de bijdrage die zij leveren aan de bestrijding van deze armoede en eenzaamheid. Caritas betaalt direct aan de school schoolgeld (voor

buitenschoolse activiteiten) voor ouders die dat niet kunnen betalen. De kinderen merken er niets van.

Deelkast

Een opvallend project van de werkgroep is de ‘Deelkast’ in het centrum van het dorp. Allerlei mensen zetten hier producten in, eetbare en andere. Soms levert ook de buurtsuper producten. Caritas vult voor een waarde van zestig euro per week aan voedsel aan. ’s Nachts is de kast dicht, maar overdag en in de schemering kan iedereen een beroep doen op de inhoud van de kast. Ook organisaties sponsoren de Deelkast. Daaronder de basisschool met Kerst 2024. De ouderraad organiseerde een loterij, kinderen maakten kunstwerkjes en verkochten die bij de Kerstactie op school. De totale opbrengst voor de Deelkast was ruim 1.300 euro. Twee leden van de werkgroep Caritas, tevens vrijwilligers bij de basisschool, hebben bewustzijn gecreëerd bij de kinderen van de basisschool door te vertellen over de Deelkast. Ze hebben de kinderen van alle groepen uitgebreid verteld over de Deelkast, dat deze er is voor mensen in het dorp die het moeilijk hebben, oude of zieke mensen of mensen die de dure boodschappen niet kunnen betalen. Daarna zijn de leerlingen van de onderbouw met de leerkrachten bij de Deelkast geweest. Tien kinderen konden tegelijk een kijkje nemen in de kast. Dit heeft bij de kinderen indruk gemaakt, er is thuis in geuren en kleuren over verteld.

Levendige activiteiten

De katholieke en de protestantse gemeenschappen, vroeger verschillende werelden, zijn naar elkaar toe gegroeid. De kleine openbare school in Klarenbeek is gesloten. Alle kinderen gaan nu naar dezelfde

“Ingaan op individuele hulpvragen vindt plaats op basis van vertrouwen in de aanvrager”

school, die in de catechese werkt met ‘Trefwoord’. Caritas en Diaconie organiseren samen de gratis levensmiddelen pakketten van supermarkt Plus. De werkgroep Caritas organiseert elk jaar de Kerstactie. Schoolkinderen beschilderen daarvoor tasjes en schrijven daarop hun naam en klas; die tasjes worden door de leden van de Werkgroep gevuld, de ontvangers kunnen dan via de school middels een kaartje dankjewel zeggen aan de kinderen. Caritas Klarenbeek werkt samen met de Stichting Leergeld, en de Vakantie Speelweek. Caritas heeft de spellendoos ‘Red je het wel?’ van landelijk SchuldHulpMaatje besteld om armoede en schulden meer bespreekbaar te maken in het hele dorp. Voor ouderen die in de grote vakantie weinig bezoek krijgen wordt in ‘Het Boshuis’ een lunch georganiseerd met muziekbingo. Met Pasen gaan er bloemstukjes naar ouderen met kindertekeningen erbij. Kinderen gaan ze mee wegbrengen. Door mensen, jong en oud, uit alle delen van de dorpsbevolking te benaderen werkt Caritas Klarenbeek aan verbinding.

www.voorsternieuws.nl/algemeen/deelkast-werkgroep-caritas-klarenbeek

Bennie Oude Maatman

Het Glazen Huis Ootmarsum

“Men ontwikkelt, ontwerpt en maakt alles zelf”

Rick Kamphuis, nu enkele jaren voorzitter van de Stichting Pom Glazen Huis Ootmarsum, vertelt in de gezellige woonkamer samen met Niek Heerink, secretaris vanaf het eerste uur, wat het Glazen Huis Ootmarsum inhoudt en wat het ook uniek maakt.

Hoe naar het voorbeeld van het landelijk bekende 3FM Glazen Huis zich in Ootmarsum een eigen ‘Glazen Huis’ weet te wortelen en te ontwikkelen tot een ongekend succes, belangrijk voor vele verenigingen en organisaties. De organisatie bestaat uit een bestuur van vijf personen en een groep van twintig fanatieke vrijwilligers, in leeftijd uiteenlopend van 18 tot 70 jaar. Samenwerken, laagdrempelig, niet kletsen maar poetsen en gezelligheid drijven deze organisatie tot grote hoogte. Door de brede samenstelling, waarbij een ieder het belang van zijn rol kent, is het vergaderen binnen deze club gemakkelijk geregeld. Dit gaat echt door de hele organisatie zo door: Men ontwikkelt, ontwerpt en maakt alles zelf. Het merendeel van de mensen is er al vanaf de oprichting bij. Bijzonder is dat men geen enkele vergoeding krijgt. Zelfs de kosten die men maakt voor eten en drinken tijdens de Glazen Huis dagen zijn voor eigen rekening. Om samen iets te kunnen doen wordt er voor *fashion sunday* gewerkt, waarvan de opbrengst wordt gebruikt voor een gezamenlijke aangeklede maaltijd. Alles blijft sober.

Aanzet Glazen Huis Ootmarsum

Wij schrijven 2012 als het landelijke 3FM Glazen Huis Enschede aan doet. In Ootmarsum denkt men na op welke wijze men bij zou kunnen dragen aan deze succes formule. Naar voorbeeld van 3FM wordt er in Ootmarsum een mini Glazen Huis georganiseerd. Dit met een ongekend succes. Het resultaat

van de acties, een mooie € 8.012, wordt naar Enschede gebracht, de stad met een recordopbrengst van het 3FM Glazen Huis. Even stil ernaar toebrengen; ho maar. Ootmarsum gaat met drie volle touringcars naar Enschede om de donatie te brengen.

Vervolg jaren

Dit eerste jaar smaakt naar meer: “We gaan door met het Glazen Huis in Ootmarsum. En waarom zouden we dat geld allemaal brengen naar Nederlandse doelen, als ook plaatselijke doelen erg belangrijk zijn?” Dus wordt er gekozen om de opbrengsten lokaal te gaan verdelen onder de verschillende verenigingen en organisaties. Inmiddels is dit regionaal, Noord Oost Twente geworden. De opbrengsten zijn gigantisch gegroeid. Van € 8.000 in 2012 naar € 77.000 in 2024. Het evenement is gelijktijdig meegegroeid. De organisatie verloopt gesmeerd, hetgeen de basis is voor dit succes.

Het Glazen Huis

Alvorens men op woensdagavond om 20.00 uur het Glazen Huis kan openen en vullen, moet er veel werk verzet worden. De vergunningen bij de gemeente moeten aangevraagd inclusief het benodigde Veiligheidsplan, enzovoorts. Goedkeuring is vereist van het Commissariaat voor de Media. Goedkeuring moet er ook komen van het Agentschap Telecom.

De indeling van het Gerard Hulsink Plein wordt geregeld, inclusief de plek voor het Glazen Huis, de ruimte voor de verschillende live optredens en de ruimte voor het publiek, tot maximaal 500 mensen gelijktijdig.

Beveiligers moeten ingehuurd, verschillende bands en zangers gecontracteerd, DJ's benaderd en het programma samengesteld. Inkoop van drank en etenswaren mag niet ontbreken. Sponsors benaderen is onontbeerlijk, veilingitems worden ingezameld, enzovoorts. Ieder organisatielid weet precies wat er van hem of haar wordt verwacht.

Doelen

Om de gemeenschap warm te laten lopen voor Het Glazen Huis, kunnen verschillende organisaties en verenigingen aanvragen doen voor financiële ondersteuning. De criteria hiervoor zijn vrij algemeen. Het moet passen binnen de doelstelling van Het Glazen Huis Ootmarsum, het moet specifiek toe te wijzen zijn en het geld moet gebruikt worden voor eenmalige activiteiten of investeringen. Het bestuur kijkt elk jaar naar een brede samenstelling van gehonoreerde doelen, van jong tot oud. Het bestuur bereidt de selectie voor en de vrijwilligers geven in beraad hun instemming. In mei worden de gehonoreerde doelen bekend gemaakt, in 2025 zijn er twintig doelen, en deze organisaties kunnen hun voorbereidingen treffen om hun opbrengst zo groot mogelijk te maken. Het plein met de activiteiten moet vol. In 2025 zijn de Glazenhuis dagen van 3 tot en met 7 september.

Na toekenning en financiële afhandeling leveren de gehonoreerde organisaties via foto's, uitnodigingen, en verslagen hun verantwoording in.

Uitvoering

Het Glazen Huis is van woensdagavond 20.00 uur tot en met zondagavond 20.00 uur steeds bezet met DJ's. De vijf DJ's draaien in shifts van drie uur continue muziek. Deze muziek kan tegen een vergoeding aangevraagd worden door iedereen. De vergoedingen kunnen fors uiteenlopen, van € 1 van een kind dat zijn spaarpot op de kop houdt tot honderden euro's van bedrijven. In de avonduren en op zondagmiddag zijn er live optredens.

In de rustige uren 's nachts komen er allerlei mensen langs om de DJ's te ondersteunen. Van een bakker die om 03.00 uur nog moet beginnen tot een caféhouder die zijn café net gesloten heeft of jongeren die nog laat onderweg zijn. Er is vier dagen 24 uur continue activiteit.

“De veiling is een ware sensationele happening”

Inzamelen gelden

Er zijn vele vaste sponsors die geld inbrengen tot ongeveer een derde van het totaalbedrag. Een derde komt uit het draaien van muziek en de verkoop van drank en etenswaren tegen sterk concurrerende lage prijzen. Een derde komt uit opbrengsten van de veiling op zondagmiddag. Dit zijn bv. schilderijen, kleding van bekende mensen, bijzondere acties. Een belangrijk deel van de veilingitems heeft een emotionele waarde en wordt gekocht door jongeren. Denk aan een BBQ voor acht personen, een rit op tractor met platte kar voor acht personen met BBQ, of een dag meelopen met het eerste team van de plaatselijke voetbalclub. De veiling is een ware sensationele happening.

www.glazenhuisootmarsum.nl

Hans Oldenhof

Werkgroep Caritas Zutphen

“De kracht van netwerken”

Hoe is het mogelijk dat er in de ene plaats relatief weinig hulpvragen binnenkomen bij de werkgroep Caritas, en in een andere juist veel?

De werkgroep in Zutphen heeft het meer dan gemiddeld druk.

Hoe is hun werkwijze? Waarom is bij hen de drempel laag? Wat is hun ‘geheim’?

Gerard Borgonjen, de secretaris, vertelt in het parochiecentrum van de parochie van de Twaalf Apostelen, waar de werkgroep een eigen vergader- en ontvangstruimte heeft. “Eerst enkele gegevens op een rij. Zutphen is een relatief kleine stad met ruim 48.000 inwoners. Toch heeft Zutphen evenveel uitkeringsgerechtigden als een stad van 100.000 mensen. Dat komt omdat rondom Zutphen grote instellingen gevestigd zijn, zoals een psychiatrisch ziekenhuis, een centrum voor verslavingszorg, een gevangenis en zorginstellingen. Een tijdlang is het beleid geweest om extramurale zorg te verlenen in kleine wooneenheden. Zo is een groot aantal cliënten in Zutphen ‘blijven hangen’. Sommigen gaat het goed, anderen minder.”

Veel armoede

Binnen Gelderland heeft Zutphen na Westervoort het hoogste aantal multiprobleem-huishoudens. In Zutphen en Warnsveld zijn dat vaak alleenstaande vrouwen met een of meer kinderen en met gezondheidsproblemen én schulden, vaak ontstaan door ex-partners. Voor zover Caritas contact met deze huishoudens heeft gaat het in ongeveer 25% om migranten. Op Zutphen komen veel toeristen af vanwege het monumentale centrum. Maar achter nogal wat deuren rondom dit centrum is sprake van diepe ellende. Er zijn relatief

veel laaggeletterden. Gelukkig zijn er veel vrijwilligersorganisaties actief op het sociale domein. Zesmaal (!) per jaar organiseert de Gemeente een netwerkbijeenkomst onder de naam V€rbindkracht, een armoedeplatform dus.

V€rbindkracht

Gerard gaat vaak namens Caritas naar het armoedeplatform. Er is nogal verloop onder de deelnemers. Daarom wil hij steeds drie nieuwe mensen leren kennen. Zo zet hij Caritas op de kaart en kent hij ook degenen met wie hij kan samenwerken of naar wie hij kan doorverwijzen. Toen hij zestien jaar geleden lid werd, waren er gemiddeld veertig hulpvragen per jaar. In 2023 ruim tweehonderd! Gemiddeld komen er rond de 175 binnen. De werkgroep bestaat uit vier mannen en vijf vrouwen, met een gemiddelde leeftijd van 60 jaar. Op een na zijn alle leden katholiek, maar er is weinig tot geen band met de geloofsgemeenschap. Een lid is ervaringsdeskundige met een bijstandsuitkering. De anderen zijn of waren werkzaam in het onderwijs, de zorg of het welzijnswerk of bij de overheid, zoals Gerard Borgonjen. Nieuwe leden worden ook in dit circuit geworven.

Werkgroep Caritas Zutphen

Werkgroep Zutphen in actie

Het jaarlijkse budget dat van de Parochiële Caritas Instelling (PCI) wordt ontvangen bedraagt vijftigduizend tot veertigduizend euro. Het meeste caritasgeld wordt binnen de parochie, die elf geloofsgemeenschappen telt, in Zutphen besteed. Wie via de mail, app of via het parochiecentrum, en soms middels een brief of via de pastoor, een hulpvraag doorgeeft wordt zo spoedig mogelijk gebeld. Want de werkgroep weet dat de meeste mensen innerlijk een hoge drempel moeten overwinnen. Soms is het rustig, soms komen er wel drie aanvragen op een dag. Het aantal werkende armen, dat in de problemen komt, neemt opvallend toe.

Gerard belt wanneer de hulpvrager tijd heeft. Bij broodnood wordt er dezelfde dag samen boodschappen gedaan voor maximaal vijftig euro. Meestal informeert hij de werkgroep. Zo komt het snel, binnen een week, tot een match: twee groepsleden (het vier-ogen-principe) ontvangen de hulpvrager op het parochiecentrum. Tenminste: als mensen ondertussen via de mail of per brief inzicht hebben gegeven in hun naam en adres, de inkomenspositie, de samenstelling van het huishouden en de concrete hulpvraag. In tegenstelling tot bij de Sociale Dienst kunnen mensen uitgebreid hun verhaal doen. Als de hulpvrager een vrouw is krijgt zij altijd te maken met minstens één vrouw. Door het hoge aantal hulpvragen zijn huisbezoeken een uitzondering. Na het gesprek wordt elders in het gebouw overlegd. Geloven we het verhaal? Is dit concrete nood, die op ons bord thuishoort? Kunnen we dit betalen? Naar wie kunnen we eventueel doorverwijzen?

Hulp is snel en concreet

Na dit korte beraad krijgen mensen meteen de uitslag. Wie hulp krijgt moet wel een privacyverklaring tekenen. Daarin staat welke gegevens de werkgroep mag bewaren en voor hoe lang. Hulpvragers mogen eenmaal per twee jaar een beroep doen op de werkgroep omdat men zo veel mogelijk mensen wil kunnen helpen. Vaak is er verbazing of ontroering dat men geholpen wordt met kleding, een fiets of een bed, tandartskosten of wat dan ook. De meeste vraag is naar kleding en schoenen. Voor fietsen is er een adres voor opgeknapt exemplaren. Bedden mag men nieuw ophalen voor maximaal 650 euro. Caritas betaalt vooraf in de winkel. Het maximale hulpbedrag is 850 euro. Leningen worden weinig

verstrekkt omdat de ervaring is dat er van afbetalen bij een grote schuldenlast vaak weinig terecht komt. Als de aanvraag voor Caritas boven het maximale hulpbedrag uitkomt zoekt de werkgroep in sommige gevallen de samenwerking met de Diaconie van de protestantse gemeente om de kosten van de hulpvraag te delen.

De voorzitter van de werkgroep heeft regelmatig contact met de voorzitter van de PCI. De samenwerking verloopt soepel: men heeft elkaar nodig. In het parochieblad ‘Onderweg’ wordt alleen geschreven door de PCI-voorzitter. Zodoende is de werkwijze van werkgroepen minder bekend. Daar wordt wat aan gedaan. De werkgroepen komen tweemaal per jaar bij elkaar in Vorden. In de tien kleinere plaatsen zijn de werkgroepen meestal vergrijsd en zijn er weinig tot geen hulpvragen. Zutphen heeft het voordeel van anonimiteit. Door het netwerk komen veel contacten tot stand.

“Vaak is er verbazing of ontroering dat men geholpen wordt”

Tom van Vilsteren

Het 'Brede Dak' Ruurlo

“Het draait om solidariteit, diaconale betrokkenheid”

In het Kerkelijk gemeentecentrum De Sprankel, gelegen aan de Dominee steeg in Ruurlo, is het lekker bedrijvig. Hier komen maandelijks tientallen mensen bijeen om gezamenlijk van een warme drie-gangen maaltijd te genieten. Het is een gezamenlijk initiatief van de Protestantse gemeente en R.K.-Kerk, luisterend naar de illustere naam 'Het Brede Dak'.

Het 'Brede Dak' is 26 jaar geleden begonnen in Zutphen. Een bezoek aan een project van de missionaire beweging in Antwerpen is voor Margriet te Morsche en Wil Matti inspiratiebron geweest voor het opstarten van dit project. De missionaire beweging geeft invulling aan diaconale zorg voor medemensen. Door met elkaar de zorg te delen voor medemensen ontstaat er verbondenheid, die mensen samen brengt. Zo wordt het “brede dak” gevormd en is de naam voor dit project een feit. Het project is na verhuizing van Margriet en Wil ook opgestart in Ruurlo.

Onder het 'Brede Dak' wordt de maaltijd samen gedeeld in zowel Zutphen als Ruurlo. De parochie Heilige 12 apostelen en de Protestantse gemeente in Ruurlo stellen locaties beschikbaar. Bezoekers betalen per keer een vrijwillige bijdrage van 7,50 euro. Vrijwilligers bereiden de maaltijden. Het draait om solidariteit, diaconale betrokkenheid, christelijke bevoegdheid, in ieder geval motivaties om medemensen nabij te willen zijn. Het 'Brede Dak' voorziet in een duidelijke behoefte. De locatie in Zutphen kampt met een wachtlijst van mensen die graag aan willen sluiten.

Ruurlo

In de Corona periode is in Ruurlo het 'Brede Dak' gelanceerd. Vrijwilligers uit de pastoraatsgroep en de locatieraad van de Sint Willibrord kerk verzorgen sinds september 2021 maandelijks een maaltijd voor gemiddeld dertig gasten.

Ondanks een grote behoefte was er in de toenmalige locatie het 'Hemminkhof' te weinig ruimte voor uitbreiding. Na de Corona periode zocht het Gemeentecafé van de Protestantse Dorpskerk in Ruurlo, die een vergelijkbaar initiatief kenden, samenwerking met het 'Brede Dak', vanwege een gebrek aan vrijwilligers. Sinds 1 januari 2023 hebben het Gemeentecafé en het 'Brede Dak' het “dak breder gemaakt”. Het samengaan betekende dat er meer gasten konden aanschuiven bij de warme maaltijd. Het 'Brede Dak' is toen verhuisd naar de huidige locatie 'De Sprankel', waar ruimte is voor circa tachtig gasten.

Vrijwilligers

Het 'Brede Dak' is afhankelijk van vrijwilligers. Het project valt of staat met hun inzet. Tussen de 50 en 70 mensen maken maandelijks gebruik van een warme drie-gangen maaltijd. In Ruurlo maakt men gebruik van de diensten van 18 vrijwilligers. De vrijwilligers hebben diverse achtergronden. Religie en kerkelijkheid zijn niet belangrijk. Iedereen die bereid is een bijdrage te leveren als vrijwilliger is welkom. In De Sprankel wordt een functionele keuken gemist. Daarom worden de maaltijden grotendeels bij vrijwilligers thuis (voor)bereid. Voor een groep van maximaal 80 personen is een functionele keuken meer dan gewenst. Ook voor het afwassen van het servies en het bestek zijn de faciliteiten op dit moment onvoldoende. Het 'Brede Dak' hoopt van harte dat met de geplande uitbouw

Margriet te Morsche en Wil Matti

van de keuken in De Sprankel hun wensen in vervulling gaan.

Organisatie

Het 'Brede Dak' kent geen bestuurlijke organisatie, of een dagelijks bestuur. Zij werkt met twee coördinatoren, Margriet te Morsche en Wil Matti en vrijwilligers. Gasten die willen deelnemen aan de maaltijd, kunnen zich aanmelden bij coördinatoren en vrijwilligers. De gasten zijn in meerderheid alleenstaande ouderen. In principe is iedereen hartelijk welkom. Vrijwilligers doen de boodschappen die nodig zijn voor de bereiding van de maaltijden. Het 'Brede Dak' verkrijgt haar financiën via een bijdrage van 7,50 euro per maaltijd van haar gasten. Doorgaans is deze bijdrage kostendekkend. Zaken voor de keuken en kookmateriaal worden op verzoek financieel ondersteund door de Parochiële Caritas Instelling (PCI) van parochie Heilige 12 Apostelen of de Diaconie van de Protestantse gemeente.

Samen eten

Samen eten is een verbindende activiteit. Gasten komen om uiteenlopende redenen graag naar De Sprankel. Zij zoeken vaak hun “vaste” plaats of tafelgenoot op. In de “eetzaal” wordt nagenoeg iedereen herkend. Aan tafel wordt lief en leed gedeeld. Aan verhalen geen gebrek. Voor vele aanwezigen is het samen genieten van een maaltijd een zeer gewenst uitstapje in hun soms eenzame bestaan. Soms is er behoefte aan extra aandacht, het delen van een verhaal, of is er een specifieke hulpvraag. De coördinatoren bieden vaak een luisterend oor. Alle aanwezigen krijgen een drankje geserveerd. Als iedereen een drankje heeft gekregen opent Margriet te Morsche met een gedicht, deze keer

over dankbaarheid. Daarna besteedt zij aandacht aan gasten die door ziekte niet aanwezig kunnen zijn. Er wordt stil gestaan bij een vaste gast die recent is overleden. De familie van de overledene weet het 'Brede Dak' te waarderen. Zij hebben laten weten, dat tijdens de uitvaart, achter in de kerk een collectebus zal worden geplaatst, waar een donatie voor het 'Brede Dak' in kan worden gedeponeerd. De geboden maaltijd is smakelijk en bestaat uit mosterdsoep, pasta met vlees of vis, rauwkost en vla met blauwe bessen.

Zomaar een dak

De naam doet denken aan het liedje van Huub Oosterhuis, 'Zomaar een dak boven wat hoofden'. De ruimte waar mensen samenkomen is niet anders dan andere ruimten, maar krijgt betekenis, wordt tot een levende ruimte als mensen er binnengaan. Dat huis wordt “een levend lichaam. Zo wordt de Sprankel tot huis met het 'Brede Dak'. Een initiatief dat voorziet in een behoefte en waardering en navolging verdient.

www.12apostelen.nl

Hub Crijns

Huiskamer van de Wijk Oog in Al Utrecht

“Het is een veilige plek, die er toe doet”

In de Huiskamer van de Wijk in Oog in Al Utrecht ontmoeten nieuwkomers en mensen uit de wijk elkaar elke dinsdagochtend. Ze raken met elkaar in gesprek en leren elkaar beter kennen en er ontstaan allerlei vormen van onderlinge hulp.

In de Huiskamer is aandacht voor de verhalen van bewoners van het nabijgelegen Asielzoekerscentrum (AZC) en voor mensen die geholpen worden door Stichting Noodopvang Utrecht. De Huiskamer trekt mensen die afkomstig zijn uit China, Somalië, Eritrea, Soedan, Oekraïne, Sierra Leone, Syrië, Irak, Iran, Turkije en Egypte.

Start Huiskamer

In 2019 startte Hermen van Dorp met zijn werk als opbouwwerker bij het Huis van Dominicus in de wijk Oog in Al Utrecht. Hij sprak met iedereen uit de wijk met de vragen: ‘Wat willen jullie, dat wij doen? Wat kunnen wij betekenen voor jullie?’ Uit alle gesprekken kwam naar voren dat men een ontmoetingsplek miste tussen de mensen die verblijven in het AZC en de wijkbewoners. “In de buurtsuper zeggen we elkaar gedag, maar we kennen elkaar niet.” Ook zijn er wijkbewoners die kleren willen geven aan een goed doel en of dat geregeld kan worden met het AZC? Met ‘Welkom in Utrecht’ werkt het Huis van Dominicus veel samen. Deze organisatie heeft contacten met mensen van het AZC, en constateert dat er te weinig mogelijkheid is tot ontmoeting en contact met andere mensen, mede om de Nederlandse taal te leren. Met hulp van wijkbewoner Josien

Folbert is het Huiskamer plan ontstaan, en in de praktijk gebracht.

Inloop en ontmoeting

Er is op dinsdagochtend een inloopmogelijkheid voor wijkbewoners en mensen van het AZC. De Stichting Nood Opvang Dakloze Vreemdelingen Utrecht (SNDVU) heeft die ochtend inloop in het gebouw, voor juridische bijstand en het regelen van leefgeld. Zo zijn er drie groepen, die gebruik maken van de mogelijkheid. Er is reclame gemaakt met folders, wijkberichten, internet. Naast koffie en thee is er ook de mogelijkheid om spelletjes te doen en er staat een sjoelbak. Langzaamaan is er verbinding ontstaan tussen de bezoekers. Al snel ontstond het idee om de laatste dinsdag van de maand de ochtend te eindigen met een lunch, die mensen van een ander land, elkaar afwisselend, klaar maken. Samen eten verbindt en er ontstond een beweging.

Culturele uitwisseling in de Huiskamer

Toen kwam corona

Toen kwam in 2020 corona in het land met de beperkingen voor sociaal verkeer in de samenleving. Geen bijeenkomsten van groepen, tenzij op behoorlijke afstand tussen de mensen. Daar is op geantwoord door te kijken naar wat wel mogelijk is. Mensen kunnen met zijn tweeën ook contact hebben. Vooral als het gaat om het oefenen van de Nederlandse taal of het uitzoeken van documenten. Ook koffie, thee, koekjes gaan er altijd wel in. Al doende is er een element bijgekomen in het ontmoeten in de Huiskamer, dat na corona is gebleven. Het werken in subgroepjes, ieder aan een eigen taak.

Toen kwam de oorlog

In 2022 viel Rusland Oekraïne binnen en werd het oorlog in Europa. Er kwamen veel vluchtelingen naar Nederland, ook naar Utrecht. De Huiskamer is er om mensen uit de wereld te ontvangen, verhalen te delen, elkaar te ontmoeten. Het is ideaal dat kleinere groepjes zich kunnen verspreiden over het gebouw. Vooral vrouwen stimuleren elkaar tot het delen van ervaringen, het uitwisselen van verhalen, hoe in te burgeren, Nederlands te leren spreken. Het is een plek, waarbij mensen door de aandacht voor elkaar, door de verhalen, zichzelf kunnen zijn. Een veilige plek, die ertoe doet, waarbinnen een levende gemeenschap ontstaat. In de ontmoeting gaat kwaliteit boven kwantiteit. Het gaat niet om aantallen, maar om oog te hebben voor degene die binnen is. Mensen kunnen op elkaar en met elkaar doen, wat te doen staat.

Het verhaal van Dino

Dino komt vanaf het begin in de Huiskamer. Hij is afkomstig uit Noord-Irak en moest vluchten

voor IS omdat hij Yezidi is. Nadat hij zichzelf wat meer op zijn gemak voelde, begon hij voor de Yezidi-gemeenschap een belangrijke intermediaire rol te vervullen. Hij ziet om naar mensen die op zichzelf zijn aangewezen en vaak in een isolement leven. Hij spreekt hun taal en kan tolken. Hij gaat met hen mee naar instanties, bezoekt mensen in het AZC of bij hen thuis en brengt zijn landgenoten mee naar de Huiskamer om mee te doen met de taallessen. Omdat Dino

naast Koerdisch ook Arabisch spreekt, weet hij in de Huiskamer werelden met elkaar te verbinden. Hij maakt als vrijwilliger snel contact met mensen en brengt zijn ervaringen in waar hij zelf eerder mee te maken had. Hij bouwt met zijn ervaring aan onderling vertrouwen van mensen in elkaar en in organisaties. Hij ziet mensen en laat hen opbloeien. Dino kwam binnen

voor een bak koffie en zijn talenten en ervaring werden gezien en kreeg de kans ze in te zetten binnen de organisatie. Dit is onderdeel van de werkwijze van de Huiskamer. Mensen zien, hen aandacht geven en kijken hoe zij zich waardevol kunnen inzetten voor een ander.

Wereldwake

Na de coronatijd kon de Huiskamer weer gewoon open zijn. Er is uit naar voren gekomen, dat de Huiskamer een plek is geworden om zorgen te delen en hoop uit te spreken. In de kerk kan een kaarsje opgestoken worden. In de wijk zijn diverse geloofsgemeenschappen actief. Zo is het plan ontstaan om de inloopochtend te starten met een wereldwake in de kerk vanaf half tien. Dan kunnen verhalen gedeeld, emoties gehoord en gezien, troost en hoop gegeven.

“Het gaat niet om
aantallen, maar om
oog te hebben voor
degene die binnen is”

www.huisvandominicus.nl/events/huiskamer-van-dominicus-koffie-met-verhalen/

Lonneke Gunnink - van den Berg

‘Red je het wel’ Dalfsen

“‘Nivea’: niet invullen voor een ander”

“Al heel lang worstelen we met de vraag hoe we de mensen in nood bereiken. Armoede en geldzorgen zijn vaak verborgen en worden niet makkelijk besproken. Mensen laten in deze dorpsomgeving het achterste van hun tong niet zien. Hoe pakken we dat aan?”

“Ik ben enthousiast over het pakket ‘Red je het wel?’” Herma Bremmer van de werkgroep Caritas in Dalfsen is zichtbaar enthousiast en is op die manier aan de slag gegaan met de inhoud van het pakket. Het bestuur Parochiële Caritas Instelling (PCI) van de Emmanuelparochie wil samen met de werkgroepen Caritas blijven faciliteren en elkaar wijzen op deze kerntaak.

In Dalfsen is SchuldHulpMaatje actief

Ruud Houweling is voorzitter van zowel het Diaconaal Platform van de gezamenlijke kerken in Dalfsen als van SchuldHulpMaatje. Zo kwam hij in aanraking met het materiaal van ‘Red je het wel?’. Op een van de vergaderavonden bracht hij de doos met inhoud mee en zijn ze samen aan de slag gegaan. Ze hebben het spel ‘Kanzenbord’ gespeeld, hebben een aantal stellingen van de kaartenset ‘Taboedoorbrekers’ besproken en de weggeefboekjes bekeken. Er waren meteen de nodige eye-openers. Dat gun je iedereen, die omziet naar de ander. De suggestie werd gedaan: ‘Schaf een doos aan’, en in haar enthousiasme heeft Herma twee dozen besteld.

Taboedoorbrekers

Onder het kopje ‘Diaconaal Platform Dalfsen’ in het parochieblad plaatst het bestuur sinds een tijdje een van de stellingen van de set ‘Taboedoorbrekers’. Het is een eenvoudige

manier om iets onder de aandacht te brengen. Zo worden parochianen zich in kleine stapjes bewust van moeilijkheden en problemen waar mensen in verzeild kunnen raken. Mensen kunnen financieel in de problemen zijn geraakt, en kunnen het emotioneel zwaar hebben, omdat een partner is overleden, hun baan zijn kwijtgeraakt of getroffen zijn door ziekte. In alle gevallen kun je iemand nabij zijn met de eenvoudige startvraag ‘Red je het wel?’. Het liefst zou je het in de gaten hebben voordat geldzorgen te ver zijn opgelopen. Door publicatie of door erover te vertellen in een

viering laat je mensen elke keer weer iets horen van het werk van Caritas en diaconie. Bij de protestantse broeders en zusters laten ze dergelijke informatie zien op de beamer tijdens de dienst. De Caritas kijkt ook naar andere manieren hoe mensen betrokken kunnen worden. Iemand vanuit het onderwijs doet bijvoorbeeld de suggestie het pakket te

introduceren bij de directeurs op scholen. Hoe breed wil je het maken? Het zou mooi zijn als zoveel mogelijk mensen hiermee in aanraking komen en op die manier handvatten krijgen om de ander nabij te zijn.

Red je het wel?

Komend najaar wil het PCI-bestuur samen met de werkgroepen Caritas in de vieringen van het Caritasweekend het jubeljaar ‘Pelgrims van

Herma Bremmer en Ruud Houweling spelen een spel van ‘Red je het wel?’

hoop’ verbinden aan dit thema ‘Red je het wel?’. Dat zal enige voorbereiding vragen, maar daar is nu nog alle tijd voor.

Op de jaarlijkse gezellige avond van de wijk-contactpersonen heeft Herma de kaartenset ‘Taboedoorbrekers’ meegenomen. Ze heeft zitting bij de wijkcontactpersonen namens Caritas en inspireert hen het werk in het veld met plezier en toegerust te blijven doen. Die avond waren er zo’n achttien mensen aanwezig. In groepjes van drie personen zijn enkele ‘Taboedoorbrekers’ besproken. “Het is belangrijk, dat iedereen zich veilig voelt. Alleen dan zullen mensen elkaar werkelijk iets vertellen. Wat in deze groepjes werd gedeeld moest absoluut binnen deze muren blijven. Wanneer een groepje bijvoorbeeld twee keer zo groot zou zijn, zouden er zeker een paar bij zijn die niets zouden zeggen. Met zo’n kleine groep willen mensen wel praten. Sommigen zien het niet zo zitten hierover met elkaar in gesprek te gaan. Anderen vinden het juist wel fijn. Als een reminder heb ik zo’n klein uitdeelkaartje meegegeven.”

Besturen ontmoetingsdag

In november 2024 was de ontmoetingsdag voor PCI-besturen in Deventer. In de auto op weg terug had Herma contact met Wim Herder van het PCI-bestuur van de Emmanuelparochie

over dit pakket. Ze zijn gaan brainstormen over de manier waarop ze dit handen en voeten zouden kunnen geven. “Het PCI-bestuur heeft dit unaniem omarmd en zo is Herma nu regelmatig betrokken bij de stappen die het bestuur zet”, zegt Wim Herder. In de Emmanuelparochie zijn tien werkgroepen Caritas actief. Zij worden samen met de pastores en diakenen voor het diaconaal café in april uitgenodigd. Op die avond maakt iedereen kennis met dit materiaal en kunnen ze er verder zelfstandig mee aan de slag. Natuurlijk is het goed een aantal basisvaardigheden te herhalen. Basisvaardigheden als: bied niet meteen hulp aan, wek eerst vertrouwen bij de ander, probeer niet anderszins problemen zelf op te lossen maar ga samen kijken wie een hulpverlener kan zijn en wanneer iemand jou zijn of haar administratie aanbiedt, neem hier niets van mee naar huis. En natuurlijk de overbekende ‘Nivea’: niet invullen voor een ander.

Op pad, zoek mensen op

Wim: “Ik zeg altijd: je moet op pad. Als je iets gehoord hebt, ga naar iemand toe. In eerste instantie is er natuurlijk niets aan de hand en gaat alles goed. Maar later komen ze er op terug en weten ze te melden, dat bijvoorbeeld de wasmachine kapot is en ze geen buffer hebben om een nieuwe te kopen.”

Het pakket is opgezet vanuit de opsporing van financiële nood. Daar blijkt altijd een hele wereld achter te zitten. Een luisterend oor bieden is al heel veel waard. De vervolgstappen komen dan vanzelf. Het is fijn toegerust te zijn met de startvraag: ‘Red je het wel?’

www.schuldhulpmaatje.nl/redjehetwel

Project Armoedebestrijding Amersfoort en Eemnes

“De hulpvraag stellen is niet gemakkelijk”

De Parochiële Caritas Instelling (PCI) Martha en Maria van Soest en omliggende dorpen werkt samen met de PCI Onze Lieve Vrouw van Amersfoort en omliggende dorpen. Hoewel beide parochies andere achtergronden hebben, kennen ze dezelfde vragen. Bijvoorbeeld hoe je mensen in nood en met schulden kunt benaderen. De methode ‘Red je het wel?’ is heel welkom.

Waar Amersfoort veel organisaties kent, die samenwerken in een groot armoede bestrijdingsnetwerk, moeten de kerkdorpen rond Soest het hebben van samenwerken met bestaande verenigingen. Beide PCI's willen concreet helpen met het benaderen van nieuwe vrijwilligers. SchuldHulpMaatje heeft voor kerken een methode in spelvorm bedacht, waarmee je als vrijwilligers je eigen vragen en twijfels kunt bespreken als je mensen wil benaderen met de vragen ‘Hoe gaat het met je?’ en ‘Red je het wel?’.

Parochieleven

Tom Paffen is van de PCI Onze Lieve Vrouw van Amersfoort. Hij weet uit ervaring dat de parochianen niet meteen diaconaal gericht zijn. “Er zijn veel mensen betrokken bij de liturgische viering en het koffiedrinken daarna. We hebben verteld over de methode ‘Red je het wel?’ en zijn een diaconale tafel gestart. Met de methode leren vrijwilligers hoe goede vragen te stellen, sfeer te maken, eigen twijfels en onzekerheden te leren kennen en te helpen met doorverwijzen. Al doende kunnen ze over drempels stappen, die hen weerhouden met diaconale ogen en oren mee te gaan doen. Het

is duidelijk een meerjarentraject, en telkens weer bruikbaar bij nieuwe vrijwilligers.” Ruud van 't Pad Bosch is betrokken bij de PCI Martha en Maria. “We volgden de webinars van SchuldHulpMaatje over de methode en willen in de dorpen mensen bij elkaar brengen voor een bijeenkomst. Daartoe hebben we oproepen gedaan in de parochiebladen en in huis-aan-huisbladen. Ook zijn er boekjes in het pakket ‘Red je het wel?’, die ingaan op levensgebeurtenissen van mensen, zoals huwelijk, scheiding, ziekte, overlijden, en die ons als vrijwilligers en caritasleden helpen anderen te helpen. Er staan interviews en bemoedigende teksten in. Ze bieden een goed handvat om met mensen in gesprek te gaan. Want daar gaat het vooral om: ‘Hoe die eerste drempels te slechten?’”

Ruud van 't Pad Bosch en Tom Paffen

Rond geldzorg speelt een taboe

Tom Paffen: “de gemiddelde parochiaan heeft grote vragen hoe in gesprek met andere mensen geldvragen en geldzorg ter sprake te brengen. We weten meestal wel dat één op de vijf huishoudens geldzorgen heeft. Ook dat dat aantal toeneemt. Uit onderzoek van SchuldHulpMaatje leren we dat mensen heel lang wachten om hieromtrent hulp te vragen. De hulpvraag stellen is niet gemakkelijk. Hoe kun je nu bruggen bouwen tussen die lange wachtters en de mensen die hulp willen geven. Bij bezoeken kan de vraag ‘Red je het wel?’ die interactie losmaken. De doos ‘Red je het wel?’ biedt een ‘Kanzenbordspel’ en een kaartenset ‘Taboedoorbrekers’. Het is een geniale vondst om dit te kunnen gebruiken onder de parochianen en vrijwilligers om ook aandacht te hebben voor geldzorg. De werkdoos geeft kapstokken voor je toerusting, en vooral hoe je bij levensgebeurtenissen alert kunt zijn of het allemaal wel goed gaat.”

Lange adem

Ruud van 't Pad Bosch is zich ervan bewust dat het een proces van lange adem is. “Mensen melden zich niet spontaan, noch als hulpbieder, noch als hulpvrager. In Nederland is er ontzettend veel geregeld en het is best ingewikkeld allemaal. Het netwerk van hulp via overheid en organisaties is fijnmazig. Mensen denken snel: wat moet of kan de kerk dan nog bieden? Wij ervaren dat een luisterend oor naar het verhaal van mensen vaak ontbreekt bij die overheid en organisaties. Daar kom je vaak heel goed voor terecht bij mensen. We zoeken nu mensen, die aan een bijeenkomst mee willen doen, bijvoorbeeld met de kaartenset ‘Taboedoorbrekers’. Er zijn in de dorpen veelal

oudere vrijwilligers, die veel inzet hebben. Zij hebben met leeftijdsgenoten gemakkelijker contact dan met jongere. We willen graag met verschillende leeftijdsgroepen aan het werk gaan. Daarom willen we de clubs en verenigingen benaderen. Het gaat om communicatie met de haarvaten van de samenleving.”

Samenwerken als PCI's

De PCI Marta en Maria werkt vooral in kerkdorpen, waar de armoede minder groot is dan in de stad. Er zijn ook minder manifeste probleemgroepen,

zoals drank, drugs, migranten, daklozen. De PCI Onze Lieve Vrouw werkt vooral in de stad, die regiogemeente is. Je hebt er daklozenopvang, meer organisaties die iets tegen armoede doen. Door met elkaar samen te werken kun je meer doen. Je kunt dan van elkaar leren, elkaars ideeën en ervaringen uitwisselen, goede praktijken naar voren brengen. Tom Paffen geeft aan dat zijn PCI een online intakesysteem heeft ontwikkeld via caritasamersfoort.nl, dat nu uitgewisseld wordt naar andere PCI's. Zo creëer je meerwaarde. Het is een goed idee als PCI-bestuur en parochiebestuur minstens een keer per jaar samen te vergaderen. Zo kunnen bijvoorbeeld ook de pastores en diakens weten van het werk van de caritas en dat met hun werk ondersteunen. Dat maakt de draagkracht weer groter. In de beide parochies wordt een dag voor diaconie en caritas gelanceerd. Daar kunnen mensen die geholpen zijn en uit de geldzorgen zijn gekomen als ervaringsdeskundigen vertellen wat hen overkomen is. Vaak is namelijk de ervaring van mensen met schulden: had ik de hulpvraag maar eerder gesteld. Kerkelijke vrijwilligers kunnen eerder vragen: heb je hulp nodig? Red je het wel? Kunnen we wat voor je betekenen?

“Mensen denken snel:

wat moet of kan de

kerk dan nog bieden?”

José van den Bosch - van Os

Handen uit de mouw Denekamp

“Het geeft veel voldoening”

In het Kulturhus in Denekamp zitten aan tafel Charles Brummelhuis en Gerard Schulte van het Vrijwilligersplatform Denekamp en Karin Sijnders van de Stichting Sociaal Werk Tubbergen Denekamp (SWTD). Meinte Hoekstra van het Vrijwilligersplatform is helaas verhinderd.

Charles begint enthousiast te vertellen over het Vrijwilligersplatform, dat nu zo'n twee jaar als zodanig actief is. “Als zodanig”, want de groep van twintig vrijwilligers, ongeveer 70 procent man en 30 procent vrouw, doet al jaren vrijwilligerswerk in Denekamp. Al jaren bouwen ze samen het ‘kerstdorp’ voor de kerstfeer in het dorp. Het bestaat uit een aantal houten gebouwtjes op het plein voor de Sint Nicolaaskerk met kerst etalages en een grote kerststal. Na de kerst breken ze het ‘kerstdorp’ weer af.

Vrijwilligersplatform

Omdat dit werk hen zoveel voldoening geeft willen ze vaker iets doen voor het dorp en de inwoners. Dat blijkt als ze benaderd worden met de vraag of ze bereid zijn om de bakken met olijfbomen, die een half jaar later voor een zomerse sfeer op het plein staan, water te geven. In no time geven de vrijwilligers gehoor aan de oproep. Zo is het idee van een Vrijwilligersplatform ontstaan. Het Vrijwilligersplatform heeft als doel incidenteel kleine en kortdurende klussen te doen voor inwoners van Denekamp, die deze klus niet zelf kunnen doen, en daarvoor geen beroep kunnen doen op hun omgeving, én die niet de financiële middelen hebben om een bedrijf in te schakelen. Daarnaast kan het Vrijwilligersplatform helpen bij activiteiten in en voor de dorpsgemeenschap.

Bemiddelen met website

Een hulpvraag kan persoonlijk behandeld worden, maar de voorkeur is melding door een instantie via de website bij Meinte Hoekstra. Een instantie zoals een woningcorporatie of de gemeente en in het bijzonder het Sociaal Werk Tubbergen Dinkelland (SWTD), kent de betreffende persoon vaak goed en kan goed inschatten wat in een bepaalde situatie nodig is. Anderzijds is het platform voor de instanties van groot belang, want zo zegt Karin: “het platform biedt mij een gemakkelijke toegang en dat helpt mensen om zich te laten helpen”. Schaamte of psychische problemen kunnen hulp zoeken in de weg staan, maar het informele ‘Handen uit de mouw!’ blijkt in de praktijk drempelverlagend te zijn. En mensen zijn “zo blij” als ze zich hebben laten helpen door de vrijwilligers van het platform.

Betrokken geloofsgemeenschap

Het platform en de geloofsgemeenschap van de H. Nicolaas in Denekamp zijn nauw met elkaar verweven. Vrijwilligers van het platform zijn vaak actief betrokken parochianen. Die contacten hebben ertoe geleid, dat het platform gratis gebruik mag

maken van het ‘kerkhofhuisje’, een gebouwtje op de R.-K. begraafplaats, voor vergaderingen. Omgekeerd helpen vrijwilligers van het platform de kerkhofploeg bij het onderhoud van het kerkhof. Samen onderhouden ze ook de Mariakapel. Als er een Mariaviering bij de kapel is, zorgen vrijwilligers van het platform

“Ik doe het uit
liefde, als een soort
beschermengel voor
het dorp!”

V.l.n.r. Charles Brummelhuis, Gerard Schulte,
Karin Sijnders, en Meinte Hoekstra

voor de stoelen. Op Allerzielen zorgen ze voor fakkels op de begraafplaats. Daarnaast doen de vrijwilligers van het platform veel verschillende klussen en klusjes. Van het opruimen van zwerfafval in het dorp tot het in elkaar zetten van een kast, en van het schoonmaken van de Stolpersteine tot rolstoelwandelen met bewoners van het verzorgingshuis Gerardus Majella.

Zelf aan het werk

Bij elke hulpvraag wordt bekeken of deze binnen de doelstelling van het platform valt, waarna vervolgens aan de vrijwilligers gevraagd wordt wie deze klus zou kunnen en willen doen. “Want we doen het met wat we in huis hebben”, aldus Gerard en Charles. “En het moet veilig gedaan kunnen worden”, voegen ze toe. In principe werken de vrijwilligers met eigen materialen en gereedschappen, soms kunnen ze onderling iets lenen. Daarnaast maakt het platform graag gebruik van het netwerk dat iedere vrijwilliger heeft. Zo is er niet snel een klus die niet aangepakt kan worden!

Naast een veelheid aan verschillende klussen is er veel vraag naar hulp bij een klus(je) in de tuin. Daarom is er voor tuinklussen een aparte tuingroep opgericht. De groep wordt regelmatig door de woningbouwvereniging ingeschakeld, vaak voor achterstallig tuinonderhoud. Het levert blijde reacties op van de bewoner(s) en van de buurt, die vaak al lang machteloos heeft toegezien.

De laatste tijd krijgt het platform af en toe de vraag of een vrijwilliger op bezoek kan gaan bij iemand die veel alleen en eenzaam is. Deze vraag komt volgens Gerard en Charles omdat het platform ‘goed nieuws’ brengt onder de mensen. Op dit moment zoekt het een aantal vrijwilligers die het leuk vinden om één keer per maand iemand thuis te bezoeken. En zo kan het gebeuren dat de etalages van de huisjes in het ‘kerstdorp’, waar alles mee begonnen is, nu ingericht worden met voorwerpen die gemaakt zijn door mensen in de zorgcentra van Denekamp. Want “als er één schaaft over de dam is”.

“Ik doe het uit liefde”

Waarom zijn Gerard en Charles zo betrokken en enthousiast? Gerard heeft als leidinggevende bij een sociale werkplaats er weet van, dat niet iedereen in staat is om altijd en overal goed voor zichzelf te zorgen. “Mensen maken soms zoveel mee in het leven”, zegt Gerard. Zoveel mensen hebben het “minder dan jezelf” en voor deze mensen zet Gerard zich met hart en ziel in. “Ik ben een sociaal mens”, zegt Charles, “ik breng graag mensen bij elkaar. Ik doe het uit liefde, als een soort beschermengel voor het dorp!”

www.1twente.nl/highlights/5113871/handen-uit-de-mouw-dinkelland-vraagt-vrijwilligers-meinte-hoekstra

Hub Crijs en Tom van Vilsteren

Liefdevolle zorg met hart en ziel

Theologisch commentaar op de genomineerde projecten

Wie in het Nederland van 2025 rond kijkt zal snel beamen dat dit land zichtbaar tot de rijkste en meest welvarende landen van de wereld hoort. De welvaart ligt als een deken over het land uitgespreid. Wie onderzoeken leest over hoe Nederlanders over zichzelf denken, verneemt dat het met hen goed gaat en dat ze gelukkig zijn, maar dat het elders in de wereld volgens hen een stuk slechter is. Wie rond vraagt en praat met Nederlanders hoort in alle delen van Nederland grote tevredenheid.

Is er armoede in Nederland?

En toch. Zijn er mensen die honger en dorst hebben en van eten en drinken voorzien worden? Zijn er mensen die geen geld hebben om kleding te kopen? Zijn er mensen die geen woning hebben en dakloos zijn? Zijn er mensen die voor hun kinderen niet de noodzakelijke schoolmaterialen aan kunnen schaffen? Zijn er mensen die geen geld hebben om met hun kinderen op vakantie te gaan? Zijn er mensen die arm zijn? Wie zoals hierboven rond kijkt en vraagt, zal verbaasd staan. En toch is de helft van de 32 diaconale initiatieven, die genomineerd zijn voor de Ariëns Prijs voor Diaconie in het Aartsbisdom 2025 actief met armoedebestrijding. Niet een beetje, maar heel stevig.

Georganiseerd of individueel helpen

De activiteiten of de handelingen gaan op twee manieren. Aan de ene kant benaderen groepen katholieken, georganiseerd in bijvoorbeeld een stichting, Parochiële Caritas Instelling, een

werkgroep, mensen die in nood blijken te zijn. Of ze antwoorden direct helpend op vragen om hulp zoals in Zutphen. In de ene plaats zoals in de kerkdorpen rondom Eemnes gaat dat mondjesmaat, in de andere plaats zoals in Zevenaar ontstaan er na gezochte publiciteit heel veel aanvragen om hulp. Aan de andere kant voegen katholieken zich in plaatselijke samenwerking, beraden, netwerken, initiatieven om mensen in nood aan basisvoorzieningen te helpen. Zoals maaltijdprojecten, voedselbank, kledingbank, kringloopwinkel, gratis supermarkt, fietsreparatiewinkel, warme jassenproject, enzovoorts. Wie de verhalen leest van de 32 genomineerde initiatieven, komt de vindingrijkheid tegen, waarmee op veel plaatsen een praktijk van hulp geven ontwikkeld wordt rond hulp vragen, nood zien, geraakt worden

Reliëf Ariëns grafmonument Maarssen 1929

Leo Brom

Bloemenkrans Ariëns-Comité bij 90-jarig bestaan

Ariëns beeld in Enschede juni 2024

dat er iets grondig mis is in Nederland. Vanuit de praktijken van hulp geven en hulp vragen door de 32 genomineerden kan de samenleving zich afvragen, hoe het beter geregeld kan en moet worden. Dat beter regelen gaat niet vanzelf en duurt natuurlijk lang en je moet als beleidsverantwoordelijken en politici dit signaal ook willen zien. In de tussentijd gaan de plaatselijke praktijken van hulp geven in het voorzien van basisbehoeften gewoon door.

door wat er allemaal mis gaat met mensen. Juist een laag inkomen, dat chronisch te laag blijkt te zijn, laat financiële zorgen groeien, die al snel door een onbarmhartig systeem van schulddinning groeien tot grote schulden. Er blijkt achter veel deuren meer nood te zijn, dan buiten op straat zichtbaar is.

Maatschappelijke noodsignalen

De activiteiten, die de 32 diaconale initiatieven tot hun dagelijkse doen hebben verheven, zijn in hun vervullen van basisbehoeften van mensen tevens een alarmknop richting de samenleving. Daar is vaak verwoord, dat wij met zijn allen in solidariteit een bestaanszekerheid garanderen, voor al die mensen die pech hebben. Verlies van werk, een partner, gezondheid, mensen om je heen, ongelukken, leiden meestal tot verlies van inkomen, waardoor armoede dreigt. Er is een systeem van uitkeringen, voorzieningen, zorg, toeslagen opgebouwd, dat voor al die pechsituaties voorziet in inkomensvoorziening. Het is in principe voldoende om dat inkomensverlies op te vangen. Maar het systeem is ingewikkeld, volgebouwd met regels en drempels, door wantrouwen en angst voor fraude. Veel mensen weten de weg niet meer, durven de weg niet meer te gaan, modderen zelf maar door. Er zijn zoveel mensen die noodhulp vragen en krijgen, dat er evenzoveel signalen zijn

Praxis

Diaconie en of caritas in de praktijk, het uitgangspunt blijft hetzelfde: liefdevolle zorg voor de naaste. Liefdevolle zorg voor de naaste vinden we zonder uitzondering terug in de 32 genomineerde projecten van de Ariëns Prijs voor diaconie. Of het nu gaat om digitalisering van hulpvragen, verstrekking van maaltijden, hulp voor specifieke groepen zoals kinderen, ouderen of vluchtelingen, verstrekken van levensmiddelen, hulp bij financiële vraagstukken, ondersteunen van geloofsbeleving, pelgrimeren, inloophuizen, fietsreparaties, geven van jassen en tassen, een fiets, spullen voor school en vakantie, enzovoorts. Het zijn zonder uitzonderingen activiteiten, die voorzien in een behoefte, die een ontstane leemte vullen, die doorgaan waar overheden of andere organisaties stoppen. Illustere namen als het Brede Dak, de Zevende Hemel, ZorgveurMekaar, Amazing Grace, Papiercafé, kleurrijk in de Hof, het Glazen Huis, Blijf gezond, Red je het wel, Handen uit de mouw, SamenDelen, en zo meer getuigen van creativiteit, betrokkenheid, en vooral van praktische liefde voor de naasten. Natuurlijk gaat het bij voorkeur over de inhoud en niet de vorm, maar feit is dat er moeite is gedaan om een project tot uitvoering te brengen en het te laten slagen. Dat verdient respect en waardering en maakt

Kelk van Ariëns tijdens Ariënsxpositie

in Haaksbergen 2016

1. Compensatie

Bij de meeste initiatieven valt op dat er een activiteit wordt opgezet als er een gat valt in de voorzieningen. Zo ontstaan noodfondsen, maaltijdprojecten, voedselbanken, ruilwinkels, bewust worden van opvang van vreemdelingen en asielzoekers - vaak zonder documenten, bezoek van eenzamen, zieken, ouderen, zorgen voor warme jassen, of zorgen voor materialen voor school en vakantie. Of er ontstaan activiteiten waar met gemeenschapszin geld wordt opgehaald voor het goede doelen werk. Diaconale vrijwilligers verrichten metterdaad de werken van barmhartigheid. Ze mogen bekend zijn: hongerigen voeden, dorstigen te drinken geven, naakten kleden, zieken bezoeken, gevangenen bezoeken, vreemdelingen gastvrijheid verlenen, doden begraven. Paus Paulus VI voegde vrede maken toe en paus Franciscus zorg voor de heelheid van de schepping.

2. Correctie

De activiteiten van de 32 genomineerden zijn het verhelpen van problemen, die eigenlijk niet nodig zouden hoeven zijn. Zoals tekorten bij bureaucratie, anonieme procedures, onheuse bejegening, toepassen van starre regels. Op dit punt gaat nogal eens veel fout in Nederland. Denk met name aan automatische programma's, die betalingsherinneringen sturen bij betalingsachterstanden. Of programma algoritmes waarmee ouders beticht zijn van fraude. Er zijn tal van vrijwilligers nodig om de weg te wijzen in bureaucratisch Nederland, zoals de initiatieven allemaal aantonen, waaronder Papiercafés Utrecht.

dat alle deelnemende projecten zonder uitzondering winnaars zijn.

Het handelen van diaconie en caritas is gelovig of theologisch gemotiveerd, en vooral praktisch ingericht. Er is in de verhalen na de start van elk initiatief een beweging te zien richting meer samenwerking, plaatselijk beraad, professionalisering en aansluiting bij een breder maatschappelijk netwerk. Het lijkt erop dat dit samenwerken in een bredere maatschappelijke beweging in toenemende mate nodig is, gelet op de groeiende polarisering en grotere verschillen tussen arm en rijk in de samenleving. De Ariëns Prijs voor Diaconie mag voor alle katholieken een stimulans zijn om met inhoud en vorm handen en voeten te geven aan die liefdevolle zorg voor de naaste.

Vier strategieën van diaconaal handelen

Het diaconale handelen in de 32 genomineerde initiatieven bestaat uit vier strategieën, die elk met een c-woord aangeduid worden: compensatie, correctie, coöperatie en communicatie.

3. Coöperatie

Diaconale vrijwilligers werken veel samen: namens kerken onderling in een plaats, oecumenisch dus. Samen gaat veel gemakkelijker dan alleen. Je kan beter samen één goede voedselbank, maaltijdproject, warme jassenproject, noodfonds, project SchuldHulpMaatje, project rond kinderarmoede opzetten dan ieder een eigen inzet. Hulpvragers en de samenleving gaan al snel vragen wat het verschil is tussen katholiek, protestants, islamistisch of humanistisch samen eten. Diaconale vrijwilligers werken graag samen met de maatschappelijke organisaties en met de voorzieningen en instellingen van de burgerlijke gemeente, het liefst door middel van diaconale beraden.

4. Communicatie

Diaconale vrijwilligers zijn van het gesprek, de dialoog, het doorvertellen, het praten met mensen. Letterlijk ook van het vertalen van allerlei moeilijke post of het verhaal van een ambtenaar aan het loket. Er kan niet genoeg verteld worden aan elkaar. Uit de praktijk van vrijwilligers is duidelijk dat heel veel brieven, taal en post van instellingen over de hoofden van mensen heengaan. Dus praten diaconale vrijwilligers de blaren op hun tong. En de praktijk leert ook dat de weg naar communicatie en het internet nog schaars is. Het al doende communiceren naar schrijvende publiciteit in woord en beeld is een vaardigheid, die wel ontwikkeld wordt, getuige bijvoorbeeld de digitalisering van de eigen website. Er kan nog meer gedaan worden, dat is ook zeker.

Caritas en diaconie

De woorden 'caritas' en 'diaconie' worden in de praktijk van de genomineerden door elkaar gebruikt. 'Caritas' is het Griekse woord voor liefde. Hiermee wordt dan de liefde van God of tot God, de liefde tot de naaste, en het liefdewerk van de Kerk bedoeld. Het woord 'diaconie' heeft als betekenis dienen, de naaste bijstaan, bemiddelen, het Woord brengen. Met het woord 'diaconie' wordt dan het liefdewerk van de Kerk bedoeld, meer benaderd als dienst aan de gemeenschap en dienst om de gemeenschap in stand te houden, indachtig de Bijbelwoorden: Zij bleven trouw aan het gemeenschappelijk leven.

Van iedere gedoopte Christen wordt met het dubbelgebed van de Liefde - God liefhebben met heel ons hart, met heel onze ziel, heel ons verstand en uit alle kracht én de naaste liefhebben als jezelf - gevraagd om de naaste daadwerkelijk (Jak. 2, 14-26) lief te hebben, door je vooral als naaste op te stellen. Zie het verhaal van de Barmhartige Samaritaan (Lc. 10, 25-37).

Diaconie

Diaconie kan worden omschreven als werken aan rechtvaardige verhoudingen in de samenleving en het bijstaan van mensen in maatschappelijke nood, geïnspireerd door het Evangelie. Gerechtigheid is een kernwaarde van diaconie. Diaconie is een begrip met diepe inhoudelijke en historische wortels. Diaconie laat zich o.a. omschrijven als de dienst van de kerk aan de wereld, vooral gericht op hulp aan kwetsbare mensen.

Ariëns beeld

Rerum novarum 1938 nn

Diaconie wordt gekenmerkt door vrijwillige inzet, gericht op naastenliefde en gerechtigheid. In theologische literatuur gaat het in meerderheid over diaconie en niet over caritas.

Caritas

Caritas laat zich het beste omschrijven als de opdracht “dienstbaar te zijn aan de samenleving” met aandacht voor “concrete noden en behoeften van personen en groepen” met het oog op “het bevorderen van de sociale rechtvaardigheid”. Zij doet dit door vanuit een christelijke overtuiging gestalte te geven aan de opdracht van de Kerk. Barmhartigheid is in de R.-K. Kerk een belangrijke kernwaarde van caritas.

Caritas is een Latijns begrip voor liefde en naastenliefde. Het verwijst naar georganiseerde christelijke naastenliefde, vaak via instellingen zoals de Parochiële Caritas Instellingen, die binnen de 32 genomineerden actief zijn. Caritas heeft een meer institutionele en universele benadering, dan diaconie op locatie. Caritas klinkt in sommige contexten neutraler of modern, vooral in beleids- en subsidietaal.

Bij zowel caritas als diaconie gaat het over opkomen voor rechten van mensen die in de verdrukking terecht zijn gekomen. Daarbij is Caritas meer dan spullen of geld geven, of demonstreren tegen armoede. Het gaat over mensen in nood zien en de verhalen van deze mensen horen. Diaconie en caritas gaan hand in hand.

Handelingen en daden

Diaconie en caritas zijn handelingen, daden. Concrete aandachtsgebieden, zoals armenzorg; ziekenzorg, ziekenbezoek; ouderen,

Ariëns beeld ABC 400

1938 door nn

alleenstaanden, eenzamen; rouwbezoek; gehandicapten; (ex-)gevangenen; vluchtelingenwerk; Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO); schuldhulpverlening; scholieren en studenten; migranten, gastarbeiders, allochtonen, seizoenwerkers; gerechtigheid en vrede; heilheid van de schepping, milieu; vrede, missie en Ontwikkelingswerk (MOV). Je kan er de activiteiten van de 32 genomineerden bij zetten en je krijgt een breed beeld van wat er allemaal gedaan wordt.

Gerechtigheid en barmhartigheid

Gerechtigheid en barmhartigheid zijn kernwaarden van diaconie en caritas. Hoe hebben deze waarden hun uitwerking in ons doen en handelen?

Gerechtigheid

In de Bijbel wordt God vaak beschreven als rechtvaardig. God handelt volgens waarheid, trouw en recht. Hij is rechtvaardig in Zijn oordelen en betrouwbaar in Zijn verbond. Het is een morele en relationele gerechtigheid, niet alleen wetstoepassing, maar ook trouw aan de relatie met Zijn volk.

Iedere mens is geroepen tot gerechtigheid: om recht te doen aan God, aan de naaste en aan de schepping. In het Oude Testament is gerechtigheid nauw verbonden met zorg voor de kwetsbaren, zoals armen, weduwen en vreemdelingen. Gerechtigheid is geen abstract juridisch concept, maar een manier van leven in overeenstemming met Gods wil.

Jezus leert dat gerechtigheid het hart van Gods koninkrijk vormt. Gerechtigheid wordt verdiept en verinnerlijkt. Het gaat niet alleen om uiterlijk gedrag, maar ook om intentie. De apostel Paulus legt de nadruk op gerechtvaardigd worden door geloof. Mensen kunnen niet volstaan door goed te doen, maar worden gerechtvaardigd door het geloof in Jezus Christus.

In de Rooms-Katholieke en Oosters-orthodoxe tradities is gerechtigheid veranderlijk richting een nieuwe vorm. De mens wordt daadwerkelijk veranderd en geheilgd door genade. Genade staat voor goedheid die een mens aan een ander toont. Zij verwijst in de Bijbel vaak naar de vrijgevigheid die God toont aan de mens. Gerechtigheid wordt in de mens tot werkelijkheid.

Uiteindelijk zal God alle onrecht rechtzetten. Deze toekomstgerichte gerechtigheid is een hoopvol perspectief waarin het kwaad niet het

laatste woord heeft. Het koninkrijk van God wordt vaak gezien als het rijk van volmaakte gerechtigheid en vrede. Samenvattend is gerechtigheid een karakteristieke trek van God welke tot uiting komt in rechtvaardigheid, trouw, en waarheid. Het is een roeping voor de mens, een gift van genade en een hoopvol toekomstperspectief.

Barmhartigheid

Barmhartigheid is één van de kernwaarden van caritas. Zij raakt aan het hart van Gods wezen en Zijn handelen met de mens. Barmhartigheid is geen bijkomstigheid of zachte tegenhanger van gerechtigheid, maar een fundamentele eigenschap van God en een kernopdracht voor de mens.

In zowel het Oude als het Nieuwe Testament is barmhartigheid een centrale eigenschap van God. Zij duidt op een diepe moederlijke ontferming en betekent mededogen, genade, en ontferming. In Exodus 34:6 lezen we over een liefdevolle God die genadig, geduldig, trouw en vol barmhartigheid is.

Gods barmhartigheid betekent dat Hij zich ontfermt over wie lijden of tekortschieten. Dat Hij vergeeft, zelfs als mensen dat niet verdienen, en dat Hij het Verbond handhaaft, ondanks menselijke ontrouw. Barmhartigheid is in die zin geen tegenstelling tot gerechtigheid, maar de wijze waarop God zijn gerechtigheid vervult: door herstel, vergeving en trouw.

In het Nieuwe Testament komt Gods barmhartigheid tot volle uitdrukking in het leven, lijden en sterven van Jezus Christus. Jezus belichaamt Gods barmhartigheid: Hij raakt melaatsen aan, vergeeft zondaars, geneest zieken. In parabels zoals de barmhartige Samaritaan en de verloren zoon toont Jezus dat Gods barmhartigheid radicaler is dan menselijke

Ariëns beeld 1938

Victor Sprenkels

verwachtingen. Jezus roept in Lukas 6:36 zijn volgelingen op tot dezelfde houding: "Wees barmhartig, zoals jullie Vader barmhartig is". Barmhartigheid is niet alleen wat God voor ons doet, maar ook waartoe wij geroepen zijn. In Mattheüs 25:31-46, identificeert Jezus zichzelf met de hongerige, de vreemdeling, de gevangene. In de Rooms-Katholieke traditie spreken we als het gaat over Matheus 25 over de werken van barmhartigheid. Deze werken kennen zowel een lichamelijke component, bijvoorbeeld de hongerigen voeden, als een geestelijke component bijv. de onwetenden onderrichten. Het gaat niet om medelijden zonder daad, maar om actieve compassie, een kracht tot vernieuwing.

Complementair

Soms wordt er spanning gevoeld tussen gerechtigheid en barmhartigheid, maar in de Bijbel zijn ze juist complementair. Trouw en waarheid ontmoeten elkaar, gerechtigheid en vrede omhelzen elkaar. In Gods barmhartigheid wordt gerechtigheid niet opgeheven, maar vervuld op een hogere wijze, door vergeving en verzoening. De beroemde woorden van Jakobus 2:13 vatten het krachtig samen: "Barmhartigheid triomfeert over het oordeel". Thomas van Aquino noemt barmhartigheid "de grootste van alle deugden", omdat zij zich richt op het grootste goed, het verlichten van andermans nood. Paus Franciscus noemt in zijn encycliek 'Misericordiae Vultus'

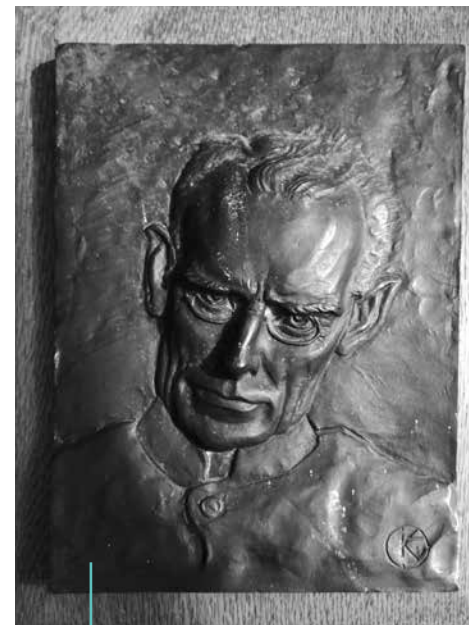
Ariëns beeld 1938

door Bon Ingen Housz

(2015) barmhartigheid "de dragende pijler van het geloof". Dietrich Bonhoeffer verbindt barmhartigheid met navolging van Christus: wie leeft in Gods genade, moet ook zelf genadig worden, zelfs tegenover vijanden.

De voortdurende urgentie van mensen in nood

Zoals eerder aangehaald stellen we ons Nederland graag voor als een land, waarin we de dingen goed geregeld hebben. Armoede en sociale uitsluiting is in onze beleavingswereld iets marginaals, waar velen van ons niet echt een beeld bij hebben. Niet uit onwil of bewuste desinteresse, maar gewoon omdat we het niet in het zicht hebben. Armoede en nood van mensen zitten in de marge van ons denken en ons doen, en blijven doorgaans onzichtbaar. Het schrikbarend hoge aantal mensen, dat tussen wal en schip valt, maakt glashelder dat armoede en sociale uitsluiting, alsmede de noodzaak hier iets aan te doen, uiterst urgent zijn. Onze zorg voor de ander is het serieus nemen van een zien, geraakt worden, die zich aan ons opdringen: hier en nu heeft er iemand behoefte aan contact en het verlangen gezien te worden. Hier en nu dreigt er iemand buiten de boot te vallen die nog een hele toekomst in zich draagt. 'Caritas' en 'diaconie' zijn dus niet iets van het verleden, maar plaatsten zich in de praktijk van de 32 genomineerden met beide benen in het 'nu'.

Ariëns koperreliëf 1938

Agaat Cornelis Kennedy

Wederkerigheid

Iets doen voor de ander vertrekt doorgaans vanuit een ongelijke verhouding: een concrete persoon heeft behoefte aan hulp, en die wordt hem of haar gegeven door iemand die hiertoe in staat is. Volgens deze visie is er een behoeftig iemand, en iemand die het vermogen heeft de nood te helpen verminderen. Deze ongelijke verhoudingen zijn terug te zien in de 32 genomineerde initiatieven: er zijn vrijwilligers die middelen hebben om iets te doen, en er zijn hulpvragers, die iets nodig hebben. Toch doet dit beeld de mensen die gevend handelen en de mensen die hulp vragen en ontvangen tekort. Veel eigentijdse opvattingen omschrijven mensen als autonoom en individueel. Het geloof stelt dat mensen 'van nature' sociale wezens zijn, met een relatie tot God en tot elkaar. Dit betekent dat mensen elkaar nodig hebben om te komen tot een goed en gelukkig leven. Mensen

zijn geen individuele eilandjes, maar komen tot bloei in het licht van elkaar en van God. Voor deze bloei zijn de talenten en de vermogens van iedereen van waarde. Liefde tot God en liefde tot de naaste roepen onderlinge solidariteit en verbondenheid op, en het besef dat ieder mens hier persoonlijk iets aan bij te dragen heeft. Zowel de hulpgever, als juist ook de hulpvrager.

Lerende relatie

Wanneer we 'zorg' en onze bekommernis om onze naaste ontdoen van de wederkerigheid lopen we het risico de ander te reduceren tot een 'object' dat hulp nodig heeft. Je kunt dan als hulpgever allerlei criteria instellen waaraan de hulpvrager moet voldoen. Wie draagt niet het beeld van de bevoogdende caritas of diaconie of overheid met zich mee? Zien we de ander als 'beeld van God', als een persoon die een hele wereld in zich draagt, als een persoon die bij gemeenschap hoort, dan doen wij recht aan de volheid van onze medemens. Met deze erkenning komt het 'lerende' element in de diaconale relatie naar voren. Dit geldt zowel voor degene die helpt als degene die hulp vraagt. Het is een lerende relatie, waar beide partijen iets inbrengen en iets uithalen wat hun eigen en gezamenlijke verhaal inkleuring geeft.

Gemeenschapsvormend

De praktijken van de 32 genomineerden zijn alle gemeenschapsvormend of gemeenschap opbouwend. Wie mee gaat doen aan warme maaltijden, ontmoet andere mensen en al doende ontstaan relaties, vriendschappen, een groep, een gemeenschap. Wie voedsel ontvangt of ophaalt in een uitdeelplek, leert mensen kennen, gaat contacten aan, ervaart deel uit te maken van een gemeenschap. Vaak brengen vrijwilligers concrete pakketten of manden aan de deur, en er wordt bij het uitpakken gepraat en overlegd. Wederzijds groeit een relatie, waarmee de gemeenschap groeit. Het handelen van diaconie en caritas brengt de hulpgevers en de hulpvragers bij de gemeenschap en bouwt zo aan een levende samenleving.

Hub Crijs is vice-voorzitter van het Ariëns-Comité

Alphons Ariëns en het Geert Groote Genootschap

Alphons Ariëns is een apostel geweest, een prediker, een evangelist, een missionaris. Bij hem stonden vorming en educatie bovenaan op zijn prioriteitenlijst.

Zijn werkwijze was altijd dezelfde. Voor elke beweging, die hij startte, koos hij enkele mensen uit, die een kern vormden. Die kern onderwees hij zelf, elke week een uur, in de middag of avond. Later werd die kern de motor van de bewegingen die hij stichtte. Zijn motto was: 'volksorganisatie, volksontwikkeling, volksinvloed, volkswelvaart', zoals afgedrukt op de nummers van 'De Katholieke Werkman', het tijdschrift van de R.K. Werkliedenvereniging.

Lezingen, lessen en artikelen

De manier van kernvorming onder katholieken heeft Ariëns meegenomen uit zijn studietijd in Rome. Wie katholieken verder wil brengen in de vaart der volkeren, zal van educatie en vorming werk moeten maken. Alphons Ariëns heeft dat gedaan. Van meet af aan na zijn benoeming in 1886 als kapelaan in Enschede gaat hij veel op huisbezoek. Hij maakt uitgebreid kennis met mensen en spreekt met hen over gezin, werk, wonen, en het sociale leven. Al doende leert hij mensen kennen, die hij benadert voor een vervolgesprek. Bij hem op de pastorie of bij mensen thuis of in het gemeenschapshuis dat hij gesticht heeft, mannen en vrouwen. Hij leert hen meer over het geloof, over een beter leven, over hoe "samen" betere resultaten geeft dan alleen. Hij zorgt voor een gemeenschapshuis, een verenigingshuis, een koffiehuis. Hier kan hij zijn mensen beter ontmoeten en scholen. Hij leert mensen lezen en schrijven, muziek beoefenen, praten in een groep. De kern staat garant voor extra aandacht van de kapelaan, vaak in de vroege avonduren en in het weekeinde. Het is allemaal niet zo breed bekend, maar wie Ariëns naloopt in zijn activiteiten, komt tegen hoe vaak hij groepjes mensen persoonlijk heeft onderwezen. Na de lessen houdt hij lezingen.

En al snel vindt hij de wegen om artikelen gepubliceerd te krijgen in de regionale krant, of al spoedig in een eigen krant of tijdschrift. Ariëns schrijft en schrijft. We weten dit omdat in zijn nalatenschap alle artikelen, preken, lezingen zijn gevonden: alle handgeschreven in schriften, alsmede duizenden brieven.

Een leven lang verkondiger

Ariëns bevorderde de volkszang in het Nederlands en het Latijn. Hij zorgde voor meer orde en eerbied in de liturgie en het gezamenlijk bidden van de rozenkrans. Hij besteedde in zijn onderricht zelfs aandacht aan het eerbiedig maken van een kruisteken. Hij moedigde zijn parochianen aan op retraite te gaan. Hij besteedde veel zorg aan de catechismuslessen. Op zichzelf waren deze ieder jaar inhoudelijk hetzelfde. Maar hij bleef ze perfectioneren, om te voorkomen dat hij ze telkens op dezelfde manier zou brengen. Tegen een kapelaan die vroeg waar dat voor nodig was, omdat de pastoor nu toch wel zou weten waar het over moest gaan, zei hij: "Jan, ik kijk de lessen altijd weer na en benut dan wat ik de vorige keer van de kinderen geleerd heb. Dat moet je zelf later ook doen." Ook besteedde hij veel aandacht aan de voorbereiding van zijn preken: hij corrigeerde eindeloos en las ze voor aan zijn kapelaans om hun aanmerkingen te kunnen verwerken. Deze durfden op hun beurt nauwelijks commentaar te geven, omdat ze wisten dat hij bereid was de hele preek opnieuw te beginnen. Zelf verklaarde hij meermalen dat aan iedere regel een zweetdruppel kleefde. Niettemin heeft hij drie tijdschriften opgericht, die hij grotendeels zelf redigeerde, en naast zijn vele preken en redevoeringen heeft hij een uitvoerige correspondentie nagelaten.

Medehelpers van God

In het Ariënsarchief van de katholieke universiteit te Nijmegen bevindt zich de brief, die de katholieke arbeidersvereniging van Enschede op het zilveren bestaansfeest van haar stichter mocht ontvangen. Vanuit zijn pastorie in Maarssen schreef pastoor Ariëns op 21 november 1914 aan zijn Twentse vrienden: "De Enschedese R.K. Arbeidersvereniging werd in de loop der jaren als een deel van mij zelf. Ik voel mij er één mee. Ik mocht ze vóór 25 jaren - 't was een Mariadag juist als vandaag - ten doop houden en leerde ze zo'n beetje praten en lopen ... Daarna zijn we uiteengegaan, maar de liefde is altijd gebleven, en mijn ziel is voortdurend op en neer blijven gaan met al haar lotgevallen.

U begrijpt dus, dat ik blij ben vandaag. Want als ik de annalen der vereniging doorloop, met al hun arbeid en zorgen, hun blijde en droeve dagen, hun hopen en teleurstellingen, dan vind ik toch altijd als een gouden draad dit éne terug: de vereniging heeft het dubbele terrein, waarop zich de werkzaamheid ten bate van de werkmans ontplooiing moet, met zorg ontgonnen. Zij heeft, in de geest van vader Kolping, immer rusteloos gewerkt aan de godsdienstige, zedelijke en verstandelijke vorming van de werkmans als individu; maar daarnaast, door middel van de vakorganisatie, zich met gelijke ijver toegelegd op de toestandshervorming, de sociaal-economische verheffing der gehele arbeidersklasse.

Dáárover verheug ik mij, mijn vrienden, en dáármee wens ik u van harte geluk. Want met die dubbele sociale arbeid, door u in 25 jaren verricht, hebt u niet alleen hoogst nuttig, ja noodzakelijk werk gedaan, maar heilig en apostolisch werk. U hebt gedaan wat Christus' plaatsbekleder van u vroeg; u hebt daarmee gewerkt aan de bevestiging en uitbreiding van het Godsrijk op aarde; een hogere eer en groter geluk is niet denkbaar dan dat men het woord van de apostel in zekere zin kan nazeggen: wij zijn 'medehelpers van God' geweest." (Lohman, 'Er zijn weinig heilige pastoors', Gooi & Sticht, 1978, pag.75-76).

Ideaal van volksboekjes

Als pastoor in Maarssen leert Ariëns dat de honger naar kennis bij mensen groot is. Hij probeert er op allerlei manieren aan te kunnen voldoen, maar moet ervaren dat hij het niet alleen kan. Op reis in het Engeland van 1919 met de Kuilenburgse leraar G. Oostveen en zijn nicht Marie Goossens bezoekt hij het missiehuis van Mill Hill en het bureau van de Catholic Truth Society. Deze beweging heeft het uitgeven van kleine boekjes voor de volksmissie en volkseducatie als hoofdactie. De Catholic Truth Society werkt met een netwerk van auteurs en de uitgaven komen terecht in de etalages in de hoofdstraten van steden. Deze slimme manier van missie en propaganda spreekt Ariëns sterk aan.

Terug in Nederland gaat hij werk maken van deze geestelijke volksopvoeding. De Kuilenburgse leraar Willem van Koeverden is eveneens een voorstander van deze zaak. Pastoor Ariëns gaat het plan voorleggen aan de bisschoppen van Nederland en start met

Ariëns bezoek aan Oxford 1919

(Foto: Maria Goossens)

Het GGG Boekenstalletje in kerkportaal te

Maarssen (Foto: Han Lohman Ofm)

het bij elkaar brengen van een startkapitaal. Hij wordt een ijverige propagandist en bedelaar voor het nieuwe initiatief, dat Geert Groote Genootschap zal gaan heten. Naast boekjes uitgeven beoogt Ariëns dat er in elke kerk aan de uitgang een boekenstalletje komt, waar de boekjes meegenomen kunnen worden door de parochianen. De parochie zorgt voor de aanschaf. Omdat hij hoopt op grotere aantallen, mikt hij op lage prijzen. Naast boekjes, denkt hij ook aan blaadjes of vlugschriften.

Ariëns vindt dat ieder gezin een kleine 'huisbibliotheek' moet hebben, met een kerkboek, een missaal, een boekje over liturgie en godsdienstige gebruiken, een bijbelse geschiedenis, een Nieuw Testament, een kerkelijke geschiedenis en wat heiligenlevens. "Zolang het leven van Jezus Christus niet door en door gekend wordt, zolang Hij voor ons geen levende persoonlijkheid is wiens beeld ons altijd bijblijft en die met ons door het leven gaat, zoals Hij wandelde naast de Emmaüsgangers - zolang zal er ook geen sprake zijn van een echt christelijk leven en zal ons katholiek zijn maar een aanhangsel wezen." (Lohman, *'Er zijn weinig heilige pastoors'*, Gooi & Sticht, 1978, pag. 134).

Een instrument voor volksmissie

Voorjaar 1921 is er een raadpleging met een groep katholieke leiders. De ontwerpstatuten geven als doel op: "de verheffing van het godsdienstig leven der Nederlandsche Katholieken" en als middelen worden voorgesteld: a. het uitgeven en verspreiden van kleinere geschriften op godsdienstig gebied in de ruimste zin des woords; b. het steunen van uitgaven van dergelijke geschriften door andere Vereenigingen uitgegeven of uit te geven, die op hun speciaal terrein het zelfde doel beogen; c. het stichten van een Centraal

depot van bedoelde uitgaven; d. het voorlichten van corporaties en afzonderlijke personen, die tot bevordering van het boven omschreven willen medewerken. De raadpleging leidt tot de conclusie dat er het beste een eigen vereniging opgericht kan worden. De naam is afgeleid van de Deventer magister Geert Groote (1340-1384), die nooit heilig is verklaard, maar mag gelden als een van de grootste volksmissionarissen van de katholieke kerk in de Lage Landen. Geert Groote was iemand die de moederkerk van binnen uit wilde hervormen en nieuw elan wilde geven in een tijd waarin ze in crisis verkeerde. Hij geldt als vader van de Moderne Devotie, de beweging van de Broeders en Zusters des Gemeenen Levens.

Geert Groote Genootschap

Op 15 mei 1921 is het dan zover. Er is voldoende startkapitaal bij elkaar gebracht, vijfduizend gulden. Er is een bestuur samengesteld door Ariëns, Brom, Van Ginneken en Van Koeverden. Voor het eerste bestuur is het zó vanzelfsprekend, dat de notulen van de eerste bestuursvergadering niet eens vermelden, dat Ariëns het stamkapitaal bij elkaar heeft gebracht. Ariëns en Van Koeverden kennen voldoende mensen, die als schrijvers garant kunnen staan voor kwalitatief materiaal. De eerder door Ariëns uitgezaaide actie om

Katholiekendagen te houden (per bisdom, per organisatie, en landelijk) levert goede inleidingen over geloof en zeden op. De Katholieke Sociale Actie kan meedoen, alsmede de beweging van de Liturgische Vereniging en het netwerk van Petrus Canisius. En natuurlijk het netwerk van de vele religieuze orden en congregaties. De zusters van JMJ Mariënborg in 's-Hertogenbosch nemen de taak op zich om als verzendhuis te dienen.

Het Geert Groote Genootschap (G.G.G.) heeft al snel aan de verwachtingen van Ariëns voldaan. Secretaris W.G.J. van Koeverden, ook actief in de Apologetische Vereniging Petrus Canisius, was de stuwende kracht. Van 1921 tot 1924 verscheen tevens 'G.G.G.', een maandblad voor de leden van de propagandaclubs. Daarna werden samen met de Apologetische Vereniging Petrus Canisius achtereenvolgens uitgegeven: *'Romen's aankondiger'* en *'Mededeelingen voor de leden van de Apologetische Vereeniging Petrus Canisius en van het Geert Groote Genootschap'*. Er komen auteurs die goed werk leveren. Niet in het minst door de inzet van pastoor Ariëns zelf. Gerard Brom geeft in de biografie van Ariëns aan, dat vanaf 1923 te zien is dat Ariëns bijna geen lezingen meer houdt en vooral gaat schrijven. Artikelen en brieven, natuurlijk voor G.G.G. Er ontstaat onder de leiding van Van Koeverden een klein bureau, een goed magazijn, een functioneel verzendhuis. De omzet neemt elk jaar toe. Binnen tien jaar na het ontstaan zijn er over een miljoen boekjes verkocht en over de drie miljoen blaadjes. In de loop van het bijna vijftig jarig bestaan van het Geert Groote Genootschap worden meer dan 2,5 miljoen boekjes en ruim zes miljoen blaadjes verspreid.

Een greep in de lectuur

Het eerste boekje introduceert het Geert Groote Genootschap en is door Alphons Ariëns en Van Koeverden geschreven. In de registers onderscheidt men brochures over Samenleving en Beginsel. Zoekende zielen en Heiligenlevens geven levensverhalen van voorbeeldige katholieken. Er zijn liturgische

uitgaven, jeugdlektuur, lezingen uit bijbel en kerkvaders. Moderne stromingen worden uitgelegd en belangrijke katholieke Nederlandse schrijvers voorgesteld. Veel boekjes gaan over leer en leven (dogma en moraal), apologetiek (verdediging van het katholiek geloof tegen andersdenkenden) en kerkelijke geschiedenis. En wat hier niet in onder te brengen is zij verwezen naar de rubriek Varia. Alphons Ariëns schrijft samen met pater Rijken O.P. *'Wat Rome zegt over drankbestrijding'* (GGG 86), en zijn rede gehouden bij het gouden priesterfeest van Mgr. H. van de Wetering verschijnt als GGG 88. Zijn drieluik *'Drankbestrijding Een volkskwaal, een volksleger, een volkszegening'* verschijnt eerst als drie blaadjes (GGG 241, 242, 243), en later als brochure (GGG 250). De speech van Mgr. J.H.G. Janssen *'Ariëns: een levensbeeld en eerherstel'* bij de onthulling van het Ariëns beeld in 1934 in Enschede wordt boekje GGG 458. De rede *'Verdieping van het godsdienstig leven'*, die Alphons Ariëns gehouden heeft voor de Katholieke Vrouwenbond Hilversum op 9 december 1920 en te Nijmegen op 18 februari 1921 is uitgegevens als GGG 546. De Ariëns lezing van prof. L. Rogier *'Alfons Ariëns. Apostel en pionier'* uit 1953 is uitgegeven als GGG 683. Het voorlaatste boekje illustreert hoe de inzet van de volksmissie oecumenisch is geworden: *'De christen in de wereld'* (GGG 744). Het laatste boekje in 1969 is gewijd aan Paus Johannes XXIII (GGG 745).

Samenvoeging met de St. Willibrordvereniging

In 1969 is het Geert Groote Genootschap opgegaan in de St. Willibrordvereniging, de opvolger van de Apologetische Vereniging Petrus Canisius en er kwam zo een einde aan een belangrijk volksmissie instrument van Ariëns. In 1981 richtte pater Emile Gemmeke O. Carm. te Deventer het Centrum voor Moderne Devotie op en in 1984 daarbinnen een (vernieuwd) Geert Groote Genootschap, dat voortbestaan heeft tot 2001, toen in Deventer de Geert Grote Universiteit werd opgericht.

Langs de diaconale meetlat

Onderstaande vragen dienen als een meetlat voor de diaconale praktijk.

Doel

Het doel van deze werkvorm is de diaconale situatie in de parochie door te lichten.

Doelgroep

Klankbordgroep bestaande uit naar keuze: kerkelijk kader, diaconale vrijwilligers, werkgroepen, bestuur parochie en Parochiële Caritas Instelling.

Werkwijze

Maak een klankbordgroep (minimaal drie personen) die onderstaande lijst afwerkt. Deze meetlat werkt niet goed als men denkt aan alle punten te moeten voldoen, of als men denkt dat iedere groep alles zou moeten doen. Juist bij het maken van keuzes kunnen onderstaande vragen helpen: wat is in onze situatie nodig en waartoe hebben wij de mogelijkheden?

1. Welke stemmen dringen tot ons door, welke mensen en vragen komen bij ons in het zicht: in eigen parochie, de wijk, het dorp, de stad, landelijk, de grotere wereld? Welke problemen in de samenleving en welke mondiale uitdagingen hebben onze aandacht? Niemand kan aan alles tegelijk werken: selectie is noodzakelijk.
2. Hoe zit het in ons parochieverband met de aandacht voor binnen en buiten, voor nabij en mondiaal? Omzien naar elkaar en omzien naar mensen buiten ons verband, dienen in balans te zijn.
3. Welke selectie maken we in de praktijk bij de drie fundamentele aspecten van diaconie: zorg en barmhartigheid, inzet voor gerechtigheid en werken aan verzoening? Hoe is de band met arbeid en economie? Zou onze inzet en aandacht anders gericht dienen te worden? Waartoe hebben wij de mogelijkheden?
4. Hoe kunnen wij onze diaconale acties en opstelling karakteriseren: is de noodlijdende of ontrechte mens voorwerp van onze zorg en inspanning of is die onze leermeester en horen we via hen de roep van Christus? Is er sprake van wederkerigheid in de diaconale relatie, is er verwantschap?
5. Hoe zorgen wij ervoor dat de ervaringen opgedaan in het diaconale werk, doorwerken in het geheel van het functioneren als kerk en als geloofsgemeenschap? Die ervaringen kunnen doorwerken in de liturgie (verkondiging, voorbeden, collectes, zending), in de catechese (ontmoetingen, keuze van stof en activiteiten), in de inhoud van en de aanwezigheid bij vergaderingen, in de vraag van wie wel of niet bij de geloofsgemeenschap betrokken zijn (welke mensen blijken wij aan te trekken en welke als het ware af te schrikken of af te stoten)? Hoe voedt en verdiept de diaconale praktijk ons parochieleven, en omgekeerd: hoe inspireren wij tot diaconie en ondersteunen wij diaconie?
6. Hoe doorzichtig en praktisch is de infrastructuur voor diaconie binnen ons parochieverband? Is er een goed samenspel van alle betrokkenen? Is er een cultuur van plannen en coördineren of ook van inspireren en uitdagen tot nieuwe initiatieven?
7. Hoe benutten wij de ondersteuning van de profielpastor voor diaconie, en landelijke organisaties?
8. Met welke bondgenoten solidariseren wij ons, dichtbij en breder gezien? Welke oecumenische kansen liggen er? Antwoorden hangen samen met het maken van keuzes: waar je aandacht aan wilt besteden, bepaalt wie je bondgenoten zijn.

9. Heeft het parochieverband een beleidsplan, waarin de diaconie een wezenlijk onderdeel is? Zijn de diaconale vrijwilligers betrokken in de voorbereiding van het beleidsplan? Zien zij de uitvoering zitten en engageren zij zich daar ook mee? Welke ondersteuning krijgen zij en hebben zij nodig?
10. Hoeveel financiële middelen en menskracht (vrijwilligers en beroepskrachten) worden ingezet voor diaconie? Staat er op de begroting 'geoomerkt' geld voor diaconie?
11. Hoe reageren we snel en adequaat op calamiteiten?
12. Wat en hoe zijn de contacten met de burgerlijke overheid? In hoeverre is bijvoorbeeld de kerk opgenomen in een rampenplan?

Denk aan ...

Verzamel de conclusies, opmerkingen en vragen op papier. Maak vervolgspraken zodat de uitkomst niet 'in de lucht' blijft hangen. Houd na afloop een evaluatie.

Literatuur en website

- Aartsbisdom Utrecht, *In Gods Naam Doen*, beleidsnota diaconie aartsbisdom Utrecht, Utrecht 2005 (digitaal beschikbaar op www.rkdiaconie.nl onder lezen en hulpbronnen).
 - Hub Crijns, Wielie Elhorst, Ploni Robbers-van Berkel, Lützen Miedema, Herman Noordegraaf, Sake Stoppels, Herman van Well, en Esther van der Panne (eindredactie), *Barmhartigheid en gerechtigheid, Handboek Diaconiewetenschap*, uitgeverij Kok met landelijk bureau DISK, 2006, 448 pag., ISBN 90-435-0927-2.
 - Hub Crijns, Ellen Hogema, Lützen Miedema, Herman Noordegraaf, Ploni Robbers-van Berkel, Herman van Well, Jozef Wissink en Hanneke Arts-Honselaar (eindredactie),

Diaconie in beweging. Handboek diaconiewetenschap, uitgeverij Kok en landelijk bureau DISK, 2011, 464 pag., ISBN 978-90-435-0453-9.
 - Hub Crijns, Ellen Hogema, Trinus Hoekstra, Lützen Miedema, Herman Noordegraaf, Ploni Robbers-van Berkel, Herman van Well, Jozef Wissink, Hanneke Arts-Honselaar (eindredactie), *Diaconaal doen doordacht, Handboek Diaconiewetenschap*, uitgeverij Kok met landelijk bureau DISK, 2018, 288 pag., ISBN 978-90-435-2964-8.
 - Henk Meeuws, *Diaconie - Van grondslagenonderzoek tot een pleidooi voor een diaconale mystagogie*, Narratio Gorinchem, 2011, 458 pag., ISBN 978-90-5263-933-8 (digitaal beschikbaar op www.rkdiaconie.nl onder lezen en hulpbronnen).
 - Ellen Hogema, *Ellen Hogema, Diaconie in tien worden*, Stichting Theologisch Vormingswerk Amsterdam, Amsterdam in samenwerking met Free Muskietiers Zoetermeer, 2012, 54 pag. (digitaal beschikbaar op www.rkdiaconie.nl onder lezen en hulpbronnen).
 - Erik Sengers, *Caritas - Naastenliefde en liefdadigheid in de diaconia van de kerk*, Eburon Delft, 2012, 160 pag., ISBN 978-90-5972-681-9.
 - Hub Crijns, en Peter de Bie (beeld), *Werken van Barmhartigheid, gedichtenbundel*, 2019-3, digitaal beschikbaar op www.knooppuntkerkenarmoede.nl/de-werken-van-barmhartigheid/
 - Jan Maasen, *Liefde als rode draad. Historische gestalten van diaconie en kerkelijke armenzorg*, Adveniat 2022, 210 pag., ISBN 978-94-9327-920-9.
 - Hans Rutten, *Een spoor van gerechtigheid. Veertig jaar rooms-katholieke diaconie in Nederland (1985-2025)*, Eburon, 2025, ISBN 978-94-6301-558-5.

Diaconie

www.rkdiaconie.nl | www.rkkerk.nl/caritas/

Sponsors

De Ariëns Prijs voor Diaconie 2025 is mogelijk gemaakt door het Aartsbisdom Utrecht, en de Stichting Het Ariëns-Comité. Sponsors zijn het Aartsbisdom Utrecht, de Stichting Het Ariëns-Comité, de Arnhemse Stichting Bijzondere Noden, de Parochiële Caritas Instelling St. Jan de Doper Vecht en Venen, de Stichting Steunfonds DISK, en enkele Parochiële Caritas Instellingen (PCI's) uit het Aartsbisdom.

Aartsbisdom Utrecht

Het Aartsbisdom Utrecht (Latijn: Archidioecesis Ultraiectensis) is een van de zeven rooms-katholieke bisdommen van de Nederlandse rooms-katholieke kerkprovincie. Het is het bisdom waarover de aartsbisschop van Utrecht geestelijk leiderschap heeft. Een historische naam voor het gebied is het Sticht. Het aartsbisdom omvat globaal de provincies Utrecht, Gelderland en Overijssel. Dit grootste bisdom van Nederland is opgedeeld in drie vicariaten: Utrecht, Deventer en Arnhem. De aartsbisschop van Utrecht staat als metropoliet aan het hoofd van de Nederlandse kerkprovincie. Dit geldt sinds in 1853 de bisschoppelijke hiërarchie in Nederland werd hersteld. De huidige aartsbisschop van Utrecht is kardinaal Wim Eijk. Op Tocht is het maandblad van het bisdom.

Maliebaan 40
3581 CR Utrecht
secretariaat@aartsbisdom.nl
www.aartsbisdom.nl

Stichting Het Ariëns-Comité

Het doel van de Stichting het Ariëns-Comité is "de godsdienstige en maatschappelijke vorming van het katholieke volksdeel op een eigentijdse wijze te bevorderen door belangstelling te wekken voor het leven en de werken van wijlen de priester Alphons Ariëns, als een bij uitstek voor onze tijd in godsdienstig en sociaal opzicht leidinggevende figuur". De activiteiten zijn het houden van bijeenkomsten; het uitgeven van geschriften; het coördineren van activiteiten; en het verzamelen van geschriften en getuigenissen. Het Ariëns-Comité houdt zich aanbevolen voor schriftelijke of mondelinge aanvullingen, onder meer voor de voortgaande onderbouwing (relatio) van de zaligverklaring van Alphons Ariëns.

Stichting Het Ariëns-Comité

Stichting Het Ariëns-Comité
Dhr. drs. J.N. Hinke, secretaris
Galileistraat 49
1223 GL Hilversum
secretariaat@arienscomite.nl
IBAN NL67 RABO 0118 0417 38 Enschede
www.ariens-comite.nl

Arnhemse Stichting Bijzondere Noden

De Arnhemse Stichting Bijzondere Noden heeft ten doel het beoefenen van caritas in de meest ruime zin. Geen particuliere aanvragers. Er moet een relatie zijn met Arnhem en omgeving, ook wat betreft Derde Wereld aanvragen.

Arnhemse Stichting
Bijzondere Noden
Van Lennepweg 14
6862 BL Oosterbeek
asbnarnhem@gmail.com
www.asbnarnhem.nl

Parochiële Caritas Instelling St. Jan de Doper Vecht en Venen

De PCI van de St. Jan de Doperparochie is in 2012 ontstaan en omvat de geloofsgemeenschappen van Mijdrecht, Wilnis, Abcoude, Breukelen, De Hoef, Kockengen, Loenen aan de Vecht, Maarssen, Maarssenbroek, Vinkeveen en Waverveen. De PCI maakt de inzet voor sociaal maatschappelijke noden mogelijk, die te maken hebben met de zorg voor de naaste, leefbaarheid, welzijn, sociaal maatschappelijke participatie en zelfredzaamheid. De PCI ondersteunt de Ariëns Prijs voor Diaconie omdat Alphons Ariëns pastoor is geweest in Maarssen.

PCI St. Jan de Doper,
regio Vecht en venen
Driehuisplein 2
3641 BZ Mijdrecht
e-mail: pci.stjandedoper@gmail.com
www.caritasvechtenvenen.nl

Stichting Steunfonds DISK

Het Steunfonds DISK is opgericht ter ondersteuning van de activiteiten van het landelijk en lokaal arbeidspastoraat. Landelijk bureau DISK heeft in 2014 alle activiteiten naar buiten toe gestopt. Het Steunfonds DISK ondersteunt met een bescheiden budget activiteiten en initiatieven, die vanuit kerken te maken hebben met economie, arbeid, inkomen of met armoede, schulden, sociale uitsluiting of die raken aan de tradities van het christelijk en katholiek sociaal denken.

Stichting Steunfonds DISK
Emmaplein 15
5211 VZ 's-Hertogenbosch
e-mail: info@steunfondsdisk.nl
www.steunfondsdisk.nl

Stichting Concordia

De Stichting Concordia ondersteunt op kleinschalige wijze activiteiten die voortbouwen op initiatieven, die door kapelaan Alphons Ariëns gestart zijn in Enschede.

Stichting Concordia Groep
Dhr. Nico Alink, secretaris
Enkeshorst 10
7531 LA Enschede

Colofon

De Ariëns Prijs voor Diaconie 2025 is mogelijk gemaakt door het aartsbisdom Utrecht en de Stichting Het Ariëns-Comité.

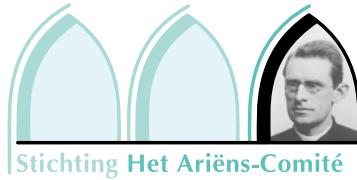
'Liefdevolle zorg met hart en ziel' verschijnt als een eenmalige uitgave onder verantwoordelijkheid van de jury Ariëns Prijs 2025 voor de inhoud, en van het bestuur van de Stichting Het Ariëns-Comité voor de uitgave.

Auteurs: Hub Crijns, José van den Bosch – van Os, Lonneke Gunnink – van den Berg, Ellen Hogema, Mgr. Ted Hoogenboom, Hans Oldenhof, Bennie Oude Maatman, Tom van Vilsteren.

Eindredactie: Hub Crijns

Verantwoording illustraties: de foto's zijn gemaakt door de jury van de Ariëns Prijs voor Diaconie 2025 of door de geïnterviewde groepen en personen ter beschikking gesteld. Foto's van andere bronnen zijn aldaar benoemd. De organisatoren en sponsors hebben logo's ter beschikking gesteld. We bedanken op deze plaats iedereen voor deze bijdragen in beeld, waarmee dit boek beeldend is verlevendigd.

Foto's van Alphons Ariëns zijn afkomstig uit H. Lohman ofm, 'Portret van een priester. Het leven van Alphons Ariëns in woord en beeld', Gooi en Sticht, Hilversum, 1980. Ook zijn foto's afkomstig uit digitale archieven van het Katholiek Documentatie Centrum (KDC) Nijmegen, de H. Hart geloofsgemeenschap te Maarssen, en het archief Ariëns Hub Crijns.

Layout: Hans van Eck
www.vaneckdesign.nl

Druk: Gebroeders Roggeband te Breda,
www.roggeband.eu

Kunstwerken Ariëns Prijs:
Jorien van Heuvel; www.kneedbaresteen.nl

Oplage: 2.000 stuks

Prijs: gratis (exclusief portokosten)

Datum: augustus 2025

Correspondentieadres
Ariëns Prijs voor Diaconie:
e-mail: diaconaalwerker@aartsbisdom.nl
www.aartsbisdom.nl/home/diaconie/ariens-prijs-diaconie/ariensprijs2025/

Ariëns Prijs
voor Diaconie 2025

Liefdewerken in de nood

Hub Crijns, 15 juni 2025

Dorstigen laven...

De wereld staat al weer in brand
conflicten lopen fors uit de hand.
Te veel mensen raken op de vlucht
hebben dorst, vragen vrijheid en lucht.

Hongerigen spijzen...

Ineens is alles weg: je huis, je leven
is er nood aan eten, overleven.
Vele handen zijn helpend uitgestoken,
gastvrijheid is bij honderdtal ontloken.

Vreemdelingen gastvrijheid geven...

Families bieden hun huis aan
nemen gastvrij vreemde mensen op.
Gegroeid is de urgentie tot helpen
mensen willen nood met elkaar stelpen.

Naakten kleden....

Het zou niet mogen, ineens zo te staan
leeg, van alle dagelijkse dingen ontdaan.
Geen kleren meer om te dragen
daar kan een inzameling veel aan bijdragen.

Zieken bezoeken...

Oorlog en vluchten zorgen voor ontbering
zieke mensen zoeken hulp en genezing.
Dan is het fijn om op bezoek te gaan
en bij zieke mensen present te staan.

Gevangenen bezoeken...

Leed houdt mensen vaak gevangen
een kled dat past alle standen en rangen.
Liefde, bezoek, aanwezig zijn,
delen en dragen samen de pijn.

Doden begraven...

Op de vlucht raken mensen in nood
ondanks alle inspanningen komt de dood.
Horen dat je liefsten er niet meer zijn,
afscheid nemen zonder lichaam doet zo'n pijn.